

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2022

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 27

(огляд матеріалів ЗМІ за 29 серпня – 4 вересня 2022 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	36
Міжнародна підтримка України	43
<i>Політико-правова допомога</i>	43
<i>Військова допомога</i>	49
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	54
Плани врегулювання. Переговорний процес	61
Плани повоєнного відновлення України	65
Коментарі європейських та американських політиків	70
Реакція представників української громадськості	88
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	93
Антивоєнні акції в Росії та Білорусі	96
Експертні оцінки	99
Додатки	108
<i>Додаток 1</i>	108
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №617/2022	108
<i>Додаток 2</i>	112
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №619/2022	112

Офіційна діяльність Президента України

Президент України провів нараду в режимі «таємно» з представниками сектору оборони й безпеки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів нараду з представниками сектору оборони й безпеки.

На зустрічі були присутні керівники Збройних Сил, розвідувальних органів, Міністерства оборони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України та інших сил оборони.

Учасники наради в режимі «таємно» заслухали інформацію про оперативну обстановку на фронті, розглянули інші питання безпеки та оборони. Окремо зупинилися на потребах української армії та координації на різних рівнях з міжнародними партнерами України.

Також було розглянуто перебіг виконання попередніх наказів Верховного Головнокомандувача.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів сьогодні нараду з представниками сектору оборони й безпеки. Були керівники Збройних Сил України, розвідки, Служби безпеки України, міністерства внутрішніх справ та інших структур і напрямків захисту нашої держави.

Всі питання, які ми розглядали, – вони важливі, але закриті, деталізувати я не можу. Але окупанти відчують її наслідки в подальших діях наших захисників.

Жоден терорист не залишиться без відповіді за удари по наших містах. Запоріжжя, Оріхів, Харків, Донбас – за всіх вони отримають відповідь.

Готуємося до нового тижня – він буде дуже активним. Заплановані важливі візити партнерів в Україну. Поновлю практику звернень до держав і народів, які нас підтримують.

А головне – працюємо, щоб були нові обмеження для Росії за війну і щоб були нові пакети підтримки для наших захисників, для нашої держави. Оборонна підтримка – зброя й снаряди, фінансова підтримка, політична, інформаційна, підтримка нашої відбудови – щодня кожен державний посадовець має демонструвати результат у своїй зоні відповідальності. Тільки робота на результат дає право обіймати державні посади. Це мають пам'ятати всі, хто був наділений владою. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив на конференції «Шельфу північних морів» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Усі ми бачимо, наскільки дестабілізований ринок газу. Усі ми бачимо, як країни Європи переглядають свої плани щодо вугілля, вугільних електростанцій. Усі ми бачимо, що загроза енергетичної бідності стає реальною для десятків мільйонів людей у Європі, які ще зовсім нещодавно могли собі дозволити нормальне енергоспоживання. Усі ми бачимо, що ціна енергії настільки висока, що тисячі підприємств зайшли в кризу. (...).

Усі ми бачимо, що вперше з 1986-го року, коли сталася Чорнобильська трагедія, доводиться розглядати максимально серйозно сценарії протидії радіаційній катастрофі, яку Росія наближає своїм терором на Запорізькій атомній станції. Це все загальновідомі факти. Але про що вони свідчать?

Люди часто роблять з одних і тих самих фактів зовсім різні висновки – хтось коректні, а хтось – помилкові. У дискусіях згодом визначається думка більшості – чи коректна, чи помилкова. І буває так, що помилки минають безслідно. А буває, що ціна помилок стає дуже високою, коли через помилкові висновки ухвалюються помилкові політичні рішення.

Ось на що розраховують автори цієї масштабної – і абсолютно штучної – кризи, яку переживає Європа. Вони хочуть, щоб європейці злякалися. Щоб зробили помилкові висновки й поступилися європейськими цінностями на користь примарного зниження цін. Росія використовує економічний терор, тисне ціною кризою й бідністю, щоб послабити Європу саме тоді, коли потрібна повна її сила для захисту від терору на війні, яку Росія веде вже понад півроку. Повномасштабної війни! А загалом її втручання – уже вісім років.

Саме на це зараз працює російська держава, її посадовці та компанії – такі, як «Газпром». На створення криз і на те, щоб кризи перейшли в катастрофи. Просто зараз Росія спалює поблизу з кордоном Фінляндії газу мінімум на 10 мільйонів євро щодня. Спалюється газ, який мав би надходити німецьким та іншим європейським споживачам. Росія не може зупинити його видобуток, не хоче відправляти європейцям, бо зацікавлена в кризі, і не має інших покупців. Тож просто спалює цей газ. Так само, як вони спалюють наших людей.

10 мільйонів євро у вогонь щодня на кордоні Росії – це сотні мільйонів євро додаткових видатків із кишень європейського середнього класу, звичайних робітників, пенсіонерів за енергію. (...).

Нормальний ринковий гравець уже поставив би вільний обсяг газу на ринок. Держава-терорист робить усе, щоб на ринку опинилось якнайменше газу за якнайвищою ціною, що тягне зростання інших цін. І це все – частина російської гібридної агресії проти всіх людей (...).

І погляньте ще на ситуацію на Запорізькій атомній станції. Навіщо Росія це робить? Навіщо Росії радіаційний шантаж? Та ж мета, абсолютно цинічна, абсолютно прорахована – залякувати українців, залякувати всіх європейців. Шантажувати й примушувати. (...).

Просто вдумайтеся в це: Росія – це єдиний терорист у світі, який зумів перетворити атомну станцію на поле бою і який послідовно робить усе, щоб Європа дивилася, а куди ж вітер може понести цю радіацію, якщо, не дай боже, станеться катастрофа.

Більшість зі старшого покоління Норвегії, думаю, добре пам'ятає, що наслідки аварії на Чорнобильській станції були відчутні навіть у центральній Норвегії, в районі Тронхейма, та на півночі вашої країни. І для всіх нас – це страшний ризик. Це пам'ять про неприпустиме, а для Росії – це просто додаткова можливість.

Річ у тім, що в російського керівництва така специфічна бандитська логіка – вони створюють проблеми, сподіваючись, що жертви цих проблем прийдуть і спробують домовитись про їх вирішення, а бандит за це щось отримає.

Росія хоче, щоб Європа заплющила очі на війну, і заради цього провокує внутрішній хаос у Європі. У нас Росія хоче забрати свободу силою зброї, а у вас – цими кризами, які вона створює та загострює. Росія хоче змусити вас відмовитися від європейських цінностей. Ось коректний висновок із наявних фактів. І на основі цього висновку потрібна коректна політика. Політика ще більшого об'єднання, про що сказав Прем'єр-міністр зараз, об'єднання у Європі заради нашого спільного захисту. Політика ще більшої енергетичної незалежності Європи від Росії. Політика ще більших санкцій проти Росії.

Це не нормально, коли проти «Росатома» досі немає блокувальних санкцій за радіаційний шантаж на Запорізькій АЕС, за який відповідальні й конкретні працівники «Росатому», що перебувають на станції. І це не нормально, коли будь-який російський громадянин може отримати візу в європейські країни (...). Це не нормально, коли деякі європейські компанії досі не визначилися, чи йти їм з російського ринку. І це не нормально, коли хтось іще сподівається на співпрацю з Росією в енергетичній сфері. Жодних поступок бандитам не може бути! Тільки нові санкційні удари по них.

Я хочу навести приклад Норвегії – приклад справжньої принциповості в захисті Європи. Попри те, що Норвегія не є членом Євросоюзу, ви приєдналися до європейських санкцій проти Росії. Оборонна та інша допомога нашій державі з боку Норвегії є життєво важливою – ми будемо завжди вдячними за це. Ми раді чути, що ваші енергетичні компанії збільшують обсяги постачання газу європейським країнам у той час, як Росія готова просто спалювати газ, аби тільки не постачати його. І ми відзначаємо внесок Норвегії у розвиток відновлюваних джерел енергії, в уловлювання та зберігання вуглецю, у розвиток акумуляторів та водневої енергетики. Європа стане справді міцною та убезпеченою від криз, коли всі європейські країни стануть настільки ж принциповими, як Норвегія.

(...) Ми маємо унікальну систему газосховищ обсягом понад 30 мільярдів кубометрів поблизу з кордоном Європейського Союзу. Нас запитують: як можна допомогти? Ось так практично – використайте наші

газосховища вже в цьому сезоні. На сьогодні, наприклад, у нас вільний обсяг – 15 мільярдів кубів. Для України необхідно 3 мільярди додаткового резерву, який ми просимо вас зберігати в нас, а ще 12 мільярдів кубометрів – це може бути газ, необхідний взимку для безпеки усієї Європи. Ви можете допомогти нам. І це буде вашою допомогою і нам, і собі.

Україна має також значні поклади природного газу. Керівництво Росії мріяло вкрасти в нас і цю частину нашого національного багатства. Але ми не дозволимо цього зробити. Ми запрошуємо всіх інвесторів, підрядників і сервісні компанії приходити у видобуток газу в Україні. Хочете прагматично допомагати нам – будь ласка, це інструмент. (...). Наші родовища газу можуть відігравати для Європи таку ж стабілізаційну роль, як і родовища, зокрема, Норвегії.

Ми готуємося збільшити експорт нашої електрики країнам Євросоюзу – попри війну, в час війни ми забезпечуємо цей експорт, і наша електрика значно дешевша, ніж зараз є на ринку. Ми реально можемо допомогти подолати кризу вартості життя в сусідніх із нами країнах ЄС.

І запрошуємо вас інвестувати у виробництво «зеленої» енергії та «зеленого» водню в Україні. Наша держава – одна з найкращих локацій для забезпечення всієї Європи «зеленою» енергією і «зеленим» воднем. У нас є все для цього – достатньо площ, хороший вітер, хороше сонце, а також готова енергетична логістика – це потужні лінії електропередачі, це газопроводи, які можуть бути використані для водню – звичайно, після відповідної модернізації.

Ми не вперше говоримо, що незалежність Європи від Росії, зокрема в енергетиці, має фундаментальне значення для всіх європейців. І ми не вперше говоримо, що разом з Україною Європа здатна зробити значно більше, ніж із Росією. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив на щорічних зборах французьких підприємців під егідою бізнес-об'єднання MEDEF ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Я знаю, що MEDEF об'єднує й захищає інтереси сотень тисяч підприємств Франції. Ви представляєте людей, які створили, розвивають бізнес у різних сферах, абсолютно різні виробництва.

(...). І насправді ваше об'єднання представляє саме таких людей, яких представляю і я як Президент України.

Наші люди не хотіли чогось більшого, ніж жити у власній країні, користуватися своїми свободами, працювати заради власного блага та майбутнього своїх дітей. Україна не йшла додому до когось іншого зі зброєю. Українці не збиралися грабувати якийсь інший народ чи якусь державу. Ми дбали про свій соціальний розвиток, про свою демократію та мріяли про те, що одного дня будемо разом з вами та іншими народами Європи у Європейському Союзі.

І саме тому почалася ця російська війна проти України. Керівництво Росії побачило, що Україна може стати й стає позитивним прикладом для нашого регіону. Прикладом того, що демократія може дати суспільству більше, ніж диктатура. Це здається очевидною думкою у Західній Європі, а на сході нашого континенту, і особливо на території колишнього СРСР, це не очевидний факт, це потрібно доводити. І Україна робила все, щоб це довести.

(...) Я щиро вдячний вам, народу Франції, вдячний особисто Президенту Еммануелю Макрону за підтримку в цій боротьбі за свободу. Я бачив, як Еммануель шукав дипломатичний шлях, шукав кроки, щоб зупинити війну.

(...). Важливо відбудувати Україну після війни. Мир для України, гарантії безпеки, відновлення всього, що зруйнували російські окупанти, стане наочним доказом того, що європейська ідея сильніша, ніж будь-які диктатури, а цінності свободи, рівності, взаємодопомоги долають будь-який терор.

І ось чому я звертаюся сьогодні до вас. Україна може дати вам тисячі контрактів, тисячі робочих місць. Нам потрібен ваш досвід і ваша участь у відбудові після бойових дій. Ми розпочали вже зараз – на вільній території нашої країни.

Ми запрошуємо будівельні компанії взяти участь у відбудові інфраструктури, локалізації виробництва будівельних матеріалів.

Запрошуємо компанії, які можуть допомогти у модернізації комунальної інфраструктури – це водопостачання, очищення води, сортування й переробка сміття.

Запрошуємо енергокомпанії долучитися до видобутку та зберігання газу, до «зеленої» енергетики, виробництва водню, розвитку нашої атомної енергетики.

Запрошуємо автомобільні компанії до локалізації виробництва електрокарів і комплектувальних.

Запрошуємо продуктові компанії в агропереробку та виробництво продуктів харчування для 40-мільйонного ринку України та всього ринку Європи, з яким ми повністю інтегровані.

І ми прийдемо на всю нині окуповану Росією територію нашої держави, щоб повернути цю територію у Європу.

Мабуть, декому з вас уже відомо, що на рівні наших урядів – України та Франції – ми готуємо проведення в Парижі восени такої ініціативи – форуму з питань відновлення України. Я запрошую ваші компанії до участі в цій ініціативі.

Знаю, що є компанії, які вже відгукнулися й беруть участь у відбудові нашої держави. Зокрема, вдячний компанії «Матьер» за підтримку у відновленні нашої мостової інфраструктури.

Хочу також подякувати регіону Іль-де-Франс за започаткування партнерства з Чернігівською та Київською областями, регіону Гранд-Ест – за

партнерство з Харківською областю. А також усім малим і великим містам Франції, які прийшли на допомогу Україні в цей важливий, жорстокий час.

Я пригадую, як минулого року, ще до початку повномасштабної війни, ми бачились у Києві з делегацією MEDEF. Обговорювали гарні ідеї, амбітні проекти. Я хочу підтвердити: ми зможемо їх реалізувати, зможемо зробити дуже багато разом.

Бо ми однаково цінуємо свободу, однаково поважаємо людські права, однаково дбаємо про соціальний розвиток. (...).

Від війни в Україні не можна втомлюватися, бо вона ведеться за мирне життя, яке зараз мають європейці – Володимир Зеленський під час спілкування з французьким бізнесом ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Зараз у нас війна, і в Україні є місця, окопи, у яких гинуть наші воїни-герої. І є деокуповані міста, де люди вже виходять на вулиці і гуляють. І ті люди, що в окопах, не задрять тим, хто гуляє, і навпаки. Бо ми розуміємо, що попри війну люди все одно мають жити, працювати й дихати.

(...). Ми попереджали, що Росія провокуватиме дефіцит енергії. Ми попереджали про це ще до повномасштабного вторгнення. Ми говорили, що треба запровадити превентивні санкції тому, що Росія розказуватиме, що вона не може постачати, а потім, як вам відомо, десь на кордоні з Фінляндією вони спалюють мільйони тонн газу, щоб не постачати Європі.

(...) Вони не можуть заробляти гроші, комфортно відпочивати на узбережжі Франції. Чого ж вони так не люблять Європу, а всі вілли купують у Франції, в Італії, займаються шопінгом, відкривають бізнеси, відкривають рахунки? Європейському бізнесу варто виходити з РФ. (...)

Президент вручив ордени «Золота Зірка» рідним загиблих українських захисників, удостоєних звання Героя України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої держави, Президент Володимир Зеленський передав ордени «Золота Зірка» членам родин воїнів, удостоєних звання Героя України посмертно.

Церемонія відбулася в Білій залі Героїв України в Маріїнському палаці.

Президент України Володимир Зеленський:

З 2014 року наша держава протистоїть агресії Росії. З 24 лютого наша держава бореться з повномасштабним російським терором проти України. Тисячі героїчних українців віддали свої життя, щоб ворогу не вдалося знищити наш народ, нашу свободу, наше минуле, сучасність і майбутнє.

Президент наголосив, що Україна пам'ятатиме своїх захисників і захисниць, а їхній героїзм назавжди залишиться в історії нашого народу та держави.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми зробимо все, щоб історія кожного воїна стала відомою всім українцям, усім європейцям, усім у світі. Люди мають цінувати те, що зробили й роблять наші захисники, обов'язково це пам'ятати й шанувати.

Володимир Зеленський зауважив, що сьогодні він передає ордени «Золота Зірка» родинам сімох Героїв України, які захищали нашу державу від ворога.

Президент України Володимир Зеленський:

Вони залишилися в бою назавжди. Але вони живуть у пам'яті своїх рідних, своєї України й точно житимуть у нашій історії – історії перемоги нашої держави, яка обов'язково буде.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять тих, хто віддав життя за Україну.

Глава держави вручив орден «Золота Зірка» дружині й дітям загиблого Героя України підполковника Дмитра Васильєва. З перших хвилин війни він уміло керував ракетним дивізіоном, який завдав точних ударів по колоні противника біля населеного пункту Чонгар. Унаслідок цього удару було знищено до сотні одиниць техніки та особового складу ворога. З 24 лютого до 18 березня ракетний дивізіон під керівництвом Дмитра Васильєва завдавав ударів по скупченню військ противника біля населених пунктів Василівка, Токмак, Мелітополь, Пологи, Гуляйполе, Кам'янка, Дніпрорудне, Бердянськ, Велика Білозірка, знищуючи значну кількість сил і засобів окупантів. 18 березня Дмитро Васильєв разом із підрозділом потрапив під обстріл у Запорізькій області та загинув наступного дня внаслідок важких поранень.

Президент також передав орден «Золота Зірка» рідним старшого сержанта Андрія Івашка, який загинув 24 лютого під час ворожого ракетного обстрілу окремої радіолокаційної роти міста Глухова. Перебуваючи на бойовому посту, він ціною власного життя здійснював видачу бойової інформації щодо дій противника.

Звання Героя України посмертно удостоєно командира авіаційної ланки авіаційної ескадрильї 299-ї бригади тактичної авіації Повітряних сил ЗСУ капітана Сергія Пархоменка. Він неодноразово проявляв льотну майстерність із завдання авіаційних ударів по колонах ворога у складних умовах протидії з боку протиповітряних засобів і винищувачів противника. 14 травня під час вильоту з метою завдання удару по скупченню автомобільної та броньованої техніки окупантів Сергій Пархоменко був збитий у районі населеного пункту Гуляйполе. Глава держави передав нагороду родині Героя.

Орден «Золота Зірка» з рук Президента отримала дружина головного сержанта Андрія Ханіна, який 26 лютого під час бойового зіткнення в населеному пункті Волноваха Донецької області своїми вмілими діями знищив танк Т-72 та близько 10 солдатів противника. У бою сержант зазнав поранення, після чого надав першу медичну допомогу собі та своїм

побратимам і до останнього виконував свій обов'язок. Андрій Ханін загинув під час бою, намагаючись знищити БМП ворога.

Володимир Зеленський також вручив ордени родинам загиблих Героїв України майстер-сержанта Владислава Бувалкіна та майстер-сержанта Олександра Макаренка. 20 березня 2022 року у складі групи підрозділу спецпризначення Служби безпеки України Владислав та Олександр спільно з військовослужбовцями ЗСУ здійснили вогневе ураження особового складу окупанта та ймовірного місця розташування ворожого штабу біля Макарова Київської області. Повертаючись із завдання, група потрапила під танковий обстріл. Унаслідок вибуху сержанти загинули.

Найвищу державну нагороду Президент передав дружині та сину полковника Віталія Кучерявого. На початку березня 2022 року військовослужбовці відділу прикордонної служби «Щастя» на чолі з командиром, полковником Віталієм Кучерявим спільно з підрозділами ЗСУ та Національної гвардії виявили спробу прориву противника через позиції прикордонників на околиці міста Рубіжного Луганської області. Прицільним вогнем прикордонники зв'язали сили росіян та змусили відступити. У бою було знищено живу силу й техніку противника. 13 березня 2022 року загін Віталія Кучерявого вступив у бій з піхотою окупанта на околицях села Стара Краснянка на Луганщині. Не змігши прорватися через лінію оборони прикордонників, росіяни застосували артилерію. Віталій Кучерявий загинув на полі бою внаслідок вибуху ворожого снаряда.

У церемонії вшанування Героїв також взяли участь: секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, Головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний, міністр оборони Олексій Резніков, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, голова Державної прикордонної служби Сергій Дейнеко, т. в. о. голови Служби безпеки України Василь Малюк.

Президент України виступив зі зверненням до учасників Стратегічного форуму у м. Блед (Словенія) ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні для нас важливий день – День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої держави. У цей час у серпні 2014 року були підло вбиті українські воїни під містом Іловайськом на Донбасі. Вони були жорстоко розстріляні російськими військами. Україна втратила тоді сотні своїх синів – за кілька днів. Сотні з тисяч, які загинули у війні з 2014 року.

У війні, яка розпалася 24 лютого цього року до масштабів тотальної, повномасштабної війни Росії проти життя та свободи наших людей, проти звичайних мирних міст, які стираються до руїн російською артилерією, і проти культури нашого народу, яку Росія хоче стерти повністю – російські пропагандисти й посадовці навіть не приховують цієї мети, вони говорять

абсолютно відкрито, що хочуть знищити все українське, щоб його не існувало.

Вони не сприймають сам факт незалежного існування нашого народу. Як і будь-якого з ваших народів. Коли ми стримуємо російську агресію на своїй землі, ми захищаємо кожен європейський народ від точно такої ж експансії – експансії тих, у кому не залишилося нічого людського.

(...). Російська війна проти України триває з 2014 року. Вже понад півроку російська держава витрачає всі наявні в неї ресурси на те, щоб зруйнувати нашу державу, розколоти Європу. Більшість європейських країн уже бачили й пережили ті чи інші намагання Росії тиснути, завдавати збитків, завдавати людям страждань.

(...). Європа – не тиха гавань, де можна просто пересидіти той час, коли хтось інший бореться проти російського терору. Але, на жаль, багато громадян Росії саме так сприймають Європу. Саме для цього їм потрібні європейські візи. І, на жаль, жодна з ваших держав не застрахована від того, що воєнні злочинці, на чийх руках – кров українців, приїдуть до вас просто як туристи, а одного дня отримають наказ – і стануть зовсім не туристами.

Так не має бути. І всі ми у Європі маємо від цього захищатися. Як ті, хто в складі Європейського Союзу, так і всі інші європейські країни. Бо російський терор – це однакова загроза для всіх нас, для всіх, хто тут живе, для всіх європейських народів.

Хто не бореться проти терору, той підтримує його, а отже, розділяє відповідальність за всі його наслідки. Це має бути правилом, яке поверне силу всім іншим правилам. Держава, яка погрожує всім навколо себе – від країн Балтії до Казахстану, – має потрапити під повне ембарго від усіх у світі, хто цінує свободу й поважає себе. Потрібне ембарго на всі відносини з Росією, з державою-терористом, поки Росія продовжує війну, поки вона окупує чужу територію, знищує життя інших народів.

(...). Україна платить найстрашнішу ціну за свободу й за наші з вами спільні ідеали. Тисячі людей загинули. Десятки міст і сіл знищені. Тепер це чорні руїни, які дивляться спаленими вікнами на Росію й на те, чи здатен світ її зупинити та притягти – не забути, притягти обов'язково – до відповідальності за все зроблене проти мирних людей.

Мільйони українців були змушені залишити рідні місця, рятуючись від бойових дій. І ми не маємо сил бачити, як іноді у деяких європейських містах під прапором окупантів принижують наших людей. Ми не маємо сил бачити, як тисячі винних у цій війні цинічно посміхаються, сподіваючись, що Росії нібито вдасться перетиснути Європу й повернутися до, як це називають, *business as usual*. І сотні мільйонів людей по всьому вільному світу теж не мають сил це бачити.

А отже, потрібно діяти зараз, щоб наша з вами спільна свобода була захищена на покоління вперед. Стабільність і вільний розвиток Східної Європи, Балкан і всіх інших частин нашого континенту, цінності нашого

континенту, свобода мають бути захищені й гарантовані. І це означає дуже конкретні речі.

Достатню оборонну підтримку України, підтримку зброєю, снарядами, щоб ця війна не затягувалася, щоб перемога була досягнута якнайшвидше.

Достатній санкційний тиск на Росію, щоб знищити ілюзію російського керівництва, ніби їм вдасться вистояти в протистоянні з вільним світом.

Достатній захист самої Європи, наших людей, наших ринків від гібридної агресії Росії, яка робить таку саму ставку на поширення криз, поширення бідності, як і на зброю.

Це означає й нашу з вами тісну координацію в посиленні нашого об'єднання, в інтеграційних процесах у Європі, у безпековій співпраці між нашими державами. Сильніша Україна – це сильніша Європа. Сильніші Балкани – це сильніша Європа. Ми маємо й надалі допомагати одне одному на європейському шляху – як ми й робимо це зараз.

І обов'язково – увесь Європейський Союз, усі країни Європи, увесь вільний світ мають стимулювати громадян Росії до боротьби за зміну російської державної політики, стимулювати до того, щоб вони не мовчали й не були співучасниками терору.

Ви знаєте, що потрібно робити. Я вдячний усім, хто вже допомагає Україні. Допомагаючи нам, ви віддавали не надлишки, а те, що справді має значення і для вас. Ми це цінуємо. Ми знаємо, що коли ми боремося, коли ми всі разом з вами боремося проти цієї агресії, ми боремося не просто за себе, а за те, щоб Європа перемогла. Реальна боротьба кожної країни за незалежність – це тяжкий шлях, це те, що здобувають покоління. І зараз ми маємо змогу досягти перемоги для себе, для наших дітей, для онуків, для всіх поколінь наших народів, які боролися за свободу раніше. (...).

Президент на Стратегічному форумі в місті Блед: Я не маю точних дат деокупації територій України, але маю точне розуміння, як ми це робитимемо ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Український народ має повне право боротися за свою територію та свою землю в міжнародно визнаних кордонах. Я вважаю, що це дуже велике бажання, але для нас це велика і єдина справедлива боротьба.

Володимир Зеленський наголосив, що повернення окупованих територій може відбуватися різними шляхами, і українці це усвідомлюють.

Президент України Володимир Зеленський:

Я не готовий спрогнозувати, коли це буде. У мене немає точних дат, але в мене є точне розуміння, як ми це будемо робити.

Глава держави зробив акцент на тому, що зараз Росія не налаштована по-справжньому на проведення перемовин щодо завершення війни, адже спілкується лише мовою ультиматумів, вимагаючи від України визнання окупації наших територій.

Президент України Володимир Зеленський:

Потрібно, щоб обидві сторони хотіли перемовин. Усе це – ще одна публічна брехня російської влади. Вони не готові до перемовин, вони цього не хочуть. У їхньому розумінні перемовини – це ультиматум, ми повинні визнати, що Донбас і Крим – це російські території. Вони вже говорять, щоб Україна визнавала і південь нашої держави російською територією після того, як вони там проведуть ще один якийсь референдум.

Президент наголосив, що Росія буде готова до переговорів лише після того, як відчує силу об'єднання світу в підтримці України.

Президент України Володимир Зеленський:

Вони (представники Росії. – Ред.) нам обов'язково це запропонують, щойно бачитимуть силу у світі, яка підтримує Україну. У нас вже це побачили. Зараз уже бачать і в об'єднаній Європі, яка гуртується навколо України. Тому що ми міцніші й що довше зможемо бути разом, то швидше буде перемога справедливості.

Президент України виступив зі зверненням до українського народу (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні ми вшанували пам'ять наших воїнів, які віддали своє життя за нашу державу, за нашу незалежність.

Цей день пам'яті визначений саме на кінець літа, на 29 серпня, щоб нагадати всім про трагічні події 14-го року, про Іловайськ, про те, що ця війна, яка почалася з окупації Росією нашого Криму, з намагання захопити Донбас, має закінчитися саме там – у звільненому Криму, у звільнених містах Донбасу, виходом наших військових на державний кордон України.

Ми завжди пам'ятали про цю нашу мету. Ми про неї не забуваємо.

Збройні Сили України, наша розвідка, наші сили оборони роблять свою справу. Я впевнений, що ви всі розумієте, що відбувається, за що ми боремось і чого ми прагнемо. І наші воїни не потребують жодних анонсів чи інформаційних хвиль у спину.

Україна повертає своє. І буде повертати Харківщину, Луганщину, Донеччину, Запоріжжя, Херсонщину, Крим, обов'язково – всю нашу акваторію Чорного й Азовського морів – від Зміїного до Керченської протоки. Це буде. Це наше. І так само, як це розуміє наше суспільство, я хочу, щоб це розуміли й окупанти. Не буде їм місця на українській землі.

Хтось хоче знати, які в нас плани? Ви не почуєте конкретики від жодної справді відповідальної особи. Бо це війна. І так – на війні.

Але окупанти мають знати: ми гнатимемо їх до кордону. До нашого кордону, лінія якого не змінювалась. Окупанти її добре знають. (...).

Якщо ж вони мене не почують – матимуть справу з нашими захисниками, які не зупиняться, поки не звільнять усе, що належить Україні.

І це не щось особливе. Це не щось таке, що нібито почалося. Ми говорили про це 187 днів.

Сьогодні провів наради з військовими, з представниками військово-промислового сектору, з урядовцями. Важливі наради, важлива тематика, озвучувати її – неправильно. Але результат із часом бачать усі. Бачать, коли наші захисники знищують логістику, бази, командні центри ворога. Це – продовжимо.

(...). Увечері підписав указ про нагородження наших воїнів. 141 учасник бойових дій відзначений державними нагородами, десять із них – посмертно.

Дуже важливо – сьогодні мав честь вручити ордени «Золота Зірка» рідним, сім'ям Героїв, які загинули під час виконання бойових завдань. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №617/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Володимир Зеленський зустрівся з сенаторами США Робертом Портманом та Емі Клобучар ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський провів зустріч із сенатором США, співголовою Групи підтримки України в Сенаті Робертом Портманом та сенатором і членом Групи підтримки Емі Клобучар.

Президент України Володимир Зеленський:

Це важливий сигнал щодо підтримки України, її територіальної цілісності. Я хотів би подякувати за двопартійну та двопалатну підтримку в Конгресі США. Окремо хочу подякувати Президенту Байдену, його адміністрації за постійну роботу.

Володимир Зеленський докладно поінформував сенаторів про розвиток ситуації на фронті. У цьому зв'язку Президент України відзначив важливість безпекової допомоги, що надходить від Сполучених Штатів, та необхідність її продовження й нарощування. Глава Української держави також наголосив, що Україна забезпечує надійний контроль над озброєнням і військовою технікою, що надходять від іноземних партнерів.

Відзначаючи лідерські позиції США у комплексній підтримці України під час протидії російській збройній агресії, Володимир Зеленський зробив акцент на важливості активізації фінансової допомоги нашої державі. Президент висловив переконання, що Сполучені Штати Америки й далі підтримуватимуть Україну як лідер серед усіх держав, що надають допомогу нашої країні.

Окремо Президент наголосив на необхідності посилення санкційної політики щодо Росії.

Президент України Володимир Зеленський:

Це великі спільні зусилля. Вони дають результати. Хоча ще не спрацювали на повну. Попереду – багато роботи. Розраховую, що санкційний

тиск нарощуватиметься. Одним з елементів такого тиску має стати запровадження візових обмежень для громадян РФ. Щоб росіяни відчули наслідки власної підтримки агресії проти України.

Під час зустрічі окрему увагу приділили ситуації на Запорізькій АЕС. Президент України зробив акцент на тому, що дії Росії є проявом ядерного тероризму та становлять глобальну загрозу. Насамперед це стосується Європейського континенту.

Президент України Володимир Зеленський:

Запорізька АЕС має бути демілітаризована та повернута під контроль України. В цьому зв'язку на місію МАГАТЕ покладаються великі надії.

Під час зустрічі окремо обговорили роботу, що її веде наша держава, зокрема у форматі Групи з питань міжнародних безпекових гарантій для України, співголовами якої є керівник Офісу Президента Андрій Єрмак і колишній Генеральний секретар НАТО Андерс Фог Расмуссен.

Президент України Володимир Зеленський:

Розробити дієві гарантії безпеки сьогодні як ніколи важливо для нашої держави.

(...). Наприкінці зустрічі Володимир Зеленський вручив сенаторам ордени «За заслуги» I ступеня, якими їх було нагороджено Указом Глави держави від 23 серпня 2022 року за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету й територіальної цілісності України, вагомий внесок у популяризацію Української держави у світі.

Президент України зустрівся з генеральним директором МАГАТЕ (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з генеральним директором Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Рафаелем Гроссі, який очолить місію агентства на Запорізьку АЕС.

Глава держави високо відзначив прибуття місії МАГАТЕ, оскільки ситуація навколо атомної електростанції загострюється, а Росія, чії війська незаконно перебувають на ЗАЕС, шантажує світ новою ядерною катастрофою.

Президент України Володимир Зеленський:

Існують ризики інцидентів на станції, зриву роботи ядерних реакторів, відключення блоків Запорізької АЕС від нашої мережі. На станції є російська зброя. Тому це – світова загроза.

Президент України зазначив, що керівництво держави прагне, щоб місія МАГАТЕ на чолі з Рафаелем Гроссі знайшла можливість запобігти всім цим загрозам.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми довіряємо вашим фахівцям. Запорізька АЕС розташована на території України, є й залишатиметься власністю нашої держави. Це має бути

аксіомою для місії МАГАТЕ. Станція має бути повернута під контроль України.

Глава держави акцентував на важливості невідкладної демілітаризації Запорізької атомної електростанції.

Президент України Володимир Зеленський:

АЕС не те місце, де має бути розміщена зброя та вибухові речовини. Тільки шляхом демілітаризації станції можна усунути наявні ризики.

Під час зустрічі було наголошено, що Рафаель Гроссі добре обізнаний із ситуацією навколо Запорізької АЕС.

Співрозмовники також були одностайні щодо важливості невідкладної організації візиту місії МАГАТЕ на найбільшу атомну електростанцію у Європі, оскільки будь-які інциденти на ній позначатимуться не лише на Україні, а матимуть глобальні наслідки.

Президент Володимир Зеленський виступив з зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні Верховна Рада попрацювала доволі результативно і, зокрема, підтримала декілька важливих законів та ратифікацій, що наближають нас до Європейського Союзу. Хоч би як було складно – і навіть в умовах такої війни – ми крок за кроком рухаємося до повноправного членства в ЄС.

Щойно я підписав ці документи – про приєднання до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами і до Конвенції про процедуру спільного транзиту. Вони є фактичною реалізацією митного безвізу. Ми зробили це в рекордний строк і абсолютно злагоджено – усі гілки влади.

І я хочу подякувати всім нашим дипломатам, урядовцям, депутатам, які забезпечили цей результат. Україна буде повноправним членом ЄС – і ми вже найближчі з Європою, ніж будь-коли в попередні десятиліття.

Вже прибули в нашу державу представники МАГАТЕ, які мають відвідати Запорізьку атомну станцію. Це важлива місія, і ми робимо все, щоб вона відбулася безпечно і працювала повною мірою.

На жаль, Росія не припиняє провокацій якраз на тих напрямках, із яких місія має прибути на станцію. Але сподіваюся, що місія МАГАТЕ зможе почати свою роботу.

Ситуація на ЗАЕС і в Енергодарі, у навколишніх районах залишається надзвичайно загрозливою. Окупанти не залишають станцію, продовжують обстріли, не забирають з території АЕС свою зброю та боєприпаси. Вони залякують наших атомників. Ризик радіаційної катастрофи через російські дії не зменшується ні на годину. (...).

Про делегацію України для участі в Офіційній консультативній зустрічі держав – учасниць Конвенції про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і

токсинної зброї та про їх знищення: Указ Президента України №618/2022 (Президент України Володимир Зеленський).

(Указ Президента визначає склад делегації України для участі в Офіційній консультативній зустрічі держав – учасниць Конвенції про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсинної зброї та про їх знищення та інших супутніх заходах (2 – 9 вересня 2022 року, м. Женева, Швейцарська Конфедерація))

Президент України виступив зі зверненням до учасників щорічної конференції Forum 2000 у Празі (Президент України Володимир Зеленський).**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Всі ми пам'ятаємо 1968-й рік. Пам'ятаємо, як люди тоді відчували прагнення до свободи, як боролися за свободу і як у центрі Європи виник історичний шанс на свободу для величезного простору, який у той час був під владою тиранії.

Цей шанс був знищений радянськими танками в Празі. Світ тоді не відчув, якого масштабу ця битва і що саме знищується. Не відчув, яким був би результат перемоги, і не захотів одразу побачити, до чого призведе поразка свободи в цій битві.

Європа й досі змушена долати наслідки того, що тиранія змогла тоді втриматися ще на 20 років. Змогла втриматися завдяки тому, що свободі не допомогли. Не допомогли їй проявити себе на повну силу. Не озброїли її так, як було треба. І не об'єдналися заради неї.

До чого це призвело? До смертей і страждань. До хвилі біженства. До того, що країни сходу й центру Європи ще на десятиліття залишилися без свободи. І не тільки без політичної, культурної чи особистої свободи людей. А й без економічної свободи, без багатьох проявів нормального соціального розвитку. Лише діти й онуки змогли отримати ті можливості й добробут, що мали бути по праву ще в покоління їхніх батьків, які були молодими в час Празької весни.

Але найстрашніше те, що у прихильників тиранії, які жили в той час і які бачили знищення свободи танками, у всіх, кого дратує свобода, у всіх, хто зневажає право народів на самовизначення, саме тоді виникла ілюзія, що свобода програє танкам.

Ілюзія, що нібито треба бути достатньо жорстоким, нібито треба ввести достатню кількість танків, нібито треба залякати демократичний світ – і свобода не витримає, неминуче впаде.

Ви чуєте саме цю ілюзію, коли противники свободи кажуть, що нібито треба рішучіше давити танками той чи інший протест, те чи інше повстання. Коли вони кажуть, що треба просто кинути більше танків, щоб придушити незалежність того чи іншого народу.

Ця ілюзія наробила багато зла після 1968 року. І ця ілюзія – в основі повномасштабного вторгнення Росії в Україну, яке розпочалося 24 лютого.

Але саме тут, на нашій землі, і саме зараз, у наш час, ми маємо історичний шанс розбити цю ілюзію!

В Україні зараз – вирішальна битва за свободу. Я вдячний вам за те, що ми в цій битві не наодинці. Я вдячний за підтримку, яку ми одержали. Вдячний за об'єднання, яке ми зберігаємо.

Я хочу відзначити роль Чехії в захисті свободи – це справді вагомо. Особиста залученість пана Прем'єр-міністра Фіали, багатьох представників вашої держави – вона справді для нас важлива.

(...). Протяжність лінії фронту на українській землі – 2,5 тисячі кілометрів. Активні бойові дії із застосуванням усіх можливих видів озброєння, окрім, на щастя, зброї масового ураження, тривають на лінії в 1300 кілометрів. Уявіть цей масштаб! Це як дорога від Києва до Праги.

Росія кидає на фронт усе, що в неї є. А в неї залишилося дуже багато зброї і снарядів ще з часів Радянського Союзу. І окупанти не стримують себе нормами будь-яких конвенцій та навіть елементарної людяності. Вони жорстоко обстрілюють наші міста з артилерії. Щодня й щочасі люди гинуть від цих страшних обстрілів, від ракетних, авіаційних ударів.

Масовий терор проти людей на окупованій території досяг рівня, який Європа бачила тільки під час Другої світової війни від нацистів.

Росія шантажує Україну, Європу, світ радіаційною катастрофою на Запорізькій атомній станції. Вдумайтесь у це! Жоден ворог людства ще не доходив до такого шантажу – не перетворював атомну станцію на поле битви.

Тому нам усім разом потрібно зробити ще дуже багато, щоб перемогти у цій битві за життя.

Україна потребує постійної достатньої підтримки зброєю та снарядами. Щоб ми могли не просто утримувати фронт, а й вигнати тиранію з нашої землі, остаточно зруйнувати її плани з підкорення України та будь-кого іншого у Європі.

Також ми потребуємо фінансової підтримки, і всі лідери вільного світу, керівники європейських структур знають про цю потребу. Щоб перемогти у війні, потрібна фінансова стійкість.

Світ уже озброїв свободу в цій битві проти тиранії потужними санкціями проти Росії. Але потенціал держави-терориста ще не зруйнований цими санкціями. Росія ще досі сподівається на те, що адаптується до санкцій і зможе витримати тиск вільного світу. Отже, потрібні нові санкційні пакети. Від усіх без винятку.

За радіаційний шантаж на Запорізькій АЕС «Росатом» і вся атомна галузь Росії повинні отримати блокувальні санкції. Російські атомники працюють на повторення Чорнобильської катастрофи – це має бути покарано. Поки ще не пізно. Завдяки санкціям усі потенційні держави-агресори у світі мають побачити, що ціна радіаційного шантажу буде непідйомною для шантажиста.

Потрібно нарешті повністю заблокувати російську банківську систему. Скільки можна про це говорити? Це абсурдно, що російські банки досі можуть працювати зі світовою фінансовою системою, коли російська держава робить усе, щоб завдати світу якнайбільше шкоди!

(...). Ще один обов'язковий крок, який ми маємо зробити зараз. Ціннісний крок. Етичний. Досі у європейських країнах можуть працювати російські пропагандисти. Досі у європейських країнах доступне російське телебачення, яке є чи не найбільшим дезінформатором у світі. І проти кого вони працюють, скажіть мені? Що саме вони намагаються зруйнувати чи хоча б дискредитувати найперше? Європейську демократію!

І Європа потребує повного захисту від російської пропаганди. Жоден російський пропагандист не має залишитися на території ЄС. Жоден російський державний телеканал не має працювати на території ЄС.

І територія ЄС має бути закритою для тих громадян Росії, які використовують Європу, щоб перепочити від зла, якому вони потурають у себе вдома своїм мовчанням. Візові обмеження спонукатимуть громадян Росії відчувати, що за свободу потрібно боротися.

Закриття європейського візового простору для туристів з Росії точно захистить усі країни від убивць, які були у Солсбері чи у Врбетіце. (...).

Президент Володимир Зеленський виступив з зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача. Були всі відповідні керівники: Залужний, Монастирський, Буданов, Малюк, Данілов та інші. Думаю, що очевидно, які питання ми розглядали. Військові доповіли про ситуацію на передовій, про розвиток ситуації.

Озвучувати зараз деталі не буду. Скажу лише одне: хочу подякувати від імені нашої розвідки всім тим нашим людям, які дуже міцно нас підтримують на півдні нашої держави, а особливо в Криму. Розвідники вдячні за надану інформацію і відпрацюють її по максимуму. Хай вороги не забувають, на чиему півострові вони перебувають. Тимчасово перебувають.

Дуже важкими залишаються бої на Донбасі – гарячі точки регіону не змінилися. Наші хлопці міцно тримають позиції. Дякую кожному воїну за стійкість!

Провів сьогодні нараду з представниками парламенту та уряду України щодо поточних планів державної роботи.

Взяв участь у роботі дуже респектабельного форуму в Чехії, у Празі, під назвою Forum 2000. Він був заснований Вацлавом Гавелом і привертає суттєву увагу у Європі.

Звернувся до учасників форуму і закликав їх посилювати підтримку нашої держави в цій війні та захист усієї Європи від російського тиску. Зокрема, має бути нарешті врегульоване питання щодо обмеження європейських віз для громадян Росії.

(...). Хочу сьогодні подякувати всім нашим аграріям, портовикам, дипломатам, урядовцям, які повернули Україні статус реального гаранта продовольчої безпеки африканських країн.

23 тисячі тонн української пшениці за Продовольчою програмою ООН вже прибули в порт Джибуті. І будуть доправлені мешканцям Ефіопії, де зараз найгірша посуха за останні 40 років і мільйони людей – на межі голоду.

Повертаємо також відповідні зв'язки з країнами Аравійського півострова – майже 40 тисяч тонн пшениці прямують у Ємен.

А загалом уже понад 1,5 мільйона тонн нашого продовольства експортовано морським шляхом з трьох портів, які запрацювали завдяки експортній зерновій ініціативі. Робимо все, щоб світ відчував значення України і був вдячний нашим людям.

Підписав сьогодні указ про нагородження наших воїнів. 149 учасників бойових дій відзначені державними нагородами, з них 15 – посмертно. Завжди пам'ятатимемо наших героїв! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №619/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2).

Президент України виступив зі зверненням до учасників Венеціанського кінофестивалю ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Я ціную можливість звернутися сьогодні до вас і розповісти нашу історію. Про Україну, її народ і війну, яку Росія веде проти нас 189 днів. Історія – поза конкурсом і поза межами людяності та здорового глузду. Драма, заснована на реальних подіях. Втілена в життя реальними нелюдами, вбивцями, катами, терористами. Трагедія не в супроводі геніальної музики Морріконе, а бридких частівок і звуків вибухів, пострілів, сирен повітряної тривоги. Хоррор тривалістю не 120 хвилин, а 189 днів. 189 днів війни, яка йде в Україні і від якої нібито втомились Європа та світ. Так каже Росія. Цього хоче Росія. Цього Росія домагається. Примітивний сюжет у трьох актах, щоб світ зробив три драматичні помилки: зник до війни, змирився з війною, забув про війну. Цей задум ніколи не має втілитись у життя.

Діячі культури, режисери, продюсери, актори, драматурги, оператори, композитори, художники, дизайнери, кінокритики й тисячі інших людей із різних країн світу й однієї кінематографічної родини! Ваша позиція важлива, ваш голос впливовий, ваше слово гучне. Найменше, що ви можете сьогодні зробити, а точніше не зробити, – це не мовчати, не боятися, не відвертатись, не проходити повз і не бути байдужим до війни в Україні, яку розв'язала Росія.

(...). Для когось сила – це тільки ракети та ядерні боєголовки. Для нас сила – у філософії, ментальності. Це сенси й слова. Для нас це також зброя. Я хочу, щоб кожна країна у світі, кожен народ, кожна інституція та спільнота мали чітке уявлення про те, що переживає зараз Україна.

Чути про цю війну максимально зрозумілою мовою. Для вас такою є мова кіно. Але ви не побачите далі моторошні кадри: вибухи, постріли, руйнування, дим, біль і сльози. Ви побачите те, що більшість зазвичай не бачить. Невід’ємна частина кожного фільму, на яку далеко не кожен звертає увагу. Важливі імена, які йдуть у забуття й невідомість, бо в мить, коли вони з’являються на екрані, більшість глядачів робить дві речі: встає і йде. Знаю, що перше сьогодні – важливо. Друге – неможливо.

To be continued... To be continued?

Відповідь на це питання сьогодні залежить від усіх нас.

Щоразу, коли хтось каже про втому від України, слід згадати ці титри. Втомитися від України – означає відмахнутися від цих імен. Забути ці імена.

Я впевнений, що весь цивілізований світ не зробить цього ніколи, не здасться, буде з Україною до кінця, до переможного кінця, коли правда й справедливість почують оплески! (...).

Президент України привітав дошкільнят, школярів і студентів із початком нового навчального року ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Діти України, які сьогодні вперше йдуть до школи. Школярі, які повертаються до навчання. Студенти, які здобувають професію. Дорогі друзі!

Сьогодні 1 вересня – ваш день, важливий для всіх нас день, День знань.

Цьогорічне 1 вересня дуже відрізняється від тридцяти попередніх. Але все ж об’єднує в собі десятки попередніх.

Попередніх років, попередніх століть. Битв, які були, і битв, які тривають. Перемог, які вислизали з рук нашого народу, і перемог, які українці здобували, і тієї перемоги, яка обов’язково буде.

Сьогодні в нас День знань – 190-й день знань. Знань, які резюмують понад тисячоліття українського. Української історії, української культури, українського життя. Життя попри все, попри будь-які загрози.

Попри ворожі прагнення, які завжди програвали й програють нашому бажанню жити.

Вашому бажанню. Бажанню кохати й дружити, розвивати й розвиватися, берегти отримане від батьків і пізнавати нове. Тобто навчатись і міцніти.

Ось про що цей навчальний рік – такий особливий.

Він починається для всіх по-різному. Хтось далеко від дому – в інших регіонах України. Хтось далеко від дому – в інших країнах. Хтось дистанційно – в онлайн-форматі. Хтось у рідній школі чи у своєму університеті, але все ж не у спокої.

Однак важливо, що навчальний рік починається. Важливо, що навчання триває. І що знання про Україну не переривається.

Бо це знання дає нам міцність. Це знання стало нашою зброєю.

«Знати» і «захищати» завжди йдуть поруч. Знати понад тисячолітню історію нашої державності й захищати, коли хтось каже, ніби України не існувало. Знати нашу географію – нашу прекрасну землю, наше чудове море – і захищати не просто територію, а неймовірні місця, у яких у різні часи творилася наша ідентичність. Знати нашу культуру, чути українське слово, бо в нашій культурі, у нашій літературі, у нашій поезії – відповідь.

Відповідь Шевченка й Франка, Лесі Українки та Стуса, Симоненка й Гончара, Ліни Костенко і багатьох інших... Відповідь – чому ми переможемо. (...).

24 лютого ми об'єдналися. Всі об'єдналися. Стали на захист найріднішого, що в нас є. І ви показали себе – наші діти. (...).

Наші діти підтримували нас, підтримували державу. Дуже швидко подорослішали. Не злякались, а допомагали. Допомагали в бомбосховищах. Дбали про батьків, які були поранені. Носили воду і їжу військовим. Збирали гроші, щоб віддати волонтерам на армію. Українськими дітьми можна тільки пишатися. (...).

Цього літа ні в кого не було літа. Час минув, ніби із зими – в зиму.

Замість дитячих майданчиків доводилося бути в підвалах. Замість гри у футбол на вулиці доводилося залишатись із дорослими й чути забагато трагічних новин.

Але ви були сміливими. І ви зробили свій вибір – вибір на користь України.

Всієї України – від Ужгорода до Ялти, від Чорноморська до Харкова. На користь усього нашого народу. (...).

Ми всі знаємо, що перемога буде. Ви всі це знаєте, що перемога буде. У вас вкрали частину дитинства, частину юності... Але ви вільні. Завжди будете. Тож будьте гідними своєї волі і нашої України. (...).

Сьогодні ви йдете до школи, повертаєтесь до навчання, продовжуєте здобувати освіту. Сьогодні ви йдете до можливості побачити, почути, пізнати Україну. Знання про неї, слова про неї, мрії про неї – які всі були про вас. Про ваше життя. Вільне, чисте, сміливе й розумне.

Я не можу не привітати сьогодні наш народ із тим, що в Україні є такі діти. Є такі ви. (...).

Президент України звернувся до народу Польщі у 83-тю річницю початку Другої світової війни ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Дорогі друзі!

Дорогий польський народе, брати й сестри!

Уже 83 роки відділяють нас від того ранку, який поставив Європу та світ на межу загибелі. 1 вересня 1939 року близько 4-ї ранку польське місто

Велюнь зазнало страшного бомбардування. Нацистська Німеччина пішла війною проти всіх вільних націй, почавши з Польщі.

І не буде такого покоління українців, поляків, усіх європейців чи людей взагалі, які забудуть, що ніс нацизм і за що були притягнуті до відповідальності нацистські кати.

Люди вірили, що вдасться уникнути повторення тих страшних злочинів і такої жорстокої війни. Але знову був такий ранок. Тільки вже 24 лютого 2022 року, коли бомби й ракети вдарили по мирних містах. Знову ідеологія ненависті пробує захопити собі простір у Європі шляхом масових убивств і терору.

Повторюється Велюнь – у Харкові, у Миколаєві, у містах Донбасу, у Маріуполі. Повторилися спалені міста й села. Повторилася Катинь – в Оленівці. Повторилася депортація.

Але є те, що не повторилося. Ніхто не укладав злочинних пактів з ненавистю. І з першої хвилини цієї війни ми отримуємо реальну допомогу від справжніх друзів і братів, які стали нашим потужним тилом і роблять усе, щоб допомогти нам здобути перемогу.

Ми зробимо все, щоб українці, поляки й усі народи Європи жили вільно. Щоб кожне покоління наших народів, усіх європейців та людей взагалі пам'ятало, що ніс рашизм і за що будуть покарані рашистські кати. Ми зробимо все, щоб ранок 1 вересня, ранок 22 червня і ранок 24 лютого не повторювалися. Ніколи знову. Ми зробимо все, щоб ненависть остаточно прогнала. (...).

Володимир Зеленський відвідав відновлену після бойових дій школу в Ірпені та ознайомився з організацією навчального процесу в умовах воєнного стану ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди Дня знань Президент України Володимир Зеленський відвідав Ірпінську спеціалізовану загальноосвітню школу I-III ступенів художнього профілю № 1 ім. А. С. Макаренка.

Приміщення закладу було пошкоджене унаслідок російського вторгнення цього року у березні й відновлене до початку нового навчального року. З 1 вересня тут здобуватимуть знання 1300 учнів.

Володимир Зеленський узяв участь у тематичному уроці «Ми українці: честь і слава незламним!» і поспілкувався з маленькими школярами. Президент і першокласники привітали одне одного словами «Слава Україні!». Глава держави поцікавився в дітей, із яким настроєм вони вперше йшли до школи.

Володимир Зеленський привітав першокласників та їхніх учителів з Днем знань.

Президент України Володимир Зеленський:

Школа – це другий дім. Дуже приємно бачити стільки сонячних, яскравих, світлих діточок. Ви нас усіх сьогодні заряджаєте. Гарно вам навчатися, наснаги й усього найкращого.

Він також оглянув підвальне приміщення школи, облаштоване для укриття учнів під час повітряних тривог. (...).

Наприкінці зустрічі Глава держави разом з учнями першого класу взяв участь у церемонії погашення благодійних поштових марок «Пес Патрон». До церемонії приєднався і сам відомий пес – шукач вибухівки. (...).

Президент обговорив з міністром закордонних справ Данії підтримку України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з міністром закордонних справ Королівства Данія Еппе Кофодом.

Глава держави подякував уряду та Прем'єр-міністру Данії за політичну, фінансову та збройну підтримку України під час війни.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми вдячні й дуже цінуємо цю допомогу. Ми сприймаємо це як партнерські й дружні, теплі відносини між нашими державами.

Президент також висловив подяку за прихисток, який надала Данія вимушено переміщеним українцям, котрі залишили свої домівки через війну.

Глава держави відзначив постачання Данією військової форми та зимового одягу для українських захисників.

Президент України Володимир Зеленський:

Хочу вам подякувати за цю підтримку й таку доволі швидку реакцію.

Президент наголосив на важливості підтримки з боку Данії санкційної політики щодо Російської Федерації.

Глава держави подякував Королівству Данія за згоду долучитися до відновлення об'єктів інфраструктури в Миколаївській області, які постраждали внаслідок російських обстрілів.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми дуже вдячні за те, що бачимо практичні кроки, зосереджені на допомозі щодо майбутнього відновлення Миколаївської області.

Президент запросив Прем'єр-міністра Метте Фредеріксен відвідати Україну з візитом.

Зі свого боку міністр закордонних справ Данії привітав зусилля України в боротьбі за незалежність, територіальну цілісність і демократію. Він наголосив, що його країна надаватиме Україні підтримку стільки, скільки буде необхідно.

Наприкінці зустрічі Глава держави вручив Еппе Кофоду орден «За заслуги» I ступеня, яким його нагороджено Указом Президента від 23 серпня за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету й територіальної цілісності України та вагомий внесок у популяризацію Української держави у світі.

Президент Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні в нашій державі почався новий навчальний рік, як це і має бути. Попри все. Понад півроку повномасштабної війни. Надзвичайні руйнування, яких завдали нам окупанти. Але навчання українських дітей триває.

Відбувається в різних форматах, однак всюди системно, професійно. (...). Понад 300 тисяч першачків, майже 4 мільйони учнів – ось такий цьогоріч масштаб першого вересня.

Тож, окрім багатьох інших висновків, сьогодні можна зробити дуже важливий політичний висновок – про стійкість нашої держави, про силу нашого суспільства. Наші освітні інституції дієві. Наша держава й місцеві громади забезпечують відновлення навчання навіть у тих районах, у яких при окупації школи були зруйновані.

Сьогодні я був в Ірпені Київської області. Бачив початок роботи такої школи – відновленої. 1300 учнів і учениць здобуватимуть там освіту. (...).

Хоч би що вони зруйнували, ми все відновимо, ми все відбудуємо. Хоч би як вони хотіли знищити Україну та українське, наші діти все одно підуть у свої школи, у свої університети й будуть абсолютно вільно здобувати освіту. Національну освіту. Гуманістичну освіту. Таку освіту, яка побудована не на брехні й пропаганді, яку поширює держава-терорист, а на реальних знаннях, на відкритості світу, на найкращих людських цінностях.

Сьогодні місія МАГАТЕ прибула на Запорізьку АЕС. Добре, що це відбулося. Сам факт попри всі провокації російських військових і цинічні обстріли Енергодара й території станції. Україна зробила все для того, щоб ця місія відбулася. Але погано, що окупанти намагаються перетворити цю місію МАГАТЕ – справді необхідну – на безплідну екскурсію по станції. (...).

Добре, що представники МАГАТЕ мають змогу зробити об'єктивні висновки про ризики, які виникли на Запорізькій атомній станції вперше в історії. Причому виникли саме через окупантів. Головне, щоб була воля зробити саме об'єктивні висновки. (...).

У нас є чіткі дані про те, що Росія робила дуже багато цинічних речей, щоб обманути місію. (...).

Коли ми бачились із паном Гроссі та членами місії в Києві, ми домовилися про те, що місію обов'язково супроводжуватимуть журналісти з українських та міжнародних ЗМІ. Незалежні журналісти. Щоб світ бачив правду. Бачив, що насправді відбувається. На жаль, цього не зроблено. Хоча обіцяно. На жаль, окупанти не пустили журналістів, але організували масовку своїх пропагандистів. На жаль, представники МАГАТЕ не захистили представників незалежних ЗМІ.

Сподіваємося, що місія все ж зробить об'єктивні висновки з обставин на станції. Під управлінням наших фахівців понад три десятиліття перебувають 5 об'єктів – Чорнобильська станція і 4 робочі АЕС. До діяльності жодного з цих об'єктів у МАГАТЕ ніколи не було зауважень, поки Росія не вдерлася на нашу територію й не принесла сюди своє божевілля.

Коли нарешті з території Запорізької АЕС вийдуть російські військові, коли вони заберуть свою зброю, боєприпаси, коли вони припинять обстріли Енергодара та сусідніх районів і свої провокації, Запорізька станція зможе повернутися до цілком безпечної роботи, яка й була завжди під контролем України.

І головне, що має відбутися, – це демілітаризація території станції. Саме це є метою українських і міжнародних зусиль. І погано, що ми поки не почули відповідних закликів від МАГАТЕ. Хоча й говорили про це з паном Гроссі на нашій зустрічі в Києві. Це був ключовий – ключовий! – безпековий пункт наших домовленостей. Це говорилося чітко: демілітаризація й повний контроль українських атомників.

(...). Підписав черговий указ про нагородження наших воїнів. 155 учасників бойових дій відзначені державними нагородами, із них 22 – по смертю. Загалом з 24 лютого державні нагороди отримали вже 28 042 українських воїнів. Ті, хто героїчно захищає нашу державу на всіх напрямках. Хто вибив ворога з півночі, хто б'є окупантів на сході, хто знищує їх на півдні і, що дуже важливо зараз, працює на звільнення нашого Криму.

А особливо сьогодні хочу подякувати нашим захисникам на Харківському напрямку – 92-й бригаді, усім воїнам і комбригу Федосенку. Дякую за вашу хоробрість, хлопці!

І також нашим Повітряним силам. Учора дуже добре відпрацювали зенітники на Донеччині – збили черговий вертоліт окупантів, уже 205-й за час повномасштабної війни, та два безпілотники. Загалом уже понад 800 російських безпілотників знищено. Сьогодні ж наші Повітряні сили непогано відпрацювали по ворожих ракетах – дякую за результат! (...).

Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Донецькій області: Указ Президента України №620/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На виконання Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановляю:

1. Утворити:

Добропільську міську військову адміністрацію Покровського району Донецької області;

Мирноградську міську військову адміністрацію Покровського району Донецької області;

Покровську міську військову адміністрацію Покровського району Донецької області;

Селидівську міську військову адміністрацію Покровського району Донецької області.

2. Генеральному штабу Збройних Сил України, Донецькій обласній державній адміністрації здійснити відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» заходи, пов'язані з утворенням військових адміністрацій, зазначених у статті 1 цього Указу.

(...).

Про визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Президента України: Указ Президента України №621/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Визнати такими, що втратили чинність:

Указ Президента України від 5 травня 2020 року № 167/2020 «Про делегацію України для участі у Тристоронній контактній групі»;

Указ Президента України від 30 липня 2020 року № 302/2020 «Про зміни у складі делегації України для участі у Тристоронній контактній групі»;

Указ Президента України від 18 серпня 2020 року № 327/2020 «Питання делегації України для участі у Тристоронній контактній групі»;

Указ Президента України від 30 вересня 2020 року № 414/2020 «Питання делегації України для участі у Тристоронній контактній групі»;

Указ Президента України від 26 лютого 2021 року № 80/2021 "Про зміни у складі делегації України для участі у Тристоронній контактній групі»;

Указ Президента України від 5 листопада 2021 року № 568/2021 «Про зміни у складі делегації України для участі у Тристоронній контактній групі»;

пункт 2 Розпорядження Президента України від 30 липня 2020 року № 424/2020-рп «Про представника України у Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації в Донецькій і Луганській областях».

(...).

Про Консультативну раду з питань взаємодії України з арабськими та мусульманськими державами: Указ Президента України №622/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою сприяння розвитку та активізації взаємодії України з арабськими та мусульманськими державами, відповідно до пункту 28 частини першої статті 106 Конституції України постановляю:

1. Утворити Консультативну раду з питань взаємодії України з арабськими та мусульманськими державами як консультативно-дорадчий орган при Президентові України.

2. Затвердити такі, що додаються:

Положення про Консультативну раду з питань взаємодії України з арабськими та мусульманськими державами;

склад Консультативної ради з питань взаємодії України з арабськими та мусульманськими державами.

(...).

Президент Володимир Зеленський виступив на міжнародному економічному форумі «Амброзетті» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Я хотів би почати з факту, якого ви, можливо, й не помітили. Але я прошу вас звернути увагу саме на нього.

Звернути увагу на те, що за роботою форуму зараз спостерігають незалежні ЗМІ. Наскільки мені відомо, на форумі присутні представники таких медіа, як Corriere della Sera, Rai, La Repubblica, La Stampa, New York Times, Financial Times, Reuters, Fox Business Channel, CNBC Europe. І, я думаю, багато інших. А загалом висвітлюють форум 280 представників ЗМІ.

Ми з вами відкриті для них. І я не можу уявити, що хтось із нас боїться таких чи подібних медіа. Але я вам скажу, хто їх боїться.

Як ви знаєте, Україна опинилася в епіцентрі російського радіаційного шантажу саме зараз. Російська армія ще в березні захопила Запорізьку атомну станцію й досі утримує її. Це найбільша атомна станція Європи – там шість атомних реакторів.

Станція не раз зазнавала обстрілів. У першу ж ніч, коли туди зайшли російські окупанти – у ніч на 4 березня, – вони обстріляли будівлі станції з танків. Є відеопідтвердження. Протягом місяців після того ситуація не змінювалась: обстріли й провокації щоденно, постійно.

Під прикриттям атомної станції російська армія обстрілює сусідні міста й райони – у цьому була стратегія. Окупанти обстрілюють і саму станцію, щоб тиснути на Україну й на всіх вас у Європі, на весь світ. (...).

Нещодавно Запорізька АЕС опинилася буквально за крок від катастрофи, коли внаслідок обстрілів були пошкоджені лінії енергопередачі, автоматика почала глушити реактори. Тільки завдяки українським атомникам, які працюють там абсолютно професійно навіть у таких складних умовах, вдається запобігти аварії.

Якби не наші професійні люди, Росія уже спровокувала б найгіршу катастрофу в історії Європи – навіть гіршу, ніж Чорнобильська. І логічно, що це вимагає жорсткої міжнародної реакції.

З допомогою партнерів ми забезпечили направлення місії МАГАТЕ на станцію – якраз учора місія побувала там. Ми домовилися з головою МАГАТЕ паном Гроссі, членами місії, коли я зустрівся з ними, що вони допоможуть з головним – питанням безпеки АЕС. Головне питання – демілітаризація станції. Бо це ключове для захисту всіх нас, усіх європейців від радіаційної катастрофи. Також ми домовилися, що разом з місією МАГАТЕ на територію Запорізької АЕС прибудуть незалежні журналісти з українських та міжнародних ЗМІ. Таких самих ЗМІ, які зараз висвітлюють цей форум.

Але що ми побачили? Російські військові зупинили на блокпосту журналістів, які їхали разом з місією, не пропустили їх далі. Очевидно,

окупанти відчули, що в присутності вільних медіа буде неможливо брехати МАГАТЕ й усьому світу. Вільні ЗМІ лякають Росію.

І це говорить одразу про все. Якщо не допускаєш незалежних журналістів на станцію, значить, точно усвідомлюєш свою відповідальність за катастрофу, на межі якої станція опинилась, і боїшся, що світ зробить висновки про твою відповідальність.

На жаль, місія не захистила журналістів і не дотиснула росіян, щоб незалежні медіа таки були на станції, щоб усе було там відкрито й справедливо. А ми говорили про це з місією й домовлялися. Говорили, що без допуску незалежних журналістів на місці домінуватимуть російські пропагандисти. Це буде театр. На жаль, не почули ми поки що від МАГАТЕ й головного – заклику до Росії щодо демілітаризації станції. А як же можна без цього?

Я дуже сподіваюся, що місія дотримає того, про що сторони домовилися і що відповідає інтересам усієї міжнародної спільноти. Не можна залишати найбільший за 40 років ризик радіаційної катастрофи. Не можна залишати військових держави-терориста на атомній станції. Є ситуації, коли від дотримання слова залежить доля всіх на континенті. Зараз саме така ситуація.

(...). Українське продовольство досягло вже 20 країн морським шляхом. Наша пшениця відправлена й у такі держави, як Ефіопія та Ємен, де ситуація особливо складна. Наше слово щодо гарантій продовольчої безпеки буде дотримане й надалі.

Ми готові сприяти зупинці цінового хаосу у Європі. Поки Росія витрачає сили, щоб збільшити дефіцит газу на ринку та ціни, Україна готова нарощувати експорт електрики в країни ЄС. Зокрема й для цього важливо, щоб Запорізька станція повернулась у безпечний режим роботи і залишалась підключеною до української енергомережі. Російська присутність на станції значно послаблює нашу можливість допомогти Європі в енергосфері.

Завдяки нашому експорту електрики можна стабілізувати енергоспоживання наших сусідів у ЄС. Як наслідок, це зменшить енерготиск Росії на всю Європу, а отже, і на Італію. Навіть зараз, при всіх складнощах, ми можемо експортувати такий обсяг електрики, який відповідає як мінімум 8 % споживання всієї Італії.

(...). Сила має бути за Україною, за вільним світом. Зокрема за санкціями, які світ застосовує як самозахист від агресії Росії. Сила має бути й за бізнесом, передусім Європи. Репутація жодної з компаній не витримає променевої хвороби. Тож слід негайно розривати відносини з країною, яка пішла на радіаційний шантаж. (...).

Звичайно, зараз війна. Звичайно, російські ракети б'ють по нашій землі. Щодня ми втрачаємо людей. Нагадаю вам лише одну страшну цифру – 379. Стільки українських дітей убиті російськими ударами. Ще понад 735 діточок поранені. Всі разом у Європі та у вільному світі ми маємо силу, щоб

закінчити цю війну. А отже, з часом можемо перейти до значно змістовніших економічних відносин.

Україна вже один із найбільших у світі виробників агрокультур. Про це сьогодні ви вже говорили. І разом з вами ми можемо побудувати і один з найбільших кластерів агропереробки, посилити нашу здатність бути гарантом продовольчої безпеки, зробивши Україну місцем виробництва доступних продуктів харчування для всього світу.

Також Україна – ідеальна локація для розміщення будь-яких переробних підприємств. Від деревообробки до всіх видів машинобудування. У нас велика кількість фактично всіх ресурсів і копалин – від газу до літію; кваліфіковані люди, швидка логістика на європейський ринок, хороший доступ до нього. (...).

Україна – це амбітний проект відбудови після бойових дій. Відбудови на сотні мільярдів євро – усього, що Росія зруйнувала своїм терором. Десятки тисяч різних об'єктів маємо спорудити фактично заново. (...).

І Україна – це абсолютно новий сектор оборони й безпеки, чия потужність відповідатиме тому, що ми пережили в цій війні, і який зробить фундаментальний внесок у безпеку Європи в наступні десятиліття.

Звичайно, після того, як ми примусимо Росію до звільнення нашої землі й до миру. А це можливо за умови, що всі наші партнери дотримуватимуть свого слова. Так само, як робить це Україна. Так само, як це робить Італія.

Я дякую за силу італійського слова, за дії, які підтверджують це слово. Дякую вам за підтримку нашої держави, за підтримку наших людей, які знайшли прихисток на вашій землі. (...).

Санкції та візові обмеження мають змусити росіян відчутти ціну агресії проти України – Президент на форумі «Амброзетті» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Якщо до цього держави допомагали хто як міг, то сьогодні в цій допомозі настав «ефект колібрі». Ми стоїмо на місці, санкції просуваються повільніше, наступні пакети слабші. Російські туристи приїжджають відпочивати в Італію, Францію, Іспанію, а потім підтримують російське вторгнення.

(...). Сила України – це і є шлях до швидкого миру, бо це викликатиме слабкість у Росії. Сила як на полі бою, так і підтримка нашої безпеки, нашої армії, санкційна підтримка, підтримка нашого бізнесу та вихід західного бізнесу з території Російської Федерації. Не підтримувати сьогодні їхній бюджет, не підтримувати їхню економіку, а виходити (з ринку Росії. – Ред.).

Володимир Зеленський зазначив, що РФ ігнорує міжнародне право, принципи роботи міжнародних інституцій та окупує території інших країн, тому росіяни мають відчутти реальні наслідки такої політики.

Президент України Володимир Зеленський:

Не може бути до них таке саме ставлення, як до інших туристів, як до інших людей, які є громадянами демократичних держав, що живуть у мирі, у законі й не захоплюють інші території, не підтримують війну грошима. (...).

Президент Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні провів ще одне на цьому тижні засідання Ставки Верховного Головнокомандувача. Були присутні, як завжди, керівники сектору оборони й безпеки: Залужний, Монастирський, Буданов, Малюк, Данілов та інші. Доповідали командувачі оперативних напрямків – Сирський, Літвінов, Ковальчук.

Думаю, що всі ви розумієте, які основні питання. Ухвалені й певні рішення. Я думаю, ми їх всі побачимо. Розглянули сьогодні також питання забезпечення наших військових, всебічної підтримки Збройних Сил України.

Провів нараду щодо подальших кроків держави у європейській інтеграції. Це ще один наш оперативний напрямок роботи – щоденної важливої роботи.

Для нас рух України у Євросоюз і трансформація всередині нашої країни – це те, що є одним з ключових елементів довгострокового захисту держави, гарантією свободи для всіх українців. Тому євроінтеграційний процес заслуговує не просто окремої уваги до політичних, економічних, соціальних, правових аспектів, а цілісного підходу. Рухаючись до Європи, ми посилюємо українське національне життя в цілому. Впевнений, що Україна стане повноправним членом ЄС. Принаймні зробимо все для цього.

(...). Ми боремося за підтримку й розуміння України в усіх країнах Європи, у всіх аудиторіях європейських суспільств. Щоразу я нагадую, що захист України – захист усієї Європи. Не тільки наш – усього демократичного світу.

Саме з цього погляду варто розглядати погоджене сьогодні країнами «Великої сімки» рішення щодо обмеження ціни на російську нафту. Коли цей механізм буде реалізований, він стане вагомим елементом захисту цивілізованих країн і енергоринків від російської гібридної агресії. (...).

Підписав черговий указ про нагородження наших воїнів. 166 учасників бойових дій відзначені державними нагородами, із них 44 – посмертно. Вічна пам'ять усім, хто віддав життя за Україну! (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу» : Указ Президента України №623/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 15 Слов'янський полк Національної гвардії України. (...).

Про уповноваження С. Марченка на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди (Проект «Підвищення безпеки автомобільних доріг в містах України») між Україною та Європейським інвестиційним банком: Розпорядження Президента України №155/2022-рп ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Уповноважити Міністра фінансів України МАРЧЕНКА Сергія Михайловича на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди (Проект «Підвищення безпеки автомобільних доріг в містах України») між Україною та Європейським інвестиційним банком. (...).

Про уповноваження С. Марченка на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди (Проект модернізації української залізниці (Модернізація інфраструктури ПАТ «Укрзалізниця») між Україною та Європейським інвестиційним банком: Розпорядження Президента України №156/2022-рп ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Уповноважити Міністра фінансів України МАРЧЕНКА Сергія Михайловича на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди (Проект модернізації української залізниці (Модернізація інфраструктури ПАТ «Укрзалізниця») між Україною та Європейським інвестиційним банком. (...).

Про уповноваження С. Марченка на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди «Європейські дороги України III (Проект «Розвиток транс'європейської транспортної мережі»)» між Україною та Європейським інвестиційним банком: Розпорядження Президента України №157/2022-рп ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Уповноважити Міністра фінансів України МАРЧЕНКА Сергія Михайловича на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди «Європейські дороги України III (Проект «Розвиток транс'європейської транспортної мережі»)» між Україною та Європейським інвестиційним банком. (...).

Про уповноваження С. Марченка на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди «Міський громадський транспорт України II» між Україною та Європейським інвестиційним банком: Розпорядження Президента України №158/2022-рп ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Уповноважити Міністра фінансів України МАРЧЕНКА Сергія Михайловича на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової

угоди «Міський громадський транспорт України II» між Україною та Європейським інвестиційним банком. (...).

Про уповноваження С. Марченка на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком: Розпорядження Президента України №159/2022-рп ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Уповноважити Міністра фінансів України МАРЧЕНКА Сергія Михайловича на підписання Листа про відмову від деяких умов Фінансової угоди (Проект «Енергоефективність громадських будівель в Україні») між Україною та Європейським інвестиційним банком. (...).

Про уповноваження С. Марченка на підписання Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу для співробітництва в галузі оподаткування «Fiscalis»: Розпорядження Президента України №160/2022-рп ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Уповноважити Міністра фінансів України МАРЧЕНКА Сергія Михайловича на підписання Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу для співробітництва в галузі оподаткування «Fiscalis». (...).

Президент України виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Українська артилерія робить усе, щоб знищити ударний потенціал окупантів, щоб кожен російський штаб та всі їхні склади боєприпасів, усі логістичні маршрути на окупованій території були знешкоджені.

Я дякую нашим воїнам, які це забезпечують. Сьогодні зокрема хочу відзначити бійців 55-ї артилерійської бригади на Донецькому напрямку – за влучний вогонь по ворогу. Дякую й нашій розвідці, й Службі безпеки України за точність наших відповідей по позиціях і об'єктах окупантів.

На жаль, маємо сьогодні абсолютно неприпустиму подію в місті Чернігів. Вдень на публічному заході в центрі міста пролунав вибух, спрацював гранатомет. (...).

Правоохоронці мають якнайшвидше з'ясувати, чому це сталося, хто приніс бойову зброю на цей міський захід. Усі винні мають бути притягнуті до відповідальності. І будуть.

І я закликаю представників місцевої влади по всій країні, усіх наших правоохоронців дуже уважно пильнувати, щоб це більше ніде ніколи не повторювалося.

Цими днями Росія намагається ще більше посилити енергетичний тиск на Європу – повністю зупинилося прокачування газу «Північним потоком».

Навіщо вони це роблять? Росія хоче зруйнувати нормальне життя кожного європейця – в усіх країнах нашого континенту. Хоче послабити й залякати всю Європу, кожену державу. Де Росія не може зробити це силою звичайної зброї, робить це силою енергетичної зброї. Намагається вдарити бідністю й політичним хаосом там, де поки що не може вдарити ракетами.

І щоб захиститися від цього, нам усім у Європі потрібно ще більше єдності, ще більше координації, ще більше допомоги одне одному.

Цієї зими Росія готується до вирішального енергетичного удару по всіх європейцях. І ключовими відповідями на це мають бути дві речі: перше, наша єдність – єдність у захисті від держави-терориста, а друге – посилення нашого власного тиску на Росію – це й посилення всіх рівнів санкцій, і обмеження нафтогазових доходів Росії. (...).

Володимир Зеленський у неділю провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів у неділю чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

У зустрічі взяли участь: секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, міністр оборони Олексій Резніков та його заступник Ростислав Замлинський, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Генерального штабу ЗСУ Сергій Шаптала, командувач Нацгвардії Юрій Лебідь, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, міністр інфраструктури Олександр Кубраков, а також заступник керівника Офісу Президента Роман Машовець.

У режимі відеозв'язку до засідання Ставки приєдналися: начальник Головного управління розвідки Кирило Буданов, командувач Сухопутних військ Збройних Сил України Олександр Сирський, командувач військ Оперативного командування «Південь» Андрій Ковальчук та командувач військ Оперативного командування «Захід» Сергій Літвінов.

Головнокомандувач і командувачі оперативних напрямків, керівник розвідки доповіли про ситуацію на передовій.

Президент України Володимир Зеленський:

Вихідних на війні немає. Тримаємо постійний зв'язок з тими, хто на фронті. Подробиць не розповідатиму, але українські прапори повертаються туди, де мають бути по праву. А окупантам на нашій землі не місце.

Офіційна діяльність дружини Президента України

У Бучі починають будувати фабрику-кухню, де готуватимуть їжу для навчальних закладів міста й сусідніх громад ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська відвідала Бучу на Київщині, де взяла участь у презентації проекту нового підприємства – фабрики-кухні. Це повернення ініціативи дружини Президента з реформи шкільного харчування у межах відбудови України.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Важко висловити всі емоції, які відчуваєш тут. Як і для кожного українця, для мене це місце невимовного болю за закатованими Росією співвітчизниками. Та водночас Буча жива! І вона має відновитися й жити, бути не лише місцем пам'яті про російські злочини, а й місцем нового повноцінного життя. Тому саме тут починаємо будівництво нового підприємства – фабрики-кухні.

Як наголосила Олена Зеленська, спорудження об'єкта – частина розпочатої до російського нападу реформи шкільного харчування.

У межах реформи було напрацьовано три варіанти організації харчування у школі:

- Кухня повного циклу (у навчальних закладах, де є економічна доцільність і технічно-технологічна можливість; все готують на місці з нуля).
- Опорні кухні (з однієї потужної кухні гарячу їжу транспортують до сусідніх шкіл).
- Фабрика-кухня (великий обсяг постачання, окрема будівля, у якій готують, охолоджують їжу й транспортують до багатьох шкіл).

Така фабрика-кухня дає змогу приготувати до 10 тисяч порцій. Таким чином відбувається економія витрат на воду та електроенергію, постачання їжі дітям стає систематизованим, безпечним і якісним. А контроль за технологічним процесом і дотриманням норм НАССР відбуватиметься на якісно новому рівні.

Саме така фабрика-кухня буде побудована в м. Бучі Київської області. Меценатом проекту став Говард Баффет, американський філантроп і бізнесмен, син відомого інвестора Воррена Баффета.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Ми вперше зустрілися на початку літа. Тоді пан Баффет сказав, що йому небайдужа тема відновлення України. І особливо йому хочеться зробити щось для деокупованих територій, найбільш постраждалих від російської навали. І я запропонувала йому проект фабрики-кухні.

Основними споживачами продукції нової фабрики-кухні будуть школи Бучі та щонайменше двох найближчих громад – Бородянської та Немішайвської.

Водночас в умовах війни потужності виробництва можуть бути переналаштовані або розширені для забезпечення харчуванням будь-яких груп населення, які цього потребують. Зокрема, підприємство зможе годувати тимчасово переміщених осіб і місцевих жителів.

Очікується, що фабрика-кухня в Бучі стане пілотним проектом. Надалі мережа фабрик-кухонь може бути поширена на інші регіони. Кожне з підприємств зможе забезпечувати харчуванням 30-40 навчальних закладів (нині в Україні діє мережа з 14 тисяч шкіл та 10 тисяч закладів дошкільної освіти).

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

Це великий проект для громад. У нас багато шкіл, які повністю чи частково зруйновані. Загалом у країні понад 225 зруйнованих шкіл, які ввійшли до Fast Recovery Plan і які ми хочемо швидко відновити, тож просимо допомоги в наших міжнародних партнерів.

Також для обслуговування фабрик-кухонь та задоволення інших потреб навчальних закладів поступово створюватимуть професійні центри підготовки кухарів, які зможуть організувати перекваліфікацію таких фахівців із наявних закладів і готувати кухарів на постійній основі.

Олена Зеленська відзначила важливість повернення до реформи шкільного харчування напередодні нового навчального року.

Дружина Президента Олена Зеленська:

У перші місяці російського вторгнення, як ми всі пам'ятаємо, йшлося не про принципи харчування, а про те, щоб дітям і дорослим взагалі було що їсти... Але зараз, як ви знаєте, ми розпочинаємо навчальний рік. Звісно, Росія не хоче, щоб наші діти навчалися й мали нормальне життя. Але вони обов'язково здобуватимуть знання. І в них буде найкраще здорове харчування, як ми й планували ще до російського нападу. Ось чому фабрика-кухня буде, і пан Баффет побудує її саме в Бучі, яка обов'язково відродиться.

Вона подякувала команді Говарда Баффета, Оресту Степаняку, голові правління Національної асоціації громадського харчування, та всім причетним до пілотного проекту фабрики-кухні в Бучі, а також закликала потенційних інвесторів долучатися до відбудови України, яка вже почалася.

Очікується, що фабрика-кухня в Бучі запрацює 1 вересня 2023 року.

Олена Зеленська вручила премію ЮНІСЕФ молодим волонтерам ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у церемонії нагородження премією UNICEF Youth Awards. Цього року її вручають уперше. Премія покликана відзначити активну молодь, яка за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) реалізує важливі соціальні ініціативи у

своїх громадах, долаючи труднощі й проявляючи сміливість під час агресії Росії.

Серед номінантів – юні українці, які допомагають людям з інвалідністю, дітям, реалізують освітні проекти, надають психологічну підтримку, допомагають літнім людям, розвивають свої громади, піклуються про тварин.

Найбільша кількість фіналістів UNICEF Youth Awards – із Харківщини.

Дружина Президента вручила нагороду наймолодшій номінантці – 16-річній Алісі Міхеєвій з Охтирки. Дівчина не залишала місто під час російських обстрілів і відновила роботу свого шахового гуртка для дітей і підлітків, приміщення якого зруйнували російські бомби. За підтримки ЮНІСЕФ Аліса провела вже сто безкоштовних занять для тих, хто хоче навчитися грати.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Для мене всі ви і є уособленням тих змін, до яких ми прагнули ці десятиліття незалежності. Тих змін, які так дратують загарбників і які вони від безсилля намагаються зупинити ракетами. У вас широкий світогляд, ви відкриті до нових знань. Рівність і повага до людини для вас – базові цінності. І ви знаєте, що ці цінності у вас ніхто не відбере. Коли мене запрошували виступити на цій події, то зазначали, що моя промова може стати натхненням для гостей. Але насправді ви, молоді люди, є моїм натхненням. Ви і справи, які ви робите.

Фіналістів премії привітали також виконавча директорка ЮНІСЕФ Кетрін Рассел, директор місії USAID в Україні Джим Хоуп, Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Кунінорі Мацуда, голова відділу міжнародного розвитку Посольства Канади Ешлі Малроні, регіональна директорка ЮНІСЕФ у Європі та Центральній Азії Афшан Хан, голова Представництва ЮНІСЕФ в Україні Мурат Шахін, віце-прем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук. На церемонії виступили музиканти Катерина Павленко (GO_A) та Артем Пивоваров.

Усі молоді люди отримали пам'ятну нагороду, сертифікат фіналіста, а також приємний сюрприз від команди ЮНІСЕФ, який допоможе втілювати корисні ініціативи у громадах. (...).

Понад 20 країн світу організували літній відпочинок для українських дітей ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді Олена Зеленська розповіла про ініціативу з організації літнього відпочинку для українських дітей, яку реалізували посольства України за кордоном.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Три місяці тому я звернулася до колег – перших леді – та наших посольств у різних країнах з проханням організувати для українських дітей

літній відпочинок, щоб попри війну вони відчували літо, безтурботність, дитинство.

За словами дружини Президента, її задум втілили у понад 20 країнах світу: відпочити й відчувати турботу змогли тисячі тимчасових переселенців, дітей військовослужбовців та працівників МВС, дітей-сиріт.

Зокрема, Міністерство освіти і науки Латвії організувало спільні літні табори для українських і латвійських школярів. Крім того, представники місцевого самоврядування у восьми містах відкрили літні табори виключно для маленьких українців. На сьогодні там відпочило понад 3 тис. дітлахів.

У Хорватії з ініціативи українського посольства, МВС та у співпраці з мерами міст і регіональними органами влади цього літа оздоровилися понад 630 дітей захисників України та 36 дітей працівників органів структури Міністерства внутрішніх справ.

Союз литовських стрільців декілька років поспіль організовує літні табори та приймає дітей з України. Цього року в таборах взяли участь близько 50 українських дітей.

У Грузії дитячі проекти охопили понад 1,5 тис. осіб. У чотирьох містах були організовані літні табори для дітей-переселенців. За сприяння МЗС Грузії та у співпраці з Київською міською державною адміністрацією організовано літній відпочинок для понад 50 маленьких українців, батьки яких загинули, поранені або зникли безвісти.

У грецьких таборах побували та відпочивають нині понад 1,2 тис. дітей з України та дітей, чиї батьки отримали в Греції тимчасовий захист у зв'язку з війною.

У Словенії в літніх таборах оздоровилися понад сто дітей з України. Також було організовано відпочинок для 12 сімей українських переселенців.

У Німеччині завдяки ініціативі парламенту Вільного і Ганзейського міста Гамбурга протягом трьох днів знаменита міська ратуша була відкрита для понад 1,5 тис. українських дітей та їхніх родин.

У Швеції триває відпочинок у літньому таборі для 40 українських дітей, який було організовано за підтримки мерії Стокгольма та мерії Києва.

У Швейцарії приватна школа Lemania надала для юних українців десять місць у літньому таборі з можливістю вивчати англійську або французьку мови та брати участь у туристичній програмі по Женевській Рив'єрі. Також школа надала вісім стипендій на освіту для підлітків та дві стипендії на річне навчання.

Чехія організувала літній табір для 30 дітей українських військовослужбовців на відпочинковій базі Міністерства оборони у Крконошах. Також у Празі працює денний табір для маленьких українців віком від 2 до 10 років, послугами якого скористалися до 60 дітлахів.

У літніх таборах в Австрії цього літа відпочили понад 220 дітей з України (з них 54 дитини – пацієнти лікарні «Охматдит»). Також запланований табір ще для 30 дітей. Літній відпочинок для маленьких

українців був організований добродійними організаціями Kiwanis, Rotary та Lions.

У Римі (Італія) влаштували безкоштовний літній табір Atlantia4Ukraine для українських дітей віком від 4 до 14 років та їхніх батьків. Табір відвідали близько 2 тис. осіб.

Міністерство освіти, спорту та молоді Кіпру в липні організувало літній табір для українських дітей з родин військовослужбовців ЗСУ. 34 підлітки з України відвідали пластовий юнацький табір у горах Троодос. Ще 150 дітей відпочили в таборі «Крила». Крім того, кіпрська компанія ASBIS профінансувала відпочинок 150 дітлахів у приватній школі-інтернаті під Києвом.

У Португалії за підтримки Фонду Галуста Гюльбенкяна, Посольства України, освітніх та громадських організацій проводилися численні екскурсії та розважальні поїздки. Так, у поїздки до таборового містечка MyCamp взяли участь 300 українських дітей, з яких близько 200 – з родин переселенців. На екскурсії до Vadosa Safari Park побували 325 дітей, у містечку професій KidZania – 300 українських дітей, які тимчасово проживають у Португалії. До аквапарку у м. Лейрія поїхали 200 дітей з батьками. Також було організовано юнацький відпочинково-виховний табір «Українська мрія», у якому побували близько ста дітей з України, котрі отримали тимчасовий притулок у Португалії.

Чорногорія організувала літній відпочинок для понад 200 дітей з родин українських переселенців.

В Албанії за підтримки Міністерства оборони України в межах проекту з оздоровлення сімей військовослужбовців ЗСУ забезпечено прийняття та розміщення 186 членів родин захисників. Крім того, у межах проекту «Освіта єднає» організовано відпочинок на березі Адріатичного моря 179 українських переселенців (діти з матерями).

В Естонії за підтримки українського посольства в літніх таборах, які були організовані в чотирьох містах, відпочило близько 280 дітей з України.

З ініціативи дружини Президента Фінляндії Єнні Хаукіо та за підтримки Посольства України в будівлі Національного музею (Suomi Kansallismuseo) працював безкоштовний денний літній табір для українських дітей під назвою Ukrainian Children Activity Center Helsinki. Цей табір відвідало близько 170 українських дітей. Також у Гельсінкі організували безкоштовний літній мистецький табір для підлітків з України. Загалом його відвідали 20 дітей. А за сприяння мерії Тампере було організовано приїзд київських дітей у кемпінг Sorja`s Best.

У різних містах Туреччини за підтримки благодійників були організовані табори, у яких загалом відпочили майже 500 дітей із різних областей України. Крім того, для малечі влаштовували різноманітні екскурсії, була організована участь у Міжнародному фестивалі культури та мистецтва. Українським дітям було надано можливість вивчення турецької мови та ініційовано створення служби психологічної підтримки. Туреччина

організувала для дітей українських тимчасових переселенців низку екскурсій, а саме поїздки до «Динопарку» (600 дітей), дитячого парку «Тенефюс» (200 дітей), акваріума Анталії (200 дітей), а також морську прогулянку (50 дітей). Крім того, спільно з Міноборони України в Анталії було створено оздоровчий табір, у якому побували 350 членів родин військовослужбовців, зокрема 210 дітей.

У Киргизстані за підтримки Посольства України організовано відпочинок для 14 сімей (10 дітей) з України у пансіонаті на березі озера Іссик-Куль.

Японія прийняла на відпочинок близько 20 маленьких українців. Зокрема, на півострові Ното працював табір Young Mariners Program від японської філії міжнародної організації яхтспорту ISPA (для чотирьох українських і чотирьох японських підлітків). У м. Тобе було організовано відпочинок для шести дітей з України, а на острові Хічіджоджі муніципалітету Токіо відпочило 12 українських дітей.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Завжди кажу, що окреме завдання дорослих зараз – відвоювати для наших дітей дитинство, повернути їм те, що забрала російська агресія: відчуття безпеки та довіру до світу, його можливостей, відкритих перед ними. Гадаю, завдяки зусиллям стількох країн і наших посольств це вдалося. Дякую всім причетним за літо для наших дітей!

Олена Зеленська провела відеорозмови з дружинами глав держав та урядів Бельгії, Австрії, Північної Македонії, Іспанії та Сербії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська продовжує відеорозмови з представницями різних країн, які долучилися до цьогоорічного Саміту перших леді та джентльменів. Протягом останнього тижня вона поспілкувалася з дружинами глав держав та урядів Бельгії, Австрії, Північної Македонії, Іспанії та Сербії.

Мета цих розмов – закріпити й поглибити співпрацю між країнами у гуманітарній, культурній, освітній та соціальній сферах, а також у сфері ментального та фізичного здоров'я.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Як і на Саміті, в центрі наших розмов – люди. Ми говоримо про ті проекти для людей, які вже вдалося запустити, та про ті, які хотіли б реалізувати. Об'єднавши наші зусилля, ми зможемо відновити людський капітал України та засвоїти уроки, які допоможуть долати можливі майбутні світові кризи.

Так, у розмові з дружиною Прем'єр-міністра Бельгії Аннік Пендерс Олена Зеленська подякувала за те, що Бельгія однією з перших надала Україні військову допомогу, підтримала в гуманітарному та фінансовому плані, а також прихистила понад 50 тисяч українців, які через російську агресію вимушено покинули свої домівки. Крім того, Бельгія прийняла на

лікування та реабілітацію 17 українських важкопоранених військових і готова й далі сприяти в цьому питанні.

У розмові з дружиною Глави Уряду Іспанії Марією Бегоньєю Гомес Фернандес перша леді України відзначила, що високо цінує зусилля уряду цієї країни зі створення сприятливих умов для українців, передусім можливостей для продовження навчання дітей і пошуку роботи для їхніх матерів, а також за швидку організацію мовних курсів для дітей і для дорослих з метою їх швидкої адаптації. Зараз в Іспанії проживає загалом близько 260 тисяч громадян України, з них 138 тисяч отримали тимчасовий захист.

Під час спілкування з першою леді Північної Македонії Елізабетою Гьоргієвською Олена Зеленська подякувала їй за гуманітарну допомогу та прихисток понад 3 тисяч українських тимчасових переселенців. Крім того, Північна Македонія передала Україні майже 270 тонн гуманітарної допомоги (продукти, одяг, ліки, засоби гігієни тощо).

У розмові з дружиною Федерального президента Республіки Австрія Доріс Шмідауер, Олена Зеленська висловила подяку за те, що Австрія виявляє солідарність з українцями та продовжує надавати їм підтримку. Згідно з офіційними даними, Австрія прийняла на проживання близько 80 тисяч українців, з яких 28,5 тисячі – особи віком до 18 років. Крім того, перша леді України запропонувала Доріс Шмідауер стати патронесою книжкового проекту «Історії кращого часу» в Австрії. Проект передбачає випуск та начитку книг українських авторів українською, німецькою та нідерландською мовами. Їх поширюватимуть у Німеччині, Австрії, Бельгії та Нідерландах. Цікавинкою проекту стане можливість самостійно начитати книгу. За задумом організаторів, ініціатива допоможе дітям подолати сум, інтегруватися в середовище країни перебування та зберігати зв'язок із рідними, які залишилися вдома.

Поспілкувавшись із першою леді Сербії Тамарою Вучич, дружина Президента України подякувала за допомогу, яку Сербія надає українським тимчасовим переселенцям, а також спільні спортивні табори для дітей. Зі свого боку Тамара Вучич повідомила, що Республіка Сербія хоче підтримати ініціативу Олени Зеленської із закупівлі автомобілів швидкої допомоги та передасть Україні два такі реанімобілі. (...).

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

З російського ринку вперше повністю вийшла нафтогазова компанія (УНІАН).

Норвезька енергетична група Equinor повністю вийшла з Росії. Це перший повний і впорядкований відхід з російського ринку міжнародної нафтогазової компанії.

Equinor ще 28 лютого пообіцяла вийти зі спільних підприємств в Росії. У березні енергогрупа заявила, що припинить торгівлю російською нафтою, а в травні – оголосила про угоду про вихід зі своїх спільних підприємств в Росії і передачу їх державній компанії «Роснефть».

Після цього компанії залишилося тільки продати арктичне Хар'ягінське нафтове родовище, яке експлуатує російська «Зарубежнефть», а партнером є французька TotalEnergies.

«Тепер Equinor може підтвердити, що повний вихід з Хар'яги також завершений. Після відходу з Хар'яги у Equinor не залишилося ні активів, ні проектів в Росії», – наголосили в заяві.

Водночас TotalEnergies, яку критикують за збереження багатьох своїх активів в Росії, 26 серпня оголосила про згоду продати свою частку в Сибірському газовому родовищі місцевому партнеру «Новатек».

Нафтогазові компанії Shell і BP заявили, що планують покинути Росію, але ще не завершили вихід.

Президент РФ Володимир Путін спробував утримати світові компанії, заборонивши інвесторам з недружніх країн продавати акції деяких енергетичних проектів до кінця року. Однак указ в деяких випадках передбачає виключення.

Американська нафтова компанія Exxon вже повідомила чиновників РФ, що подасть до суду на федеральний уряд, якщо Москва не дозволить компанії вийти з гігантського нафтогазового проекту «Сахалін-1».

У Німеччині зрозуміли, що «на поставки газу з Росії не можна покладатись» (УНІАН).

Міністр економіки країни Роберт Габек:

Ми не повинні розраховувати на надходження газу через «Північний потік-1» взимку. Я очікую, що ми не можемо покладатись на Росію, або «Газпром» жодним чином, решта – просто спекуляції.

Габек також зазначив, що наразі міністерство не веде прямих перемовин з «Газпромом».

Останніми місяцями Хабек та інші європейські чиновники звинуватили Кремль у використанні енергетичної зброї як способу помсти за санкції, введені через напад на Україну.

Джонсон: путінська війна в Україні підштовхне Європу до відмови від російського газу (УНІАН).

Західні країни прагнуть здобути енергетичну незалежність від російських енергоносіїв.

Результатом війни Росії проти України стане зниження залежності Заходу від імпорту російських енергоносіїв, до чого, власне, і почали прагнути західні країни.

Прем'єр-міністр Великобританії Борис Джонсон:

З цієї катастрофи, з путінської війни вийде, я вважаю, щось позитивне, оскільки Європа відмовиться від російських вуглеводнів. Ми більше не будемо уразливі для шантажу, а у себе в країні ми значно прискоримо давно назрілі реформи і кроки по здобуттю енергетичної незалежності, зокрема, шляхом виправлення збитку, завданого нашій ядерній промисловості.

Єврокомісія взяла під контроль розслідування порушень санкцій ЄС французькою компанією SAFRAN (УНІАН).

Французьку ВПК-компанію SAFRAN звинувачують у постачанні військового обладнання до росії та, відповідно, порушенні санкцій ЄС. Європейська комісія взяла під контроль розслідування діяльності цієї компанії. Про це ЄК у листі повідомила Олександра Дубілета – ініціатора проекту «Тотальна ізоляція росії», спрямованого на виявлення та покарання європейських компаній зі сфери ВПК, що озброюють російську армію.

12 липня Дубілет подав дві заяви проти SAFRAN на адресу ЄК. Перша заява стосувалась історії поставок SAFRAN у 2018 році – через дочірню фірму – високоточних компасів для встановлення в комплексі спостереження «Іронія». Друга – можливих порушень цією компанією санкцій ЄС і поставок у 2015 році сенсорних модулів підприємствам Військово-повітряних сил РФ (ВПС РФ).

У листі пропонується передача заяв О. Дубілета для розгляду вже на національному рівні компетентним органам Франції. При цьому ЄК зобов'язується стежити за результатами розслідування.

Концерн SAFRAN спеціалізується на виробництві аерокосмічного і оборонного обладнання або його компонентів. З 2005 року компанія сфокусувалась на трьох основних напрямках: авіаційні двигуни та обладнання, космос і оборона.

У Латвії підраховали, скільки видів на проживання росіян вже анулювали (УНІАН).

Станом на 12 серпня у громадян РФ було 37 183 постійних посвідок на проживання.

Влада Латвії з 24 лютого анулювали 761 вид на проживання громадян Російської Федерації. Більшу частину документів анулювали через несвоєчасне подання документів.

За даними управління у справах громадянства і міграції країни, станом на 26 серпня анулювали 578 тимчасових дозволів на проживання громадян РФ і 183 постійних посвідки на проживання.

При цьому зазначено, що причини анулювання документів різні:

- 264 дозволи були анульовані через несвоєчасне подання документів;
- 32 – неправильні дані;
- 24 – включення в базу заборон на переміщення;
- вісім – заборона на перебування в Латвії від спецслужби.

Крім того, серед причин анулювання посвідчень також зміна роботодавця, переїзд на місце проживання в іншу країну, розлучення.

Станом на 12 серпня у громадян РФ було 37 183 постійних посвідок на проживання, 9189 тимчасових посвідок на проживання, з них 1820 видали через інвестиції. У громадян Білорусі – 2432 тимчасових виду, з них 65 пов'язані з інвестиціями.

Президент Латвії Егілс Левітс:

Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну в його країні громадяни стали більш патріотичними, а також усвідомили ціну свободи. Необхідно ізолювати російську частину суспільства від латвійців, оскільки вони не асоціюють себе з демократичною Латвією.

При цьому серед латвійців провели опитування щодо заборони на видачу туристичних віз громадянам Російської Федерації. Близько 51 % опитаних підтримали таке рішення.

Міністри закордонних справ країн ЄС погодилися призупинити дію угоди про спрощення візового режиму з росією від 2007 року на тлі війни рф проти України ([УНН](#)).

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Ми спостерігаємо значне збільшення перетинів кордону з росії до сусідніх держав. Це стає загрозою безпеці. Тому сьогодні ми домовилися з міністрами закордонних справ ЄС про повне зупинення дії угоди про спрощення візового режиму між ЄС та росією.

Країни Європейського Союзу мали 31 серпня досягти політичної угоди щодо питання надання віз громадянам рф, зазначав Боррель перед зустріччю на рівні голів МЗС країн блоку у Празі.

Припинення дії угоди про спрощення візового режиму з росією означатиме, що росіяни платитимуть 80 євро замість 35 за візи ЄС, а також зіткнуться з більш тривалою процедурою їх отримання.

У Словаччині нагородили український народ за участь у повстанні 1944 року і стійкість у війні з РФ ([Українська правда](#)).

У день національного свята Словаччини, коли відзначають Словацьке національне повстання, міністр оборони країни вручив аташе з питань оборони при посольстві України нагороду українському народу.

Нагороду українському народу було вручено за участь українців у Словацькому національному повстанні та звільненні Словаччини, а також за стійкість, незламність і нескореність українського народу у війні з російськими окупантами.

Міністр оборони Словаччини Ярослав Надь вручив нагороду аташе з питань оборони при посольстві України в Богдану Харчуку.

Вручення відбулося в рамках урочистостей та церемонії покладання вінків в місті Банська Бистриця.

В заході брали участь президентка Зузана Чапутова, голова Нацради Боріс Коллар, прем'єр-міністр Едуард Гегер, представники дипломатичного корпусу, акредитованого в Словаччині, та ветерани, безпосередні учасники Словацького національного повстання.

Фінляндія припинила залізничне сполучення з РФ і списала потяги, що курсували до Петербургу ([Українські новини](#)).

Фінський державний залізничний оператор VR Group списав усі електропоїзди Allegro (Аллегро), які курсували між Санкт-Петербургом та Гельсінкі. Про це йдеться у фінансовому звіті компанії VR Group за підсумками першого півріччя 2022 року.

«Компанія списала весь рухомий склад та запасні частини, пов'язані з Аллегро, на загальну суму 45,4 мільйона євро», – йдеться у заяві компанії.

Росіяни масово використовують кордон із Естонією чи Фінляндією для в'їзду до ЄС. З початку повномасштабної війни в Україні понад 60% росіян скористалися саме цими кордонами.

МАГАТЕ збереже присутність на Запорізькій АЕС ([Українська правда](#)).

Генеральний директор Міжнародного агентства з атомної енергії Рафаель Гроссі:

Завершуємо наш довгоочікуваний візит на Запорізьку АЕС. Я щойно завершив перший огляд ключових зон, які ми хотіли побачити в цьому першому підході до всього об'єкта. Звичайно, тут ще багато чого потрібно зробити. Моя команда залишається. І найважливіше: ми встановлюємо тривалу присутність МАГАТЕ тут.

Більшість інспекторів місії Міжнародного агентства з атомної енергії, включаючи Гроссі, покинули Запорізьку атомну електростанцію після візиту в четвер. На станції залишилось 5 співробітників організації.

Італія арештувала 11 вілл близького до Путіна олігарха ([Українська правда](#)).

Італійська влада наклала адміністративний арешт на 11 одиниць нерухомості на Сардинії, які належать російському олігарху Моше Кантору.

68-річний Кантор у квітні був внесений до санкційних списків ЄС та Великої Британії як людина, близька до президента Росії Владіміра Путіна.

Він був основним власником найбільшого у світі виробника мінеральних добрив «Акрона», його статки Forbes оцінює у \$4,6 млрд. Після введення санкцій Кантор передав свою частку в управління менеджменту.

Саме у зв'язку з санкціями італійська влада наклала арешт на 11 вілл у Порто-Ротондо, зареєстрованих безпосередньо на Кантора або пов'язаних з ним.

Видання також повідомляє, що під час сповіщень про заходи щодо арешту вілл правоохоронці звернули увагу на присутність громадян України в одній з резиденцій. Це були люди, які залишили свою країну через російське вторгнення. Видання зазначає, що ситуація може пояснюватися тим, що дружина Кантора має українське походження.

Міністри закордонних справ Латвії, Литви, Естонії та Польщі заявили, що в очікуванні вжиття Євросоюзом більш серйозних обмежувальних заходів щодо видачі віз росіянам розглянуть запровадження обмежень на в'їзд громадян РФ із європейськими візами ([Укрінформ](#)).

У спільній заяві міністрів сказано, що збільшення кількості російських туристів, які в'їжджають до цих країн, яке спостерігається з середини липня, сприймається ними «як серйозна загроза громадській безпеці».

На думку урядів цих країн, заморозка Євросоюзом угоди з росією про спрощену видачу віз, про яку було оголошено 31 серпня, — це «необхідний перший крок», проте Європі необхідно різко скоротити кількість віз, що видаються, щоб зменшити потік російських громадян до ЄС та Шенгенської зони. Виняток має бути зроблено для дисидентів і у «гуманітарних» випадках.

Поки такі заходи не будуть вжиті на рівні ЄС, Латвія, Литва, Естонія та Польща як країни, що межують з росією та білоруссю, розглянуть можливість запровадження на національному рівні тимчасових заходів щодо заборони на видачу віз чи обмеження перетину кордону для російських громадян, які мають візи ЄС, щоб вирішити нагальні проблеми громадської безпеки.

Європейська народна партія, найбільша група у Європарламенті, закликала призупинити видачу росіянам туристичних віз за війну, яку РФ веде проти України ([Європейська правда](#)).

Таку заяву ЄНП оприлюднила у день, коли це питання мають обговорювати на неформальній зустрічі міністрів закордонних справ у Празі.

«Це неприйнятно, щоб російські туристи відпочивали на європейських пляжах та у ресторанах у той час, як їхні співвітчизники вбивають українців», – йдеться у позиції партії.

Окремі європарламентарі у своїх заявах наголошують, що росіяни не повинні мати можливості поїздок до ЄС, якщо підтримують агресивну війну проти України, та доки війна триває – точно не повинні розраховувати на якісь візові привілеї, і найпершим кроком має стати призупинення візової угоди з РФ від 2007 року.

Деякі окремо наголошують, що йдеться у тому числі про безпеку самого ЄС, оскільки під виглядом туристів мандрувати країнами блоку можуть і люди, пов'язані з російськими спецслужбами.

Євросоюз не визнаватиме російські паспорти, видані громадянам України на тимчасово окупованих українських територіях ([УНН](#)).

Про відповідне рішення головний дипломат ЄС Жозеп Боррель повідомив на пресконференції після неформальної зустрічі міністрів закордонних справ ЄС у Празі:

Ми прийшли до рішення, що паспорти, які видала російська влада на окупованих територіях України, не будуть визнаватися.

Україна і Польща створять трубопровід для транспортування рослинної олії ([УНІАН](#)).

Україна і Польща домовилися про створення трубопроводу для транспортування рослинної олії.

Країни будуть спільно працювати над проектом транскордонного трубопроводу, яким українські рослинні олії будуть доставлятися в порт Гданська.

Польська сторона погодилася підписати меморандум з українською про розробку проекту. Він буде укладений на три роки з автоматичним продовженням ще на три.

Обидві країни сформуєть робочу групу, яка представить можливі варіанти проекту.

«Реалізація Меморандуму сприятиме частковому розблокуванню українського експорту та підвищенню продовольчої безпеки країн, що розвиваються, яким загрожує голод. Отже, це має знизити міграційний тиск на Європу», – наголошується в повідомленні.

Країни G7 ухвалили обмеження ціни на російську нафту ([УНІАН](#)).

Міністри фінансів країн «Великої сімки» в п'ятницю, 2 вересня, підтримали введення обмежень ціни на російську нафту.

Обмеження введуть на перевезення нафти.

Канцлер казначейства Великої Британії Надхем Захаві:

Ми обмежимо можливості Путіна фінансувати свою війну за рахунок експорту нафти шляхом заборони на надання послуг, таких як страхування та

надання фінансування, суднам, що перевозять російську нафту понад узгоджену граничну ціну.

Країни G7 єдині проти російської «варварської агресії і зроблять все можливе, щоб підтримати Україну в її боротьбі за суверенітет, демократію і свободу».

За даними Financial Times ліміт буде діяти відповідно до термінів ембарго ЄС. За словами джерел видання, з 5 грудня планується ввести обмеження цін на нафту, а з 5 лютого наступного року – на російські нафтопродукти.

Обмеження ціни має підтримку Європейської комісії, однак для того, щоб це було ефективно, знадобиться підтримка третіх країн, які купують великі обсяги російської нафти, наприклад, Індії.

Координатор санкцій Державного департаменту США Джеймс О’Браєн:

Обмеження ціни гарантує, що кожна країна може отримати найнижчу можливу ціну, і це добре для світу.(...).

Вперше в Європі: Німеччина та Данія об’єдналися, щоб позбутися російського газу ([УНІАН](#)).

Країни домовилися побудувати в Балтійському морі вітроенергетичний хаб «Енергетичний острів Борнхольм».

Хаб буде пов’язувати кілька вітряних парків і розподіляти вироблену ними енергію між двома країнами. Очікується, що «Енергетичний острів» почне працювати вже у 2030 році.

Проект генеруватиме понад 3 ГВт, які забезпечуватимуть близько 4,1 млн домогосподарств.

Міністр енергетики Німеччини Роберт Хабек:

Вперше в Європі дві країни співпрацюють у такому проекті.

За попередніми підрахунками уряду Данії, проект вимагає інвестицій у розмірі 3 млрд євро на інфраструктуру і 6 млрд євро на будівництво морського вітропарку. Німецький мережевий провайдер 50Hertz і його датський аналог Energinet будуть ділити витрати на вітроенергетичний хаб, а також прибуток від нього.

Після запуску проекту інші країни Балтії, а також Польща зможуть приєднатися до нього. (...).

Військова допомога

Фінляндія надасть Україні військову допомогу ще на €8,3 мільйона ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Фінляндії Антті Кайкконен заявив про передачу Фінляндією чергової партії військової допомоги Україні:

Українська оборонна боротьба триває, потреба в допомозі залишається високою.

Вартість цієї партії військової допомоги становитиме 8,3 млн євро, інші деталі не повідомляються з міркувань безпеки.

Це буде вже восьма партія оборонної допомоги, яку Фінляндія надасть Україні з початку повномасштабного вторгнення РФ. Загальна вартість військової допомоги Україні від Фінляндії після 24 лютого становить 92,3 млн євро.

Швеція надає Україні сьомий пакет військової допомоги ([УНІАН](#)).

Міністр закордонних справ Швеції Анн Лінде:

Уряд презентує сьомий військовий пакет для Міністерства оборони України із артилерійськими боєприпасами на суму 500 мільйонів шведських крон. Це не останній пакет. Управління з матеріального забезпечення Швеції і Збройні сили визначають можливість надання шведських самохідних артилерійських установок Archer, переносних зенітно-ракетних комплексів RBS70 та іншої допомоги. Швеція виступає на стороні України.

Також міністр оборони Швеції допустив можливість виробляти зброю для потреб України.

Україна очікує на танки Abrams від США та Leopard 2 від Німеччини ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Ми очікуємо, що США поставлять нам свої танки «Абрамс», а Німеччина — «Леопард-2». Це ті сучасні танки, які потрібні Україні на полі бою. Також німецькою стороною було анонсовано поставку Україні сучасної системи протиповітряної оборони – IRIS-T. Наразі мова йде про декілька комплексів, але Україна могла би зробити замовлення на отримання сумарно 12 таких систем для побудови комплексного захисту повітряного простору.

Він додав, що Німеччина досягла величезного прогресу у підтримці України зброєю.

ЄС збільшить військову підтримку України ([Укрінформ](#)).

Високий представник ЄС з питань зовнішньої і оборонної політики Жозеп Боррель:

ЄС стоїть одноставно у підтримці України, його члени продовжують бути готовими підтримувати Україну так довго, скільки потрібно, і в такому обсязі, скільки треба.

Він зауважив, що йдеться про потік військової підтримки, який не припиняється, а навіть збільшується. Також йдеться не лише про воєнну техніку, а й про тренування українських військових. Конкретних рішень щодо започаткування тренувальної місії ЄС у Празі ухвалено не було. Боррель нагадав, що є багато ініціатив, тож треба забезпечити їх взаємодоповнюваність, отже всі міністри були згодні, що треба визначити

легальні операційні параметри, концепцію нової місії та погодилися провести підготовчу роботу в консультаціях з українською стороною.

Британія надає Україні підводні безпілотні дрони для виявлення російських мін (Укрінформ).

Міністерство оборони Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії офіційно повідомило, що передає підводні безпілотні мінні мисливці, щоб допомогти Україні очистити берегову лінію.

Підводний безпілотний дрон – легкий автономний апарат, призначений для використання на мілководних узбережжях, ефективно працює на глибині до 100 м для виявлення, локалізації та ідентифікації мін за допомогою набору датчиків, щоб ВМС ЗС України могли їх знищити.

Як зазначається, протягом найближчих місяців десятки військовослужбовців ВМС ЗСУ навчатимуться користуватися безпілотниками, перший курс уже розпочато.

Міністр оборони Сполученого Королівства Бен Воллес:

Не можна дозволити цинічним спробам росії вимагати викуп за світові запаси продовольства. Це життєво важливе обладнання та підготовка допоможуть Україні зробити свої води безпечними, допомагаючи налагодити шлях зерна до решти світу та підтримуючи Збройні сили України у прагненні захистити своє узбережжя та порти.

За інформацією Генштабу, тритижневі навчальні курси разом із Шостим флотом ВМС США проводитиме група Королівського військово-морського флоту. Навчання будуть проводити на морі, щоб наочно показати, як керувати апаратами та інтерпретувати дані, які вони надсилають назад, а також ідентифікувати макети мін.

Начальник штабу Королівських ВМС адмірал Бен Кі вважає, що невдовзі українські моряки зможуть очистити прибережні води від мін.

Штати упродовж двох місяців постачали Україні зброю для контрнаступу (Укрінформ).

Сполучені Штати допомагали Україні в підготовці нинішнього контрнаступу упродовж останніх двох місяців, надаючи затребувану Києвом зброю. США виконали багато з цих запитів, зокрема передавши Україні додаткові боєприпаси, артилерію та «Джавеліни» в рамках оголошених в останні два місяці пакетів військової допомоги.

Міністр оборони Ллойд Остін та голова Об'єднаного комітету начальників штабів США Марк Міллі постійно підтримували зв'язок з українськими колегами для визначення конкретних потреб України у зброї.

Польща просить Францію про термінові поставки зброї для України (Укрінформ).

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький під час брифінгу після завершення переговорів в Єлисейському палаці у Парижі з президентом

Франції Еммануелем Макроном заявив, що Варшава просить Париж терміново надати Україні зброю, а також фінансову підтримку:

Я говорив про те, що ми бачимо з нашої перспективи (в Україні – ред.), і я також просив, звернувся до пана президента про термінові поставки зброї, про посилення фінансової підтримки України, адже, як добре знаємо, країна, яка перебуває у стані війни, повинна покладатися на своїх союзників.

Чехія отримає 15 німецьких «Леопардів» замість 72 танків, які віддала Україні ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Чеської Республіки Петр Фіала:

Нам вдалося досягти домовленості, що ФРН як компенсацію надасть Чехії 15 танків Leopard на заміну воєнного матеріалу, який ми передали Україні.

Він нагадав, що Чехія передала Україні 72 танки радянського зразка. Глава німецького уряду назвав війну найбільшою проблемою, тому ФРН і ЧР спільно підтримують Україну в її справедливій боротьбі за суверенітет, територіальну цілісність і свободу.

У Празі розпочалася неформальна зустріч міністрів оборони країн Європейського Союзу, основною темою якої є війна росії проти України ([Укрінформ](#)).

(...) Участь у зустрічі беруть верховний представник ЄС з питань політики безпеки Жозеп Боррель, представники НАТО та ООН.

Міністр оборони України Олексій Резніков ознайомив учасників з поточною ситуацією за допомогою відеозв'язку.

Голова Військового комітету Європейського Союзу генерал Роберт Брігер заявив, що питання щодо місця організації тренувальної місії для ЗСУ наразі вивчається.

Він також зауважив, що немає причин, які б унеможлилювали організацію такого навчання на території ЄС.

На думку Бригера, запровадження місії є «абсолютно розумним», але для цього потрібна політична воля країн-членів ЄС.

Україна, за його словами, має чітко сформулювати свої потреби, відповідно до яких буде підготовлена програма технічної і тактичної підготовки військових. При цьому, як він наголосив, не йдеться про дублювання заходів, оскільки чимало країн уже надали або запропонували своїх інструкторів для навчання українських військових. Мова про те, щоби заповнити прогалини, які не закриваються національними тренувальними місіями.

Голова Військового комітету ЄС також зауважив, що організація такого навчання допоможе і європейським військовим бути краще підготовленими до викликів.

Брігер зазначив, що успіх подальшого просування української армії залежатиме від підтримки, яку їй надаватимуть партнери. У цьому зв'язку він

запевнив, що ЄС, а також Велика Британія, Захід загалом спроможні надавати таку підтримку «дуже довго».

ЄС і окремі країни-члени продовжуватимуть надавати Україні необхідну військову підтримку у ще більших обсягах ([Укрінформ](#)).

Це пообіцяв **високий представник ЄС з питань зовнішньої і оборонної політики Жозеп Боррель**, підсумовуючи результати неформальної зустрічі голів оборонних відомств ЄС у Празі.

Він зауважив, що йдеться про потік військової підтримки, який не припиняється, а навіть збільшується. Також йдеться не лише про воєнну техніку, а й про тренування українських військових. Конкретних рішень щодо започаткування тренувальної місії ЄС у Празі ухвалено не було. Боррель нагадав, що є багато ініціатив, тож треба забезпечити їх взаємодоповнюваність, отже всі міністри були згодні, що треба визначити легальні операційні параметри, концепцію нової місії та погодилися провести підготовчу роботу в консультаціях з українською стороною (...).

Окрім того, міністри разом з представниками ООН, НАТО, Європарламенту обговорили на зустрічі глобальні наслідки російської агресії, зокрема, перетворення росією на зброю продукти харчування та енергію.

Відповідаючи на запитання щодо обмеження громадян РФ у візовому доступі до країн Євросоюзу, Боррель зауважив, що серед країн-членів ЄС існують різні підходи до цього питання. Сьогодні під час неформальної зустрічі міністрів жодних рішень з цього приводу не прийматиметься, але неформальна Рада ЄС зможе визначити загальну політичну орієнтацію щодо поїздок громадян РФ до ЄС.

Він також нагадав, що ЄС має чинний та потужний пакет економічних та персональних санкцій проти російської федерації, які мають серйозні наслідки для російської економіки, включаючи технології, енергетику, транспорт та розробку нових родовищ нафти й газу.

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок пообіцяла дотримати даної Україні обіцянки щодо надання підтримки ([Укрінформ](#)).

Про це вона сказала на конференції «Форум 2000» у Празі.

Бербок запевнила, що санкції проти росії, запроваджені через війну в Україні, знято не буде, навіть якщо німці виходитимуть на протести через високі ціни на електроенергію.

Очільниця МЗС підкреслила, що підтримка України – «це просто нормальна річ, якщо ви вірите у верховенство права та свободу в світі».

Шольц пообіцяв, що Німеччина в найближчі тижні відправить в Україну новітню зброю ([УНІАН](#)).

Канцлер Німеччини Олаф Шольц:

Німеччина буде підтримувати оборону України стільки, скільки буде потрібно. У найближчі тижні Берлін відправить Києву новітню зброю.

При цьому Шольц зазначив, що Німеччина відправить Україні радіолокаційні системи і безпілотники. За його словами, Німеччина може взяти на себе особливу відповідальність у питанні нарощування потенціалу артилерії і сучасних систем протиповітряної оборони України.

Швеція надасть Україні пакет військової допомоги на 500 мільйонів крон ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Швеції Магдалена Андерссон:

Швеція виділить 500 мільйонів крон (46,75 мільйона доларів) військової допомоги Україні для протидії російській агресії. Ми будемо підтримувати Україну, поки триває війна.

За її словами, загалом уряд Швеції надасть Україні додатковий пакет допомоги у розмірі 1 мільярда крон – як військової, так і цивільної.

Зустріч у форматі Рамштайн: стала відома дата і форма проведення засідання ([УНІАН](#)).

Наступна зустріч Контактної групи з оборони України у так званому форматі Рамштайн, яка буде п'ятою за ліком, відбудеться 8 вересня.

Про це повідомляється на сайті командування Повітряних сил США у Європі.

На відміну від попередньої зустрічі, вона буде проведена в режимі офлайн, а не віртуальною. Учасників групи вже запрошують на авіабазу Рамштайн у Німеччині.

Очільник Пентагону Ллойд Остін особисто проведе засідання контактної групи з питань оборони України на авіабазі Рамштайн.

«Держсекретар Остін запросив міністрів оборони та високопоставлених військових з усього світу для обговорення поточної кризи в Україні та різноманітних проблем безпеки, з якими стикаються союзники та партнери США», – сказано у повідомленні.

Гуманітарна та фінансова допомога

ВООЗ доставила в Україну ще 11 авто «швидкої» ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко висловив вдячність ВООЗ за постійну підтримку і наголосив, що допомога від міжнародних партнерів є потужною підтримкою для всієї медичної системи нашої країни в умовах війни:

На жаль, ворог прицільно нищить і «швидкі»: 87 авто вже ніколи не виїдуть на маршрут, понад 360 викрадено окупантами або виведено з ладу.

Представник ВООЗ в Україні Ярно Хабіхт:

Завдяки цим машинам пацієнти, які потребують медичного транспортування, будуть забезпечені першою допомогою. Станом на сьогодні ВООЗ підтвердила понад 500 атак на медичні заклади в Україні, і багато з цих нападів призвели до скорочення кількості медичного транспорту в системі охорони здоров'я України.

Фінляндія надасть Україні нову партію гумдопомоги на €35 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Уряд Фінляндії виділив Україні €35 мільйонів на гуманітарну допомогу, тимчасове житло та підтримку державного управління.

Згідно з МВС Фінляндії, основні гуманітарні потреби найбільш уразливих категорій громадян пов'язані з продовольчою безпекою, захистом та грошовою допомогою.

На прохання України Фінляндія також надасть мобільне тимчасове житло не менш як 200 українським родинам, які втратили свої будинки, а також близько десяти мобільних житлових блоків для використання рятувальниками.

Крім того, Фінляндія направить кошти до спільного фонду державного управління, який перебуває у віданні Світового банку. Кошти цього фонду використовуються, зокрема для підтримки виплати заробітної плати у державному секторі, наприклад, учителям.

Уряд Фінляндії схвалив у липні виділення 70 мільйонів євро на допомогу Україні у своєму додатковому бюджеті. Ухвалені рішення стосуються половини цієї суми.

ЄС виділив €10 мільйонів на українську освіту та охорону здоров'я ([Укрінформ](#)).

Європейський Союз виділив 10 млн євро на підтримку українських школярів і студентів, а також анонсував підтримку пацієнтів з України.

Віцепрезидент Європейської Комісії Маргарітіс Схінас:

Наразі в країнах ЄС перебувають близько пів мільйона українських школярів і студентів. Водночас мільйони представників учнівства й студентства сьогодні розпочинають новий навчальний рік в Україні. Ми докладемо всіх можливих зусиль для того, щоб надати підтримку та допомогу цій категорії населення як в ЄС, так і в Україні. Ми визначили суму в розмірі 10 млн євро саме для допомоги системі освіти в Україні.

Данія передасть захисникам України зимову форму і одяг ([УНІАН](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з **міністром закордонних справ Королівства Данія Еппе Кофодом**. За підсумками зустрічі голова МЗС заявив, що Данія передасть для ЗСУ зимову форму і одяг.

Президент наголосив на важливості підтримки з боку Данії санкційної політики щодо Російської Федерації. Також Зеленський подякував

Королівству Данія за згоду долучитися до відновлення об'єктів інфраструктури в Миколаївській області, які постраждали внаслідок російських обстрілів.

Зі свого боку міністр закордонних справ Данії привітав зусилля України в боротьбі за незалежність, територіальну цілісність і демократію. Він наголосив, що його країна надаватиме Україні підтримку стільки, скільки буде необхідно.

Північна Македонія передала Україні обладнання для відновлення енергетичної інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Північна Македонія стала першою країною Енергетичного співтовариства, яка передала Україні аварійне енергетичне обладнання.

Повідомляється, зокрема, що в Україну було доставлено шість електричних трансформаторів, наданих оператором системи розподілу Elektrodistribucija DOOEL, дочірньою компанією EVN North Macedonia.

Міністр енергетики України Герман Галущенко:

Ми вдячні Північній Македонії та колегам з Енергетичного співтовариства за допомогу у відновленні енергетичної інфраструктури, пошкодженої під час війни. Це приклад справжньої солідарності, на якій базується Енергетичне співтовариство. Така підтримка зараз, як ніколи, потрібна для підготовки до майбутнього зимового сезону.

У серпні Україна отримала рекордну суму фінансової допомоги від іноземних партнерів ([Укрінформ](#)).

Україна у серпні отримала \$4,6 млрд зовнішньої допомоги, що є рекордом для таких надходжень за місяць з початку повномасштабного вторгнення.

Грантові кошти на суму \$3 млрд, надані нещодавно США через Світовий банк, збільшили загальну суму зовнішньої допомоги у серпні до \$4,6 млрд.

Окрім цього у вересні Україні очікує надходження від США \$1,5 млрд грантової допомоги, а також у вересні і початку жовтня — макрофінансової допомоги з боку ЄС (наразі виділений 1 млрд євро з пакета на загальну суму 9 млрд євро).

Міжнародні партнери від початку повномасштабної війни надали Україні \$17,5 мільярда ([Укрінформ](#)).

Міжнародні партнери від початку повномасштабного вторгнення росії надали Україні 17,5 мільярда доларів.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Загалом наші міжнародні партнери від початку повномасштабного вторгнення росії надали Україні 17,5 млрд доларів. Ми вдячні кожному за цю допомогу, яка дозволяє забезпечувати економічну стійкість нашої держави. Водночас така стійкість економіки — це основа для перемоги у війні та

звільненні наших територій від окупантів. Не ми розв'язали цю війну, але ми обов'язково завершимо її перемогою України.

Волинські рятувальники отримали від Естонії гуманітарну допомогу ([Укрінформ](#)).

Волинські надзвичайники у рамках співпраці Державної служби України з надзвичайних ситуацій з Естонською асоціацією рятувальників Räästeliit отримали гуманітарну допомогу для забезпечення безперебійної роботи спецтехніки під час виникнення надзвичайних ситуацій.

Партія гуманітарного вантажу вагою понад 3 тонни складається з генераторів, компресорів, сонячної панелі, портативної електростанції, ліхтарів, пил та бойового одягу пожежників, уже в Луцьку.

ОБСЄ передало мікроавтобуси для «СпівДії Хабів» у Луцьку та Дніпрі ([Укрінформ](#)).

Тепер ще більше внутрішньо переміщених осіб у селах та областях отримають послуги та ресурсну допомогу від волонтерів «СпівДії».

Як повідомляє пресслужба Міністерства молоді та спорту України, «СпівДія Хаб Дніпро» вже допоміг понад 112 тис. родинам, а за допомогою нового транспорту вдасться дістатися до найвіддаленіших населених пунктів у області, зокрема й у місця, які зазнають постійних обстрілів з боку російських окупантів.

Євросоюз передасть Україні понад 5 мільйонів таблеток йодиду калію ([УНІАН](#)).

Європейський Союз поставить Україні 5,5 мільйонів таблеток йодиду калію для захисту від потенційного радіаційного опромінення у разі аварії на Запорізькій АЕС.

Комісія Євросоюзу назвала цей крок превентивним заходом безпеки.

Таблетки будуть використовуватися в обмежених випадках, щоб уникнути поглинання вдихуваного або проковтнутого радіоактивного йоду щитовидною залозою.

МОЗ отримало гумдопомогу: інкубатори, апарати ЕКГ та електрогенератори ([Укрінформ](#)).

Міністерство охорони здоров'я отримало гуманітарну допомогу від партнерів, що включає медпрепарати та обладнання, зокрема інкубатори, апарати ЕКГ, монітори пацієнта, електрогенератори.

Як зазначається, цього разу гуманітарні вантажі передали Міністерство внутрішніх справ Словаччини, Урядове агентство стратегічних резервів Польщі, уряд Каталонії, ЮНІСЕФ, БФ «Humanitarian for Empowerment», Спільнота Святого Егідія, Merck, HOPE Worldwide, Crown Agents.

Зокрема, благодійники передали 20 інкубаторів, 3 пристрої для обігріву новонароджених, 2 ЕКГ, 3 апарати для ендоскопії, 2 монітори пацієнта, 2 модульні системи моніторингу пацієнта, 19 електрогенераторів.

Крім того, партнери надали 20 000 доз вакцин проти папіломавірусів людини (типи 16, 18), 138 палет різних ліків, 2 палети левотироксину та інсуліну (людського), 24 палети хлористого натрію, 20 палет засобів індивідуального захисту, 3 палети антибактеріальних засобів та 8 палет антисептичних засобів.

У Латвії зареєстровано понад 37 тисяч біженців з України (Укрінформ).

З початку повномасштабної війни РФ проти України в Латвії зареєстровано 37 332 жителів України, з них 32 097 біженців отримали дозвіл на проживання з правом на працевлаштування.

Допомогою комісії самоврядувань із цивільної оборони у пошуку житла скористалися 12 474 особи. Це означає, що решта біженців знайшли житло самостійно або зупинилися у друзів та родичів. 46 % загальної кількості біженців становлять жінки, 22 % – чоловіки, 32 % – діти, переважно віком від двох до 17 років.

Наприкінці липня уряд ухвалив поправки до правил надання первинної допомоги українцям, які передбачають підвищення витрат на розміщення українських біженців на строк до 60 днів.

За підрахунками Міністерства освіти і науки, 1 вересня у дитячих садках та школах Латвії новий навчальний рік розпочнуть 3339 українських дітей. Дві третини навчатимуться в школі, третина – ходитимуть до дитячих садків.

У Ризі цього року буде близько тисячі школярів з України, близько 700 дітей будуть у муніципальних дитячих садках, ще 400 – у приватних дошкільних навчальних закладах. Найпопулярніший навчальний заклад – Ризька українська середня школа.

Президент Джо Байден звернувся у п'ятницю до Конгресу з проханням виділити 13,7 млрд доларів на надзвичайні потреби України (Укрінформ).

(...) Йдеться про додаткові кошти – плюс до тих 40 млрд доларів, які були затверджені цього року раніше. Представники адміністрації заявили, що приблизно три чверті військової та бюджетної підтримки Києву вже виділено.

Португалія готова приймати на лікування та реабілітацію ще більше поранених українців (Укрінформ).

Міністри охорони здоров'я України та Португалії Віктор Ляшко і Марта Темідо домовилися про подальшу співпрацю у напрямку медичної евакуації та реабілітації українських пацієнтів з мінно-вибуховими травмами.

Під час спілкування Ляшко та Темідо також обговорили можливість експертної допомоги португальських медиків у сфері психологічної та нейрореабілітації.

Ляшко подякував уряду Португалії за системну підтримку медичної сфери України, зокрема, надану гуманітарну допомогу: ліки, медичні вироби та обладнання.

У свою чергу, очільниця МОЗ Португалії підтвердила готовність їхньої системи охорони здоров'я до подальшого збільшення чисельності українців, яких лікуватимуть у медичних закладах Португалії.

У Польщі запрацює медхаб для українців, яких евакуюють на спеціалізоване лікування ([Укрінформ](#)).

У польському місті Жешув 1 вересня відкриють спеціальний медичний хаб для українських пацієнтів, яких евакуюють на спеціалізоване лікування до європейських клінік.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

З першого дня повномасштабного вторгнення рф на територію України МОЗ активно співпрацює з усіма міжнародними партнерами та організовує евакуаційні рейси для порятунку життя і здоров'я поранених та тяжкохворих українців. Ми маємо гарантувати безпеку громадянам у разі виникнення непередбачуваних обставин, таких як, наприклад, затримка чи скасування рейсу, або ж у разі необхідності транспортувати групами велику кількість пацієнтів. Саме тому завдяки співпраці МОЗ із Єврокомісією та Міністерством охорони здоров'я Польщі було прийнято рішення створити медичний хаб з усіма необхідними умовами та медичними працівниками, де пацієнти зможуть безпечно перепочити або заночувати під час транспортування за евакуаційним маршрутом.

Німеччина цьогоріч виділила на гуманітарне розмінування в Україні €6 мільйонів ([Укрінформ](#)).

З 2015 року Німеччина підтримує діяльність міжнародної організації HALO Trust в Україні, яка займається гуманітарним розмінуванням територій після бойових дій. В цьому році уряд збільшив фінансування проекту The HALO Trust по розмінуванню з 4 до 6 млн €.

На початку липня Німеччина виділила додаткові 2 млн євро на розмінування та очищення території від мін-пасток і боєприпасів на Донбасі.

Фонд HALO Trust вже близько тридцяти років займається розмінуванням та очищенням території від мін-пасток і боєприпасів, що не вибухнули, в зонах конфліктів у всьому світі.

Норвегія планує виділити два мільярди крон на забезпечення України газом ([Укрінформ](#)).

Уряд Норвегії пропонує виділити 2 мільярди норвезьких крон (близько 180 тис. доларів) для того, щоб українці могли забезпечити себе газом для зимового періоду на тлі російської агресії.

Прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стере:

Війна призвела до того, що Україна потребує негайної зовнішньої підтримки. Україна звернулася до Норвегії з проханням узяти на себе головну роль у забезпеченні доступу до енергоносіїв. Ми стежимо за ситуацією і пропонуємо витратити два мільярди крон на закупівлю українцями газу восени та взимку.

Наш внесок у закупівлю газу, серед іншого, допоможе цієї зими зберегти тепло в лікарнях і школах України, а також надасть багатьом можливість готувати гарячу їжу.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Росія не хоче переговорів, вони прийдуть за нашими територіями через пів року, – Зеленський ([OBOZREVATEL](#)).

Президент України Володимир Зеленський заявив, що країна-агресор Росія наразі не готова до мирних переговорів. Він вважає, що РФ запропонує їх лише тоді, коли буде бачити силу всього світу, який підтримує нашу державу.

Про це голова держави сказав на Бледському стратегічному форумі. При цьому коли саме та як можуть початися перемовини з Росією, він не взявся передбачити.

Міжнародна експертна група завершує роботу над проєктом рекомендацій щодо майбутніх гарантій безпеки для України, у тому числі військових, економічних, політичних, санкційних ([Укрінформ](#)).

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак:

Ми входимо в новий етап цієї жорстокої війни. На тлі подій, які розгортаються на наших фронтах, саме час партнерам України вдатися до нових рішучих кроків, які гарантуватимуть безпеку України. Ці гарантії мають сформулювати новий безпековий порядок на європейському континенті та унеможливити нову війну в центрі Європи.

Цей документ охоплює широке коло гарантій: військових, економічних, політичних, санкційних. Після підготовки фінальної версії документ буде переданий на розгляд Президента України Володимира Зеленського (...).

На наступні етапи можливих мирних переговорів між Україною та РФ впливатимуть нові реалії, але за будь-яких обставин територіальна цілісність України має бути гарантована ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ Туреччини Мевлют Чавушоглу:

Ми тут говоримо про мир, але це має бути взаємовизнаний мир... Територіальна цілісність України має бути гарантована. Чи можуть вони (Україна і росія – ред.) зараз повернутися за стіл переговорів? Це так легко? Нові реалії будуть впливати на наступних етапах переговорів. Змінилася навіть позиція щодо статусу Криму і Донбасу.

Рішення шляхом переговорів могло бути набагато легшим у перші тижні. Ми зібрали їх (міністрів закордонних справ України та РФ – ред.) в Анталії, згодом зібрали їх (групи переговорників – ред.) у Стамбулі. Насправді у перші тижні, знайти рішення було набагато легше, а зараз не так просто, на жаль, деякі речі змінилися. Багато чого змінилося після картин із Бучі, які ми насправді бачили.

Перемогою України у війні з рф є повне відновлення її територіальної цілісності, а не повернення на позиції 24 лютого (Укрінформ).

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:

Повернення на позиції 24 лютого – це продовження тортур, в яких жила Україна з 2014 по 2022 рік. Перемога України в цій війні – це повне відновлення її територіальної цілісності, де можливо військовим, а де можливо дипломатичним шляхом. Потім настане друга фаза війни – це буде притягнення винних у воєнних злочинах, у злочинах проти людяності, у злочині агресії до відповідальності і виплата компенсацій.

Я абсолютно продовжую вірити, що настане день, коли якийсь лідер росії, хто б це не був, приїде в Україну, стане на коліна перед пам'ятником жертвам російської агресії, дуже довго стоятиме на колінах і вибачатиметься за все зло, заподіяне нам. І ось коли це відбудеться – це вже буде остаточна перемога України.

Макрон виступив за продовження діалогу з путіним, для підготовки «миру шляхом переговорів» (UNN).

Президент Франції Еммануель Макрон у четвер, 1 вересня, захищав свою політику підтримки діалогу з росією після її вторгнення в Україну, заявивши, що Туреччина не повинна бути єдиною державою, яка розмовляє з Москвою, і вже має бути проведена підготовка до мирних переговорів.

Макрон стверджує, що світові держави вже мають готуватися до «миру шляхом переговорів», щоб покласти край конфлікту, який триває понад півроку, наголосивши при цьому, що Київ має визначити терміни та умови.

Він сказав, що такого миру шляхом переговорів не буде на умовах «Україна була б підпорядкована, якби ми кинули її напризволяще. Але ми не можемо дозволити росії виграти цю війну у військовому відношенні, завоювавши територію і водночас продемонструвавши поразку міжнародного порядку та наших цінностей на основі агресії».

Він також попередив, що Європа має зберігати єдність, наголосивши, що деякі країни закликають до більш войовничої позиції або думають про односторонні заходи.

Президент Володимир Зеленський заявив, що на даний час не існує ключового елементу для перемовин з росією, зокрема рф досі хоче вирішувати все силою (Укрінформ).

Президент України Володимир Зеленський:

Ключове, я думаю, як ви сказали, якщо такий момент існує. Сьогодні він, на жаль, не існує і не існував довгі роки до цього, бо агресія росії почалася не вчора і навіть не 24 лютого, коли розпочалось повномасштабне вторгнення російської федерації, відкрите і нахабне. Війна йде 8 років, то ж треба перше – бажання росії не воювати, вона повинна хотіти вирішувати ті

чи інші питання не війною, не снарядами, не знущаннями і не вбивствами. Поки що вона хоче вирішувати все силою.

Ми розбили їхні плани на сьогодні, тим не менше - це війна, якої ми точно не хочемо, бо вся війна, все відбувається тільки на нашій території, люди гинуть, наші громадяни тут і російські військові, яких відправили на смерть.

То ж бажання номер один – бажання російської сторони не захоплювати. Другий пункт – бажання світу, більшість країн Європи сьогодні підтримують Україну, але потрібне об'єднане бажання... Не можна, щоб якісь країни голосували (за введення санкцій проти росії – ред.), а потім якісь компанії всередині тієї держави знаходили обхідні шляхи для росії, щоб обходити санкції. В усьому світі є ті чи інші держави і ті чи інші лідери - однією рукою тиснуть руку нам, а іншою хочуть приблизити до себе бізнес-партнерів президента путіна... Третя – бажання суспільства росії, вони повинні відчувати на собі, що вони винні в цій війні, вони винні в своєму виборі, вони винні в тому, що вони промовчали.

Тоді бажання російського суспільства не вбивати сусідів проявиться в тому, що вони будуть тиснути на своє політичне керівництво.

Зеленський скасував утворення делегації України в Тристоронній контактній групі ([Радіо свобода](#)).

Президент України Володимир Зеленський 1 вересня скасував дію низки документів, які стосувалися створення та роботи делегації України в Тристоронній контактній групі з мирного врегулювання ситуації на сході України. Про це свідчить указ, оприлюднений Офісом президента.

Зокрема, у переліку указ від 5 травня 2020 року, яким він розпорядився створити делегацію, а також укази щодо змін її складу.

У Росії відреагували на розпуск Зеленським ТКГ: «Поставив хрест» на переговорах ([Українська правда](#)).

Голова російської делегації у вже неіснуючих переговорах Тристоронньої контактної групи щодо Донбасу Борис Грізлов заявив, що «Своєю заявою та указом Зеленський фактично поставив хрест не лише на переговорному процесі, а й на не до кінця закритому вікні можливостей для вирішення конфлікту за столом переговорів, віддавши перевагу війні, а не дипломатії.

Неможливо було домовитися не лише через її недоговороспроможність, а й через повну втрату Києвом державного суверенітету, його несамотійності при прийнятті рішень та боязнь проявити політичну волю.

З такими «переговорниками», які нічого не вирішують, Росії нема про що домовлятися. Домовлятися (будемо) тоді, коли буде створено всі необхідні для цього умови, коли буде досягнуто мети «спеціальної військової

операції», а їх буде обов'язково досягнуто без огляду на будь-які кроки Зеленського та його поплічників».

«Мирних переговорів» вже просять 44% росіян, особливо – молодь, – ISW (24tv).

У росії за літо несуттєво зменшився відсоток людей, який підтримує війну в Україні. Однак надалі така тенденція може вплинути на загальну громадську підтримку бойових дій.

Більшість росіян все ще підтримують війну. Таке опитування здійснила російська незалежна дослідницька організація «Левада».

48% росіян вважають, що так звану «спецоперацію», як вони її називають, потрібно й далі проводити. Водночас 44% опитаних виступили за «мирні переговори». Більшість з них це люди віком 18 – 39 років.

За словами фахівців американського Інституту вивчення війни, це принципово не вплине на здатність кремля вести війну. Однак зменшення підтримки та втома від війни можуть дедалі більше перешкоджатимуть зусиллям росіян із вербування до війська.

Кремль заговорив про «прекращення спецоперації». Потрібні переговори із Зеленським (Главком).

Росія готова вести переговори з президентом України Володимиром Зеленським, заявив пресекретар президента Росії Дмитро Песков, передають російські ЗМІ.

Так, за його словами, країна-агресор Росія готова вести переговори із Зеленським про те, як виконуватимуться умови Москви для припинення «спеціальної військової операції».

Песков додав, що умови російської сторони залишаються незмінними – визнання російського статусу Криму та «незалежності» Донбасу, нейтралітет України, а також «демілітаризація» і «денацифікація».

«Будь-яка конфронтація закінчується розрядкою, і будь-які кризові ситуації закінчуються за столом переговорів. Так буде й цього разу», – сказав Песков у відповідь на запитання щодо налагодження відносин із країнами Заходу.

За словами речника, швидше за все переговорний процес розпочнеться пізно. Однак Росія на той час «вже матиме науку вести з ними діалог», – додав він.

Плани повоєнного відновлення України

Уряд Німеччини цього року збільшив фінансування фонду HALO Trust в Україні, який займається гуманітарним розмінуванням, до 6 млн євро ([Укрінформ](#)).

«З 2015 року Німеччина підтримує діяльність міжнародної організації HALO Trust в Україні, яка займається гуманітарним розмінуванням територій після бойових дій. В цьому році уряд збільшив фінансування проекту The HALO Trust по розмінуванню з 4 до 6 млн €», – повідомило посольство Німеччини в Україні.

Голова Представництва ЄС в Україні радить уже зараз починати працювати над поглибленням прозорості процесу повоєнної відбудови України та розробити антикорупційні програми для інституцій, які цим опікуватимуться ([Укрінформ](#)).

Посол ЄС зазначив, що майже всі держави-члени Європейського Союзу є членами Організації економічного співробітництва та розвитку.

Голова Представництва ЄС в Україні Матті Маасікас:

Звісно, є певна синергія між прагненням України до членства в ЄС і поглибленням співпраці з ОЕСР. Саме тому сьогоднішня конференція дуже важлива, а тема боротьби з корупцією дуже своєчасна.

У цьому контексті він назвав декілька пріоритетних питань. По-перше, це закріплення антикорупційних досягнень, для чого будуть потрібні постійні заходи, які гарантуватимуть продовження створення та незалежність антикорупційних інституцій.

«Наприклад, можна зміцнити законодавчі норми щодо САП, щоб забезпечити не лише більшу автономність цієї інституції, а й не допустити спроб свавільного звільнення очільника САП та уникнути повторення непростого процесу його добору», – зазначив дипломат.

Крім того, він нагадав, що за підтримки міжнародних партнерів Україна запровадила одну з найпотужніших систем електронного декларування для держслужбовців.

«Прозорість має бути наріжним каменем зусиль з відбудови України, про що йшлося на конференції в Лугано. Під час воєнного стану систему електронного декларування доцільно було призупинити, але потім її робота має бути відновлена, щоб зберегти та закріпити вже досягнуті результати і ще більше поліпшити прозорість», – зауважив посол ЄС.

За його словами, також дуже важливо почати думати про заходи для забезпечення підзвітності, прозорості та довіри у процесі повоєнної відбудови.

«Наприклад, пропрацювати питання управління ризиками, продумати антикорупційні програми для інституцій, які будуть працювати над відбудовою України», – вважає голова представництва ЄС.

Насамкінець він зауважив, що Україна у нещодавно ухваленій Антикорупційній стратегії взяла на себе зобов'язання щодо втілення амбітного порядку денного реформ.

«Зараз важливо впровадити цю Стратегію за допомогою реалістичного плану дій та відповідного фінансування», – резюмував Маасікас.

У селі Синяк Вишгородського району Київської області відкрито новий дитячий садок, куди ходитимуть 75 малюків ([Укрінформ](#)).

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

Попри війну, попри всі небезпеки, ми продовжуємо жити. В цьому величезна сила українського народу. Це не просто слова. Це щоденна тяжка праця та відповідальність. Все це особливо і як ніколи відчувається сьогодні, коли ми відкриваємо новий дитячий садочок в селі Синяк на Київщині.

Тимошенко розповів, що садочок почали будувати у 2019 році в рамках програми «Велике будівництво», після російських обстрілів були незначні руйнування і сьогодні садочок готовий зустріти своїх маленьких відвідувачів.

За його словами, новий садочок готовий прийняти 75 дітей, це – сучасний заклад дошкільної освіти з просторими кімнатами, яскравими меблями та всім необхідним для розвитку малечі.

Заступник керівника ОП додав, що поруч розташована школа, де є укриття, тож дітям, за потреби, буде де перечекати.

Тимошенко підкреслив, що роботи з відновлення пошкоджених російськими загарбниками об'єктів продовжуються

«Через війну на Київщині повністю зруйновано 6 дошкільних навчальних закладів, 5 шкіл та 90 об'єктів освітньої інфраструктури. Ми – відновимо. Бо це наші діти. Вони – майбутнє України», – додав заступник очільника Офісу глави держави.

В Сумській області ввели в експлуатацію перший з 15 зруйнованих внаслідок бойових дій мостів в регіоні ([Укрінформ](#)).

На Сумщині відкрили перший відбудований міст. Він став п'ятою переправою, якою забезпечили проїзд від початку російського повномасштабного вторгнення.

Мостовий перехід відновлено у Конотопському районі. Він з'єднує не лише громади, розташовані поблизу, а й кілька районів області.

Через військові дії в Сумській області зруйновано 15 мостів та шляхопроводів, 10 з яких – на дорогах державного значення. Через продовження обстрілів прикордонних територій Сумщини не всі об'єкти наразі можна відновити.

Відбудувати Україну потрібно вже зараз - президент Європейського інвестбанку ([Укрінформ](#)).

Міжнародна спільнота має займатися відбудовою України вже зараз, не чекаючи, коли настане «великий мир».

Президент Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) Вернер Хоєр:

Нам треба бути активними, і це треба робити зараз. Є люди у правлінні банку, зокрема міністри фінансів, які, звичайно, дуже відповідально підходять до коштів банку, і кажуть: коли є ризик, що щось відбудоване нами буде знову зруйновано росіянами, то нам краще цього не робити. На моє переконання, це цілком неправильно.

За його словами, ті території України, які є вільними чи були визволені, «нестимуть основний тягар у відбудові» і вони «підтримують зараз функціонування економіки України». «А тому ці частини ми маємо підтримати просто зараз... З 2007 року ми профінансували багато шпиталів в Україні, які під час війни були зруйновано. Робота цих шпиталів потрібна вже зараз. Ми не можемо чекати, доки встановиться "великий мир"».

За його словами, зараз спостерігаються труднощі з бюджетними грошами для фінансування відбудови України, їх недостатньо, а тому потрібна мобілізація приватного сектора з цією метою.

«В останні кілька років у нас був інструмент всередині ЄС – Європейський фонд гарантій. І щось схоже могло б бути відтворено і тут», – додав президент Європейського інвестиційного банку.

Чернігів налагоджує партнерство із французьким містом Реймс ([Укрінформ](#)).

Нещодавно відбулася перша онлайн-зустріч мера Чернігова Владислава Атрошенка та очільника Реймса Арно Робіне. Її мета – налагодити контакт та знайти спільні ідеї. Посадовці обговорили можливі проєкти у сфері водопостачання та водоочищення, підтримки молоді та дітей, роботи з архівами в обох містах, розвитку туризму та культури.

Зазначається, що у Чернігові росіяни знищили частину міської інфраструктури, зруйновані 863 багатоповерхові житлові будинки та понад 2000 приватних осель чернігівців. Нині громада відновлюється.

Мер Реймса Арно Робіне:

Ми бачимо багато паралелей між нашими містами. Ми маємо схожу історію. У нас теж є схожий сумний досвід – Реймс, як і Чернігів, також отримав статус міста-героя і мав пройти через процес відновлення після масштабних руйнувань під час Першої світової війни. У цьому процесі нас масово підтримали наші партнери та друзі, і ми вважаємо своїм обов'язком надати таку ж підтримку тепер і українцям.

Мер Чернігова Владислав Атрошенко:

Нам важливий ваш досвід та технології у цьому процесі. Нас чекає складна зима, війна ще триває, але ми маємо вистояти й відбудувати місто. Ваша підтримка важлива.

Україна і Японія співробітничатимуть у фінансовій сфері у післявоєнний період відбудови ([Укрінформ](#)).

Про це йшлося під час зустрічі міністра фінансів Сергія Марченка з Надзвичайним та Повноважним Послом Японії в Україні Кунінорі Мацудою.

Міністр фінансів України Сергій Марченко:

Сьогодні рівень довіри та співпраці між урядами наших країн на найвищому рівні. Ми вдячні Японії за активну позицію щодо посилення санкцій проти росії та фінансову підтримку України. За 6 місяців повномасштабної війни Японія надала Україні 600 млн доларів США пільгового кредиту.

Зокрема, сторони обговорили руйнівний вплив повномасштабної агресії РФ на фінансову та економічну ситуацію в країні, а також посилення співпраці України з бізнесом Японії.

Посол Японії в Україні Кунінорі Мацуда висловив підтримку суверенітету та територіальній цілісності України та зазначив, що Японія готова підтримувати нашу державу і надалі, у тому числі у післявоєнний період відбудови.

Він зазначив, що Японія продовжить підтримувати інтереси України на міжнародній арені, зокрема у питаннях фінансової, гуманітарної підтримки та у притягненні росії до відповідальності за злочини проти України. У 2023 році Японія очолить групу країн «Великої сімки» та стане непостійним членом Ради безпеки ООН.

Данія безпосередньо допомагає Миколаївській області ([Укрінформ](#)).

Про це заявив міністр закордонних справ Данії Єппе Кофод на спільному з главою МЗС України Дмитром Кулебою брифінгу в Києві.

Міністр закордонних справ Данії Єппе Кофод:

«Вчора наш уряд представив новий бюджет на 23-й рік. Я можу вам уже сказати, що в нашій пропозиції бюджету Україна – пріоритет №1 як отримувач фінансової і військової допомоги. Ми будемо і з військової, і з цивільної сторони підтримувати вас. Ми маємо всі подбати про те, щоб Україна виграла, а росія програла, щоб такі речі, які творить росія в Україні, залишилися назавжди в минулому. Ми надали уже 400 млн євро допомоги і продовжуємо надавати відповідні і необхідні озброєння та проводити тренування українців.

Крім того, міністр відзначив, що Данія виділила приблизно 90 млн євро гуманітарної та фінансової допомоги та безпосередньо допомагає Миколаєву і Миколаївській області.

«Ми допомагаємо відновлювати там систему водопостачання, теплопостачання, з відбудовою і ремонтом муніципальних будівель, буквально, щоб у квартирах у людей були вікна захищені від холоду, тому що ми маємо подбати, щоб український народ зміг пережити зиму і при цьому давати гідну відсіч росії», – заявив глава данської дипломатії.

На сьогодні у Житомирській області повністю відновили понад 719 пошкоджених унаслідок війни об'єктів ([Укрінформ](#)).

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

На всіх визволених від російської окупації територіях тривають оперативні відновлювальні роботи. Зокрема, на Житомирщині силами ДСНС Коростенського району, Нацполіції та добробатів продовжується розмінування територій Народицької селищної територіальної громади. Роботи тривають майже цілодобово. Ліси та прилеглі території залишаються ймовірно небезпечними.

Він також поінформував про роботи з відновлення інфраструктури у регіоні. Зокрема, повністю готові до роботи 2 теплогенеруючі котельні в обласному центрі, 8 у місті Коростень та селищі міського типу Новогуйвинське. Поновила роботу насосна станція в смт Вакуленчук. В приміщеннях Овруцької Малої академії народних мистецтв та ремесел повністю завершено заміну пошкоджених вікон та відновлено покрівлю.

«Загалом станом на сьогодні в області вже повністю відновили понад 719 пошкоджених війною об'єктів», – сказав заступник керівника ОП.

У Київській області оперативно відновлюється газопостачання, у Чернігівській відремонтовано вже понад 1 100 будівель ([Укрінформ](#)).

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

Київська область. У всіх населених пунктах, де відновлено послугу розподілу газу, по мірі повернення споживачів до домівок та подання аварійних заявок на пуск газу, «Київоблгаз» оперативно проводить обстеження та здійснює пуск газу та за необхідності виконує ремонтні роботи по внутрішньобудинкових газових мережах.

Він додав, що «Київоблгаз» перейшов до роботи в штатному режимі, посилена кількість аварійних бригад залишається працювати в Бучанській, Ірпінській та Гостомельській громадах.

Говорячи про ситуацію у Чернігівській області, Тимошенко зазначив: «Станом на сьогодні вже відновлено понад 1 100 об'єктів. Серед них: 738 приватних будинків; 272 багатоповерхівки; 65 дитячих садочків та шкіл; 19 закладів охорони здоров'я; 10 об'єктів ЖКГ; 1 заклад вищої освіти; 1 адміністративна будівля. Продовжується ремонт, відновлення та скління приміщень садочків в Ніжині, Дмитрівці та Чернігові».

Також він зауважив, що за кошти резервного фонду було відремонтовано приміщення та будівлі Обласного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, Чернігівського обласного центру крові та обласної лікарні.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Президент Франції Еммануель Макрон зазначив, що останнім часом було зроблено усе можливе, щоб мобілізувати МАГАТЕ на чолі з паном Гроссі (Рафаель Гроссі, генеральний директор МАГАТЕ – ред.), «поки вони сьогодні вранці вилетіли до України».

«Ядерна безпека не може бути послаблена через цю війну. Ця місія є важливою, вона має зберегти цю АЕС в нормальному стані. Друга справа – ніхто не може ставити під сумнів український суверенітет. Ядерна зброя не може бути об'єктом ведення війни і тому, у контексті цієї АЕС, ми маємо захищати український суверенітет», – підкреслив Макрон.

(Укрінформ)

Верховний представник ЄС із зовнішньої політики Жозеп Боррель:

Я не думаю, що припинення відносин із цивільним населенням росії допоможе, і я не думаю, що ця ідея матиме необхідну одностайність... Я думаю, що ми маємо переглянути спосіб отримання віз деякими росіянами, олігархами. Ми маємо бути більш вибірковими. Але я не за припинення видачі віз усім росіянам.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

росія, атакувавши Україну, викликала кризу гігантських масштабів. Ймовірно, ця криза лише розпочинається, і вона стосується безпеки, енергетики, політичної та економічної кризи у широкому розумінні цього слова.

Він підкреслив, що гібридна міграційна атака на Польщу і країни Балтії влітку минулого року була прелюдією до війни путіна в Україні. Водночас, газовий шантаж путіна восени минулого року в Європі також був початком енергетичної війни в усій Європі. На переконання Моравецького, краще протидіяти в Європі цим кризовим явищам можна лише тоді, коли європейці залишатимуться об'єднаними.

Польський прем'єр наголосив, що українці та українські солдати борються з російським агресором дуже рішуче, «як леви», але потребують зброї.

«Вони також потребують фінансової підтримки більше, ніж гуманітарної. Про це часто говорить нам президент Зеленський, прем'єр-міністр, весь уряд та всі українці», – зазначив Моравецький.

На його думку, зараз, на жаль, ідеться не про кінець війни і навіть не про початок її кінця.

«Можливо, ми маємо справу з кінцем початку цієї кризи, яка розвивається у багатьох площинах. Тому наша відповідь мусить бути терпеливою, виваженою, але рішучою. Аби не з'ясувалося, що українці мають більше сил, терпеливості й витримки під російськими бомбами, які на них падають, ніж ми, європейці, які часом вагаються, чи зменшити опалення на два градуси», – констатував Моравецький.

([Укрінформ](#))

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Меседж не може бути чіткішим: якщо ми хочемо захистити базові принципи, такі як право на самовизначення, недоторканність кордонів, то путін не може виграти цю війну, а Україна мусить перемогти. Це абсолютно зрозуміло.

Вона відзначила мобілізацію економічних зусиль ЄС. Зокрема, упродовж декількох тижнів були запроваджені найсильніші санкції, які коли-небудь вводив ЄС, що завдали «колосального удару по спроможності кремля вести війну». І в майбутньому санкції ще принесуть свої результати, додала президент ЄК.

Крім того, вона зауважила, що Брюссель надав Україні значну фінансову підтримку від початку повномасштабної війни на суму понад 10 млрд євро, не включаючи двосторонньої підтримки з боку країн ЄС. Зараз Єврокомісія працює над наступним траншем фінансової допомоги Україні.

Фон дер Ляєн також наголосила, що Євросоюз уперше у своїй історії виділив кошти на оборонні потреби третьої країни, і відзначила «героїчні зусилля українців щодо захисту своєї країни».

«Ми будемо підтримувати Україну так довго, як це потрібно. Ми робимо це для України, для підтримки наших європейських цінностей, і ми робимо це для того, щоб показати росії і світові, що порушення норм міжнародного права дорого коштуватиме (агресору – ред.)», – підкреслила президент Єврокомісії.

На її переконання, нові виклики потребують від ЄС нового стратегічного мислення. Йдеться про захист демократії від зовнішньої загрози, а також використання економічної потуги ЄС для захисту світового порядку, що ґрунтується на нормах міжнародного права.

(...) Фон дер Ляєн наголосила, що агресія кремля мала повернути Україну до темних часів минулого, а натомість світ побачив «героїчну налаштованість українців продовжувати зусилля з трансформації і розбудови країни». На її переконання, нова Україна матиме сильні інституції, цифрову та більш стійку до викликів економіку.

([Українська правда](#))

Канцлер Німеччини Олаф Шольц у промові під назвою «Європа – наше майбутнє», він сказав, що «ми повинні набагато сильніше використовувати вплив нашої об'єднаної Європи».

Шольц підкреслив прихильність Німеччини до розширення ЄС, наголосивши, що це відповідає інтересам Європейського Союзу.

«У наші дні знову постає питання, де проходитиме майбутня розділова лінія між цією вільною Європою та неоімперською автократією», — додав він.

Він також закликав країни ЄС «згуртувати лави, вирішити старі конфлікти та знайти нові рішення» і заявив, що Німеччина підтримуватиме Київ «стільки, скільки потрібно».

([Українформ](#))

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Я говорив про те, що ми бачимо з нашої перспективи (в Україні – ред.), і я також просив, звернувся до пана президента про термінові поставки зброї, про посилення фінансової підтримки України, адже, як добре знаємо, країна, яка перебуває у стані війни, повинна покладатися на своїх союзників.

Він нагадав, що у червні Європейська рада затвердила 9 млрд євро допомоги для України. Відтак Україна очікує на перерахування коштів, тобто на безпосереднє отримання фінансової підтримки.

([Українформ](#))

Президентка республіки Молдова Мая Санду:

Ми дуже вдячні українцям, тому що вони захищають власний суверенітет, але також вони захищають нас, наш суверенітет. Вони борються за вільний світ, і ми розуміємо це. Україна бореться за європейські цінності, та заслуговує на будь-яку можливу підтримку. Ми дуже вдячні, та захоплюємося сміливістю українського народу та Президента Зеленського.

(...) Ми продовжуємо чути різного роду заяви від Москви у ці дні, тижні та місяці. Ці заяви не завжди є адекватними та інколи зачіпають наш суверенітет. Безумовно, ми знаходимося у важкому становищі, тому що ми живемо у регіоні, який розташований дуже близько до війни. Молдова роками долала цю (російську – ред.) пропаганду, яка була проблемою для країни. Ми маємо людей, які все ще не бачать реальність, але ця війна змінює ситуацію. Ми також маємо дуже високий рівень енергетичної залежності, і у цьому ми також маємо винести власні уроки.

(...) Сьогодні Молдова платить ціну, що є у десять разів більшою, ніж півтора роки тому. Можна уявити, який ефект це має для населення. Молдова є небагатою країною, при цьому енергетичне споживання забирає значну частину доходів громадян. Таке підвищення цін має драматичні наслідки, їх не може повністю компенсувати бюджетна підтримка... Це робить нас дуже вразливими. Це саме та сфера, за допомогою якої проросійські сили намагаються дестабілізувати країну.

За словами Санду, Молдові подобається ідея створення спільної європейської платформи для закупівлі газу, але вона ще має запрацювати. Поки що складається ситуація, коли ті, хто торгують газом, продають його

менше, але отримують більше грошей внаслідок шалених цін. Ця проблема потребує ринкового реагування вже у короткостроковій перспективі.

«Зрозуміло, що ми маємо робити більше у середній та довгостроковій перспективі, – швидше рухатися до зеленої енергетики, диверсифікувати джерела. Але як нам треба переконатися, що вже у короткий час ця велика енергетична війна не завдасть шкоди нашій демократії. Я не маю на увазі лише такі вразливі демократії як Молдова, але також інші європейські демократії», – додала Санду.

([Українформ](#))

Канцлер Німеччини Олаф Шольц:

путін хоче захопити території своїх сусідів, й цю агресію ми ніколи не прийемо. Тому ми й надаємо підтримку Україні, аби путін розумів, що не досягне успіху в тому, що робить. Війна завершиться, коли він усвідомить, що нічого не вдається.

(...) Я абсолютно переконаний, що він мав намір вдертися до України й захопити усю країну упродовж двох-трьох тижнів.

Шольц наголосив, що путін погоджується брати участь у мирних переговорах лише за умови, якщо йому дозволять диктувати умови цього миру, на що категорично не згодна Німеччина.

«Я чітко дав зрозуміти путіну та громадськості: не вдасться диктувати мир, коли він лише захоплює нові землі й вичікує кращого часу, аби повернутися знову», – зауважив він.

([Українформ](#))

Глава МЗС Австрії Александер Шалленберг:

Ми мали Грузію у 2008 році – і ми могли б, напевно, дивлячись назад, відреагувати інакше. У нас був Крим у 2014 році – ми могли б відреагувати інакше. Так, ми, напевно, були наївними та займалися видаванням бажаного за дійсне, навіть на Мюнхенській безпековій конференції. Бо ми ніколи не вірили, що хтось буде настільки божевільним, щоб діяти всупереч його власним економічним інтересам.

(...) Ми застосували надзвичайно швидко шість пакетів санкцій, і ми відреагували так, що ми самі були здивовані нашою єдністю.

(...) У нас не було очікувань, коли ми вводили перший та другий пакет, що путін такий скаже: «О Боже, я цього не очікував. Вибачте, я зараз виведу мої війська». Ніхто такого не очікував.

За словами глави МЗС Австрії, санкції загалом націлені на те, щоб «завдати економічного болю, щоб примусити когось зрозуміти, що нам фундаментально не подобаються його дії».

«Санкції працюють (...). Ми маємо бути дуже пильними і не вестися на російський наратив. Інколи це так дивно, коли речник кремля щось каже, і всі європейські медіа це підхоплюють. І коли Єврокомісія каже щось інше, то виникає багато труднощів», – зазначив Шалленберг.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Туреччини Мевлют Чавушоглу:

(...) Війна, яку ми переживаємо сьогодні, колись закінчиться, сьогодні чи завтра, рано чи пізно. Ми не знаємо, скільки це займе часу. Чи ми винесемо уроки з цієї війни? Навіщо ми створили всі ці організації: Європейський Союз, Раду Європи, Організацію з безпеки та співробітництва в Європі? Для запобігання новій війні на нашому континенті чи у світі. Але зараз йде війна. На жаль, зараз війна повернулася в Європу.

(Укрінформ)

Віце-президент Європейського Парламенту Катарина Барлі:

Так, ми всі хочемо миру. Але в короткій перспективі ми будемо змушені постраждати та понести певні втрати. У довгостроковій перспективі ми понесемо набагато більші втрати, якщо ми не накладемо санкції, і якщо ми не зможемо цього разу бути дійсно жорсткими у поводженні з путіним та його режимом.

(...) Безумовно, Європейський Союз не може виправити все, він може зробити це лише спільно з країнами-членами. Зараз, коли путін хотів би створити хаос, і докладає до цього зусиль, – до цього моменту ми відповідали дуже добре, коли йшлося про російські загрози для України або до нашого способу життя. Ми не зможемо покрити всю шкоду, яку він робить, або тримати стабільними ціни на газ та електрику, принаймні, на дуже тривалий час. Але ми можемо робити добру комунікацію, і кожна країна зробить все можливе, щоб такі ціни були доступними.

Вона нагадала, що вже зараз в Європі проявилися екстремістські рухи, як ультра-праві, так й ультра-ліві, які вже оголосили, що виходитимуть на вулиці у зв'язку із високими цінами, і це може бути дуже небезпечним для всієї системи європейської демократії. Саме тому вже зараз відповідальним європейським політикам варто пояснювати європейському суспільству, що такі «протести» є інструменталізацію та складовою частиною війни.

«Обов'язок наших політиків зараз, – залучити людей на свою сторону у цій боротьбі проти хаосу, який хоче створити путін. Є велика небезпека: путін не може виграти цю війну військовим шляхом, і спробує дочекатися зими, щоб використати цей хаос як зброю. Ми маємо, принаймні, у Німеччині, багато людей, які здатні до опору, та можуть дати раду високим цінам на енергію», – наголосила Катарина Барлі.

(Укрінформ)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Вороже ставлення режиму путіна до ЄС та демократичних цінностей стало результатом тривалої динаміки (поглядів) на основі авторитаризму, бажання реваншу та імперіалістичного світогляду. Для захисту самого існування демократичного ЄС та базових принципів міжнародного порядку, ми не можемо дозволити йому (путіну – ред.) виграти в Україні.

Разом з цим він зауважив, що на цьому етапі, внаслідок тотального контролю над сферою інформації, путін все ще має широку підтримку російського суспільства, хоча міцність такої підтримки не має переоцінюватися.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Чеської Республіки Петр Фіала:

Ми переконані в тому, що треба послати ясний сигнал російській спільноті щодо наслідків підтримки агресії проти України, а саме повною зупинкою угоди щодо спрощення візового режиму з рф.

Він нагадав, що Чеська Республіка одною з перших почала застосовувати такий захід. Водночас Чехія поважає позицію інших країн, які не підтримують цей крок, але намагається їх переконати, що відмова від видачі принаймні туристичних віз «була б правильним кроком».

Зокрема, в Празі розуміють побоювання Берліна щодо того, що відмова у видачі віз негативно позначиться на громадянському суспільстві та демократичній опозиції. Але, зазначив Фіала, всі пропозиції не означають, що представники опозиції або ті, кому загрожує російський режим, не зможуть потрапити в ЄС. Зокрема, Чехія останнім часом видала низку віз правозахисникам з рф.

«Консультації триватимуть, але позиція ЧР є відомою від самого початку», – заявив прем'єр.

(Укрінформ)

Речник Ради національної безпеки США Джон Кірбі:

росіяни були змушені стягувати ресурси зі сходу просто через повідомлення про те, що українці можуть перейти на півдні в наступ. Тому вони були змушені відтягнути деякі підрозділи... в певних районах на сході Донбасу, аби відповісти на те, що, на їхню думку, є близькою загрозою контрнаступу.

Він також відзначив, що росія «продовжує відчувати проблеми з особовим складом» в Україні, намагаючись активніше вербувати бійців, а також умовляти призовників та контрактників служити довше встановленого терміну.

«Тепер я розумію, що йдеться про можливість великого контрнаступу, що відрізняється від локального. Так що для них це не є чимось новим».

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Словенії Роберт Голоб:

Тепер, коли йдеться про енергетичну безпеку, я сподіваюся, що ми на правильному шляху, коли йдеться про забезпечення газу з інших джерел, окрім російських, на цю зиму. Це не означає, що газ буде дешевим або що його буде багато, але здається, що Європа зможе пережити зиму, навіть якщо росія вирішить просто відключити його.

За його словами, нині проблеми ціни на енергоносії найнагальніші, тим паче що вони поширюються на електрику, тож потрібні рішучі кроки.

На думку політика, щодо переходу до «зеленої енергії», то війна не сприяє цьому процесу, адже «цієї зими нам доведеться спалити все, що маємо, для того щоб вижити; замість більш “чистого” газу ми спалимо більш “брудну” нафту».

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр закордонних справ Нідерландів Вопке Гукстра:

З одного боку, ви хочете зробити різницю між державою росія та її громадянами. Але водночас ми бачимо, що переважна більшість людей, які приїжджають сюди, – переважно багаті росіяни, які мають зв'язки з режимом.

Він також висловив сподівання, що на зустрічі з колегами у Празі вдасться досягти єдиного рішення.

За словами міністра, є країни, які дуже чіткі та відверті, а інші вагаються.

«Дипломатичні зусилля спрямовані на погодження заборони цих туристичних віз», – сказав Гукстра.

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр закордонних справ Словацької Республіки Іван Корчок:

Ми знову обговоримо ситуацію в Україні. Від імені Словаччини, ми чітко зазначили, наскільки ми занепокоєні триваючою агресією російської федерації. Я закликаю росію негайно зупинити її небезпечну діяльність та окупацію Запорізької атомної станції. Це неприпустимо, що російські війська знаходяться там. Ми маємо наголосити, що росія повинна припинити таку діяльність та полишити цей регіон.

(...) В Словаччині ми вже зупинили видання віз для (власників – ред.) дипломатичних та службових паспортів. Але я закликаю до скоординованого підходу серед всіх країн Шенгену у тому, як ми будемо ставитися до російських туристів, які все ще бажають подорожувати до ЄС. Я хотів би, щоб ми досягли консенсусу. Не йдеться про змагання, хто матиме більш або менш жорстку візову політику. Коли людина отримала шенгенську візу, вона може подорожувати усією Шенгенською зоною. Тож все це має сенс лише коли ми дотримуємося єдиної політики. Питання консенсусу – саме про це.

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр закордонних справ Румунії Богдан Ауреску:

Ми не можемо повернутися до звичних відносин із рф. Зараз, звісно, рано оцінювати майбутнє відносин між ЄС і росією, бо це залежить від розвитку подій в Україні. Але одна річ зрозуміла: ми повинні покінчити з будь-якою залежністю від росії.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Румунії Богдан Ауреску:

Я висловлю занепокоєння можливим негативним ефектом запланованих «референдумів» щодо приєднання до росії, які можуть бути організовані в окупованих регіонах. Це справа, до якої Європейський Союз має бути готовим. Я вважаю, важливо вже зараз розпочати обговорення також з цієї точки зору.

(...) Я представлю зусилля Румунії, наприклад, у гуманітарній сфері. Понад 2,1 мільйона біженців з України перетнули наш кордон, і ми піклуємося про кожного з них. Інші заходи є важливими в контексті продовольчої кризи та відносин між ЄС і Африкою. Ми підтримали транзит українського зерна через Румунію. За станом на 17 серпня через Румунію пройшло більше ніж 3,4 млн тонн українського зерна, майже половина загального обсягу українського зернового експорту за цей період. Ми будемо продовжувати наші зусилля з підтримки України – в політичній, економічній та в інших сферах.

Ще один важливий аспект – ми маємо продовжувати чинити тиск на росію. Ми повністю підтримуємо зупинення дії угоди про спрощення візового режиму, і будемо готовими до обмежень у переміщенні громадян рф в межах Європейського Союзу з туристичними візами... При цьому ми маємо бути дуже обережними, щоб не заблокувати можливість долучення російської молоді до європейських цінностей. З іншого боку, важливо не забороняти гуманітарні та медичні візи, а також візи для тих людей, що виступають проти режиму або отримують погрози від режиму в росії.

Ауреску наголосив на тому, що подальший стан відносин між ЄС і росією залежатиме від подальшого розвитку ситуації в Україні, але вже зараз є очевидним, що є неможливим повернення до «бізнесу як завжди» між ЄС і росією. При цьому, за словами румунського урядовця, європейські країни мають якомога швидше позбавитися будь-якої залежності від російської федерації.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Я переконаний, що вода камінь точить і наші дії мають сенс. Я не пам'ятаю, щоб у 1943 році хтось із німецьких туристів подорожував, наприклад, до Великої Британії чи інших країн вільного світу з туристичною метою.

За його словами, сьогодні росія є «варварським агресором, який вбиває мирне населення та чинить жахливі злочини в Україні, злочини геноциду».

«Тому російські активи мають бути конфісковані, а росіяни не повинні отримувати негуманітарні візи», – переконаний глава польського уряду.

Він додав, що обговорював це питання з іншими лідерами ЄС, і висловив сподівання, що у Західній Європі дедалі більше усвідомлюватимуть важливість цього питання.

«Сподіваюся, що цей постулат також буде прийнято (в ЄС – ред.)», – зазначив прем'єр-міністр Польщі.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Чеської Республіки Ян Ліпавський:

Україна веде війну проти російського агресора, який хоче її окупувати. Україна воює, тому що українці хочуть жити в мирі, демократії і тому що вони хочуть бути частиною Європейського Союзу. Нинішня конференція і ланч є приводом обговорити те, як допомогти Україні досягнути своїх цілей. Це не означає, що ми дамо українцям щось як належне. Але ми покажемо їм шлях і активно допомагатимемо рухатися ним.

Водночас він наголосив, що «ми мусимо зробити абсолютно все, щоби зупинити війну, підтримати Україну, та вжити всіх заходів, щоби росія припинила війну».

На думку чеського міністра, припинення видачі росіянам віз є одним із заходів, які можуть допомогти в цьому. Це одне з питань, які обговорюються на зустрічі у Празі.

«Це насамперед питання єдності: довести, що Європа може згуртуватися», – наголосив Ліпавський.

«Деякі країни хочуть «більш широких винятків», країни Північної Європи та Балтії мають чітке уявлення про візи, адже мають спільні кордони з РФ і реальну проблему на практиці... Ми сподіваємося знайти спільний шлях зменшення кількості віз, що видаються (росіянам – ред.). Ми дуже близькі до того, щоби знайти практичний шлях для Балтійських країн і послати сильний сигнал Москві та російській еліті... Всі знають, що відбувається в Україні, що росія вчиняє в Україні – й одночасно російські туристи їдуть на європейські курорти, щоби відвідати СПА та отримати задоволення. Такого не має бути!» – заявив глава МЗС Чехії.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Естонії Урмас Рейнсалу:

Ми повинні негайно підвищити ціну для путінського режиму через його агресію проти України... Єдина людина, яка може завершити війну – путін, тому санкції мають бути такими, які роблять ціну війни для диктатора надто високою.

Він пояснив, що це означає негайне збільшення обсягів постачання Україні зброї, нові санкційні пакети, заборону відвідування громадянами РФ ЄС тощо. Щодо останнього пункту, Естонія комунікує з країнами у своєму регіоні та переконана, що вирішувати питання допуску на свою територію - в національній компетенції з огляду на безпеку цих держав.

Стосовно санкцій, то, на думку політика, санкції працюють, удосконалюються та прямують у правильному напрямку. Але, підкреслив він, «цього недостатньо». Метою їх має стати завершення війни. Досі ЄС обирало «більш повільний шлях» – за допомогою семи санкційних пакетів.

«Але я думаю, що час має вирішальне значення, його втрата оплачується кров'ю українців», – підкреслив глава естонського МЗС. Новий вимір санкцій, на його думку, означає повну зупинку торгівлі енергоносіями, окремими товарами, нові санкції проти деяких фізичних і юридичних осіб і повне закриття ринку надання послуг для всіх російських банківських структур.

([Українські новини](#))

Депутат Європейського парламенту, экс-міністр оборони Литви Раса Юкнявічене:

Наша група, «Європейська народна партія», має публічну позицію щодо так званого «плану Маршала», де йдеться також про ресурси, які будуть використані в рамках такого плану. Заморожені російські активи включені нашою групою до переліку таких коштів.

Ми вважаємо, що має бути створена певна система для використання таких коштів, вони не повинні бути просто переведені до українського бюджету. Потрібен план, системний підхід, певний договір між державами, яким буде вирішено, як і які ресурси мають бути використані, у тому числі заморожені російські активи.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Чеської Республіки Ян Ліпавський:

Ми підтвердили, що є єдиними в нашій політиці. Всі міністри були згодні, що ми не можемо продовжувати спілкування з росією, як раніше, як до війни, яку вона розв'язала.

Він зауважив, що Чехія, яка наразі головує в Раді ЄС, пропонуємо «повністю переглянути політику щодо росії».

Коментуючи вироблені рішення щодо віз, політик назвав це «відносно добрим кроком», але водночас нагадав, що Чехія зовсім припинила видачу віз росіянам з 25 лютого.

«Коли війська путіна марширують по Україні, ми не можемо говорити про туризм як такий. Це – позиція Чеської Республіки», – підкреслив Ліпавський.

Ліпавський зазначив, що нині є 12 млн діючих шенгенських віз, і немає однозначної та швидкої відповіді на питання. Водночас він висловив упевненість, що країни ЄС зможуть просунутися далі в цьому питанні.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Фінляндії Пекка Хаавісто вважає рішення Європейського Союзу щодо призупинення угоди з росією про спрощену видачу віз недостатнім, хоча й «кроком у правильному напрямку».

«Це крок у правильному напрямку, але ми ще раз побачили, що поки що було багато розмов і мало дій», — сказав Хаавісто.

Фінляндія та інші члени ЄС, які мають спільний сухопутний кордон з росією, такі як країни Балтії та Польща, закликали до повної загальноєвропейської заборони на видачу туристичних віз для росіян.

«Коли росія вторгається в Україну, а ми приймаємо біженців з України і намагаємося всіма способами допомогти Україні, це не час для відпочинку та розкішного туризму для росіян», — зазначив Хаавісто.

Зростання кількості російських туристів, які прямують до різних країн Європи через Фінляндію, призвело до того, що фінський уряд обмежив видачу туристичних віз росіянам 10% від попередньої кількості.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала зазначив, що терористична атака Аль-Каїди на США у 2001 році стала шоком для США та всієї Європи і принесла еру нових загроз.

«Напад росії на Україну став такою ж поворотною точкою і відбувся у два акти: перший – окупація Криму у 2014 році, і другий – повномасштабне вторгнення, що почалося шість місяців тому» – сказав він, додавши, що росія порушила свої ж обіцянки як гаранта безпеки України за Будапештським меморандумом 1994 року і сьогодні погрожує всій Європі ядерною катастрофою.

«росія протягом десятиліть повертається до мови Холодної війни, намагається ділити світ на сфери впливу, підконтрольні великим державам. Ми не хочемо жити в такому світі», – зауважив Фіала.

При цьому чеський Прем'єр наголосив, що війна в Україні є не лише проблемою Української держави,

«Це не лише про Україну, це про всю систему міжнародних відносин. Якщо Україна з населенням близько 40 мільйонів не перебуває в безпеці, жодна держава світу не може почуватися безпечно», – сказав Фіала, згадавши Тайвань, країни Центральної Азії та Африки.

Він також висловився за необхідність розслідування військових злочинців російських окупантів в Україні. За його словами, «ніхто, хто бомбардував лікарні і вбивав мирних жителів не повинен уникнути покарання».

Фіала відзначив готовність країн ЄС продовжувати надавати Україні допомогу для захисту своєї свободи і права на самовизначення, а також післявоєнної відбудови. За його словами, пріоритетом Чехії і її головування в Європейському Союзі є підтримка демократії в усьому світі і зменшення залежності від країн-порушників міжнародних правил.

«Сьогодні ми більше не можемо бути пасивними. Настав час приймати рішення і діяти», – сказав Фіала.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Нідерландів Вопке Гукстра:

Якщо ви подивитесь, що ЄС та інші друзі України зробили, зокрема, постачання зброї, гуманітарної допомоги, надання притулку біженцям, навіть

країни, які можуть скептично ставитися до надання притулку біженцям загалом. А якщо ви подивитеся на кількість санкцій, які ЄС та інші задіяли, якщо ви подивитеся на запроваджені заходи, я думаю, що це не має жодного прецеденту, і це, звичайно, те, чого багато хто (...) в усьому світі не очікував від ЄС, включно з володимиром путіним.

На його думку, «в кремлі дуже прорахувалися щодо бойового духу України, здатності та волі захищатися. Але також і щодо реакції Заходу, яка була набагато точнішою, набагато послідовнішою, набагато згуртованішою, ніж багато хто, включно з кремлем, очікував».

Нідерландський міністр наголосив, що Україна має виграти війну з росією, а також нагадав про необхідність допомагати їй стільки, скільки це буде потрібно.

За його словами, 24 лютого 2022 року всі постраждали від «землетрусу, який в результаті став фактично сигналом до пробудження».

[\(Українська правда\)](#)

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Можу пообіцяти народу України: ми підтримуємо вас і будемо підтримувати стільки, скільки потрібно, що б не думали мої німецькі виборці.

(...) Настає зимовий період, і нам як демократичним політикам кидатимуть виклик. Люди виходитимуть на вулиці й казатимуть: ми не можемо заплатити за електроенергію. А я скажу: так, я знаю, і ми допоможемо вам соціальними заходами. Але я не хочу казати: гаразд, тоді ми припиняємо санкції проти Росії. Ми підтримуємо Україну, і це означає, що санкції взимку також залишатимуться в силі, навіть якщо для політиків це буде складно.

Це ще одна частина цієї війни, гібридна війна. Її стратегія полягає в тому, щоб розколоти наші демократичні держави зі словами: ось тепер бідних людей кидають напризволяще... Ні. Ми солідарні з усіма нашими громадянами так само, як ми підтримуємо всіх українців.

[\(Європейська правда\)](#)

Міністерка закордонних справ Бельгії Аджа Лябіб зазначила, що Бельгія і так більше не може видавати росіянам туристичні візи, як раніше, у зв'язку з тим, що Москва вислала третину дипломатичного персоналу посольства Бельгії, проте загалом країна не підтримує ідею невивіркових заходів.

«На нашу думку, важливо обирати ціллю заходів конкретних осіб - тих, які підтримують цю несправедливу війну, і тих, які намагаються обійти економічні санкції, застосовані ЄС. Ми не хочемо створювати тотальної ізоляції населення РФ. На нашу думку, важливо, щоб росіяни, які теж потерпають від цього диктаторського режиму, могли вільно висловлюватися,

і щоб ми чули тут у Європі не тільки голос режиму у Москві», – сказала Аджа Лябіб.

«Для Бельгії важливо, щоби була спільна узгоджена політика, щоб уникнути рішень, які призведуть до такого собі "візового шопінгу" росіян у тих чи інших країнах ЄС», – додала вона.

([Українська правда](#))

Міністр закордонних справ Угорщини Петер Сійярто:

Загальної заборони на видачу віз громадянам Росії не буде. Кілька держав-членів підняли свій голос проти цього, включаючи мене.

Він сказав, що угода, яка спрощує видачу віз, буде призупинена. Це рішення отримало підтримку кваліфікованої більшості.

([Українські новини](#))

Міністр закордонних справ Естонії Урмас Рейнсалю:

Країни цього регіону в силу свого розташування зберігають за собою законне право робити власні кроки, які вони вважають розумними, керуючись своїми безпековими інтересами.

Коли я пояснив це міністрам закордонних справ інших країн Євросоюзу, вони визнали, що це справді проблема, що в Естонії проживає близько мільйона дорослих людей, і за шість місяців через нашу територію пройшло 300 000 громадян країни-агресора. Скільки прикордонників треба мати на кожного громадянина держави-агресора? Весь народ охоронятиме лише кордон?

На питання, чи це може означати, що якщо не буде загальноєвропейської угоди про обмеження в'їзду громадян РФ до Євросоюзу, країни на східному кордоні зроблять це самостійно, міністр закордонних справ Естонії відповів:

«Вони можуть зробити це щодо своєї власної території. Але я маю сказати, що міністри закордонних справ низки країн Європейського Союзу визнали законність цього можливого кроку, маючи на увазі саме той факт, що у держав, що межують з Росією, зовсім інша ситуація і контекст, ніж у держав, розташованих за 2000 км від Росії».

Міністр закордонних справ Естонії повідомив, що обговорював це питання зі своїми колегами з Латвії, Литви, Польщі та Фінляндії у вівторок, і спільні дії прикордонних країн можливі, якщо Євросоюз загалом відмовиться додатково обмежити в'їзд громадян Росії на свою територію.

У відповідь на твердження про те, що заборона на в'їзд до Європи перешкоджає втечі російських дисидентів з Росії, Рейнсалю сказав, що країни Шенгенського візового простору видали громадянам Росії 10 млн віз, а з початку війни до Євросоюзу в'їхали близько мільйона росіян, з яких тільки 3000 людей попросили притулку.

(Українська правда)

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок заявила, що хоче вирішити суперечку щодо можливого заморожування віз для громадян Росії компромісною пропозицією на зустрічі з колегами з ЄС у Празі.

Компромісом вона вважає пропозицію лише призупинити дію правил спрощення візового режиму та видачі багаторазових та багаторічних віз.

За словами Бербок, для німецького уряду також важливо, щоб люди, які переслідуються, могли як і раніше мати можливість швидко залишити Росію.

«Їх не можна карати за те, що вони мали мужність виступити проти цього режиму», – сказала вона.

Йдеться не лише про відомих журналістів чи опозиціонерів, а й про «студентів, у яких вистачає сміливості у своєму університеті отримувати інформацію в іншому місці».

(Українформ)

Федеральний президент ФРН Франк-Вальтер Штайнмаєр:

Керівники російської православної церкви ведуть своїх вірян і всю свою церкву жакливим, навіть відверто антирелігійним, блюзнірським шляхом. Вони виправдовують загарбницьку війну проти України – проти своїх, проти наших рідних братів і сестер по вірі. Ця пропаганда проти вільних прав громадян іншої країни, що свавільно стверджує Божу волю заради імперських мрій про диктатуру, це ставлення має наштовхнутися на нашу протидію.

За словами президента ФРН, керівництво рпц причетне до злочинів війни проти України, «ця тоталітарна ідеологія, замаскована під теологію, призвела до того, що на території України повністю або частково знищено дуже багато культових об'єктів: церков, мечетей, синагог, навчальних та адміністративних будівель релігійних громад. Жоден християнин, який ще має свою віру, свій розум і свої почуття разом, не зможе розпізнати в цьому волю Божу».

(Українформ)

Віцепрезидентка Європейської комісії, єврокомісарка з питань цінностей і прозорості Вера Юрова зауважила, що російська пропаганда продукує дезінформацію і фейки про війну в Україні у величезній кількості, щоб виправдати агресію росії проти України, не вживаючи слово «війна».

«Потрібно поширювати правду. Ми не зможемо перемогти в цій глобальній битві, якщо не будемо пояснювати щодня і щохвилини, що й навіщо ми робимо, пояснювати, що путінську війну не можна толерувати, бо це війна проти людства», – сказала єврокомісарка.

У цьому контексті вона вказала на важливість розвитку стратегічних комунікацій з африканськими країнами й країнами арабського світу, де

російська пропаганда активно поширює наративи й аргументи на виправдання агресії проти України.

«Західним державам потрібно нарощувати позиції на Африканському континенті й в арабських державах і поширювати західні наративи», – сказала Юрова.

Вона повідомила, що Єврокомісія надає підтримку українським журналістам, які виконують свою місію на полі бою, та кореспондентам іноземних медіа, які «їдуть до України, щоб на власні очі побачити і зрозуміти, що відбувається в цій країні, та донести правду до своєї аудиторії».

Єврокомісарка також зауважила, що росія після понад шести місяців війни не досягнула жодної заявленої цілі свого вторгнення.

«Чого путін досягнув до сьогоднішнього дня? Не так і багато, тоді як Європа і Європейський Союз досягнули багато. Ми зміцнили нашу солідарність всередині Євросоюзу та ухвалили рішення прискорити інтеграцію нових держав – Західних Балкан, України, Молдови та Грузії», – сказала Юрова.

([Українформ](#))

Міністр закордонних справ Данії Єппе Кофод:

Ми вчора обговорювали в Празі і з фінансовими партнерами ми працюємо, щоб обмежити візовий режим для російських туристів, тому що це якась абсурдна провокація, що можна їздити в Європу, залишатися в європейських готелях, пити європейську каву при тому, що їхня країна вбиває і катує українських громадян.

Кофод підкреслив, що європейські країни мають дуже жорстко обмежити можливість для російських туристів насолоджуватися благами цивілізації, «коли вони цю цивілізацію руйнують».

Він також зауважив, що Данія виступає за те, щоб Євросоюз запровадив якомога більш жорсткі санкції проти росії, і обіцяє продовжити цю роботу.

([Українські новини](#))

Міністр закордонних справ Латвії Едгарс Рінкевичс:

83 роки тому нацистська Німеччина вдерлася у Польщу, а СРСР згодом приєднався до неї. Це стало можливим через політику примирення агресора й угоду між Сталіним і Гітлером, яка стала тригером для війни. На жаль, історія повторюється. Нині, коли Україна продовжує боротьбу з агресором, ми маємо продовжувати підтримувати її.

([Українформ](#))

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

путін проголосив: я хочу щось від сусідів. І це те, що має турбувати нас усіх, адже це не обмежується Україною.

Канцлер зауважив, що путін по-своєму інтерпретує підручники історії, дотримуючись думки, ніби Україна та білорусь належать до його країни, оскільки народи цих держав «розмовляють, як росіяни».

«Але це жахливо! Подумайте: ми всі подивимося в підручники з історії та з'ясуємо, що хтось десь розмовляє схожою мовою. Або подивимося в підручники з історії та почнемо запитувати себе, а де, власне проходили раніше кордони? Так ми будемо воювати по всьому світу ще років 300... Тому так важливо сказати: ми не можемо цього прийняти, коли кордони намагаються змінювати за допомогою сили... Хто гарантує нам, що коли це вдасться один раз, то не буде іншого?», – сказав Шольц.

Саме тому, зазначив він, Німеччина відійшла від політики минулих десятиліть і вирішила підтримувати Україну не лише грошима та гуманітарною допомогою, а й зброєю. Якби цього не робилося, наслідки, за оцінкою політика, «були би жахливі». Але, зауважив німецький лідер, у питанні надання зброї він завжди дивиться на те, що роблять партнери. Шольц повторив те, що казав уже неодноразово: він бачить свій обов'язок як канцлера в тому, щоб діяти виключно в координації з союзниками. Це означає, що не будуть постачатися озброєння, якими Україна могла б ударити по території росії.

«Йдеться про оборону України, і це те, що ми робимо... Таким чином ми сподіваємося, що ми зможемо гарантувати, що не дійде до ескалації війни. Ми дуже уважно дбаємо про те, щоб підтримувати (Україну - ред.), але справа ніколи не дійде до війни між росією і НАТО... Ми сказали, що ніколи не станемо стороною війни», – підкреслив Шольц, додавши, що діяти треба рішуче, але водночас обережно, завжди зважувати, що слушно, а що ні.

Канцлер також висловився на підтримку контролю над озброєннями, адже ніхто в здоровому глузді не хоче постійного накопичення ракет. Утім, додав він, у даній ситуації говорити про скорочення озброєнь не доводиться. «Але це залишається ціллю», – запевнив він. Шольц додав, що наразі стоїть завдання зробити ФРН і НАТО «настільки сильними, щоб ніхто не міг на них напасти».

(Укрінформ)

Депутатка Європейського парламенту від Німеччини, заступник голови Комітету з міжпарламентського співробітництва ЄС - Україна Віола фон Крамон-Таубадель:

У керівництва держав Європейського Союзу є чітке розуміння, що це війна не лише українська, це війна європейська. Тому Європа сьогодні об'єднана спільною солідарністю та відповідальністю за те, що буде з Україною в майбутньому.

Хоча, зауважила Крамон-Таубадель, не всі країни-члени ЄС можуть сьогодні допомагати Україні однаковою мірою, оскільки в їхніх урядах присутні різні політичні сили з часто відмінними поглядами на війну.

«Щонайменше в інституціях ЄС – Європарламенті, Єврокомісії, Європейській раді є чітке розуміння того, що перемогти в цій війні можна тільки спільними зусиллями», – наголосила депутатка.

Вона зазначила, що разом з колегами-європарламентарями намагається переконувати очільників держав ЄС збільшувати допомогу Україні: «Ми постійно лобіюємо надання Україні зброї, у тому числі важкого озброєння, та фінансової допомоги. Зброя і гроші – інше не має значення сьогодні».

Водночас, на її переконання, перемога у війні та швидка відбудова України значною мірою залежать від впровадження реформ, які необхідно продовжувати попри пов'язані з війною труднощі. Зокрема, завершити децентралізацію, реформувати систему правосуддя і створити сприятливе бізнесове середовище для залучення іноземного бізнесу та інвестицій в Україну.

У такому разі, за словами Крамон-Таубадель, після завершення війни «ми всі разом із міжнародною спільнотою, європейськими державами та міжнародним бізнесом швидко відбудуємо Україну й відновимо тут нормальне життя».

([Українформ](#))

Міністр закордонних справ Польщі Збігнєв Рау:

Українці виграють цю війну, вони це роблять. Це надзвичайна робота, яка демонструє боротьбу за свободу, незалежність, суверенітет і просто людську гідність кожного дня. І вони йдуть цим шляхом із величезною рішучістю та героїзмом. Але щоб якнайшвидше виграти цю війну, необхідно допомогти їм, наскільки ми можемо.

Час пасивності закінчився, і я вважаю це девізом нашого мислення та дій. Ми повинні підтримувати одне одного... Ми повинні підтримувати Україну якомога більше і якомога швидше. І що мене також непокоїть у ЄС, що є країни, які намагаються зробити якомога менше і якомога пізніше, тому настає момент прощання з пасивністю.

Питання в тому, чи ЄС готовий до цього виклику? Я маю на увазі членство в Європейському Союзі. Ми зробили багато помилок під час процесу приєднання країн Західних Балкан. Він тривав надто довго ми не були відверті, тож вони та ми платили за це ціну.

([Українформ](#))

Депутат Європейського парламенту від Німеччини, голова делегації Європарламенту з розвитку відносин із Тайванем Рейнхард Бутікофер:

Наскільки Україна є центром уваження президента путіна про світову велич росії, так Тайвань є центром мрії Сі Цзіньпіна про те, що він називає rejuvenation of the Chinese nation (відновлення величі китайської нації – ред.). Без контролю над Україною імперські мрії росії будуть зруйновані, і так само

без контролю над Тайванем подібні прагнення партійного керівництва в Пекіні залишатимуться недосяжними.

За словами євродепутата, на жаль, європейці не зробили достатньо для того, щоб відвернути напад росії на Україну, якому, на його переконання, можна було запобігти. Проте враховуючи «дуже поганий досвід» російсько-української війни, ЄС сьогодні активно долучається до міжнародних зусиль для запобігання війні на Тайвані й недопущення повторення трагедії, зазначив він.

([Укрінформ](#))

Президент Литви Гітанас Науседа:

росія має відповісти за звірства, скоєні в окупованому Криму та на інших територіях. Перетворення цього півострова на воєнний полігон та ігнорування прав людини абсолютно неприпустимі. Міжнародна спільнота має посилити тиск на росію у цьому питанні.

За його словами, особливе занепокоєння викликає політика росії щодо переселення колоністів на півострів, постійні переслідування кримських татар, політично мотивовані судові процеси, обмеження щодо ЗМІ та закриття шкіл.

Науседа наголосив, що Литва не визнає незаконної окупації та анексії Кримського півострова росією і має намір і надалі порушувати це питання у міжнародних організаціях.

Реакція представників української громадськості

Учасники гурту «Антитіла», що наразі вже не виходять на передову як парамедики, продовжать підтримувати свій батальйон і допомагатимуть дітям загиблих бійців через благодійний фонд ([Укрінформ](#)).

Про це лідер гурту «Антитіла» Тарас Тополя повідомив на пресконференції на тему «Відеоконтент як важливий інструмент поширення інформації про Крим».

За його словами, гурт продовжить підтримувати свій батальйон, розвиватиме далі благодійний фонд «Антитіла». Він підкреслив, що у благодійного фонду є такий напрямок як військова підтримка підрозділу, де учасники гурту служать, так і підтримка певних технологічних розробок, таких необхідних для того, щоб завдати якомога більших втрат ворогу. Ще один напрямок, який лідер гурту вважає для себе найважливішим – це підтримка дітей загиблих побратимів.

Він закликав заходити на сайт фонду і підтримувати донатами цих дітей.

Він також підкреслив, що рішення про відкомандирування – це є рішення до окремого розпорядження. За його словами, якщо завтра вирішать, що гурт «Антитіла» повинен повернутися на передову – учасники гурту це зроблять. І будуть продовжувати робити те, що робили з першого дня широкомасштабного вторгнення російських окупантів. Зокрема, це і волонтерство, і інформаційна робота. Як зазначив лідер гурту «Антитіла», весь цей час вони продюсували, виготовляли і ширили ролики, звернення, що ставали вірусними, давали інтерв'ю, зокрема, закордонним ЗМІ, щоб донести українську інформацію, українську правду про війну.

У садибі Івана Франка в Нагуєвичах на Львівщині пройшов благодійний етнофест, учасники якого збирали кошти на квадрокоптер для українських військових ([Укрінформ](#)).

«Купимо хлопцям франко-коптер разом» – під таким гаслом у неділю, 28 серпня, на території Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі» відбувся благодійний етнофестиваль».

Інформують, що під час фесту було представлено понад 50 етнолокацій. Кожен відвідувач міг придбати барвисті мистецькі роботи місцевих майстрів, книжки та туристичну продукцію. Зі сцени фестивалю лунали українські патріотичні пісні у виконанні Софії Федина та гурту «Мері», а також музичні твори у виконанні ансамблю скрипалів та капели бандуристів.

В обласній раді зазначили, що заходи в рамках відзначення 166-ї річниці з дня народження Івана Франка триватимуть на Дрогобиччині до вівторка. 30 серпня актори Львівського академічного обласного музично-драматичного Театр імені Юрія Дрогобича проведуть на площі міста Дрогобич театралізоване дійство «Благодійний шпацер із Франком» (...).

У Чернівцях на всеукраїнських змаганнях з брейкінгу діти зібрали для ЗСУ понад 13 тисяч гривень ([Укрінформ](#)).

Аби наблизити перемогу, гроші на ЗСУ збирають навіть найменші з нас. У Центрі Миколайчука відбулися змагання з брейкінгу. 60 учасників з різних областей України змагалися у вправності танцю, вчилися один в одного майстерності, а разом з тим зібрали понад 13000 гривень на потреби нашої армії.

Кавун, який везли з тимчасово захопленої Херсонщини 8 днів, продали на аукціоні в Одеській області – виручені кошти підуть на допомогу ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Господар кавуна розповів, що кавун, вирощений на Голопристанщині, везли з Херсонщини 8 днів, замість прямого шляху довелося здолати 900 кілометрів.

Цей кавун – символ того, що наступного року таких херсонських кавунів у Южному буде багато, зазначили на аукціоні.

Продали кавун на аукціоні за 2 тисячі гривень, гроші, виручені від продажу кавуна, підуть на допомогу ЗСУ.

На Закарпатті зібрали пів мільйона гривень для Збройних сил України на благодійній мистецькій виставці ([Укрінформ](#)).

На Ужгородщині провели виставку-продаж творів відомих закарпатських митців – Володимира Микита, Богдана Коржа, Людмили Корж-Радько та Володимира Павлишина. Для гостей також організували ярмарок-дегустацію продукції локальних виробників та концерти українських зірок. Під час заходу учасники зібрали 247 714 грн (частина коштів від продажу творів мистецтва, квитки та інше), ще 260 000 грн на армію пожертвував санаторний комплекс «Деренівська купель», де проходила акція.

Загалом вдалося зібрати понад пів мільйона гривень. Гроші передадуть на потреби ЗСУ.

В Ужгороді провели міський велоїзд BIG CITY RIDE з нагоди Дня Незалежності України на підтримку ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Захід уже став традиційним у місті, щоразу з новим посилом. Так, на минулому – «морському» заїзді, приуроченому тематиці Ужгородської регати, вдалося зібрати для захисників понад 65 тис. грн.

Усі охочі могли проїхатись від облмуздрамтеатру вулицями міста цілком безкоштовно, але, купивши значок вартістю 150 грн, учасники змогли долучитися до благодійного збору на потреби захисників. Відтак, після підрахунку організатори повідомили, що сьогодні вдалося зібрати понад 70 тис. грн.

У Сумах 85-річний пенсіонер продав квартиру і передав виручені 35 тис. доларів на потреби українських військових ([Укрінформ](#)).

У фонді розповіли, що цього літа Микола Іванович втратив дружину, а ще раніше – сина. Залишившись сам, він продав квартиру і дачну ділянку, а гроші віддав волонтерам, які допомагають українським захисникам. За словами чоловіка, він 46 років пропрацював на заводі, тож на життя йому вистачає пенсії.

Волонтери вже консультуються з військовими щодо максимально ефективного використання отриманих від Миколи Івановича коштів.

Гурт «Танок на майдані Конго» та сімейний психолог Світлана Ройз напередодні нового навчального року створили пісню-практикум для дітей «Крокуй до укриття», щоб допомогти впоратись із панікою через сирен ([Укрінформ](#)).

За словами Ройз, пісня створена для того, щоб вивести із шокового стану чи допомогти в тривозі та повернути контакт з реальністю. У цій пісні містяться практики, які використовують травматерапевти.

Ідея та текст пісні належать Світлані Ройз, музику написав лідер гурту «ТНМК» Олег Михайлюта «Фагот», а виконує її вокаліст гурту «ТНМК» Олександр Сидоренко «Фоззі». Анімацію до пісні створив український художник та аніматор Олександр Корешков.

В ході ініціативи «Дороги перемоги», започаткованої Київстаром, гуртом «Океан Ельзи» та благодійним фондом «Повернись живим», зібрано 14 818 840 гривень для придбання українським військовим 15 пікапів ([Укрінформ](#)).

Наприкінці липня Київстар, «Океан Ельзи» та фонд «Повернись живим» об'єднали зусилля, аби підтримати військових України та зібрати кошти на нові якісні авто для них.

За даними пресслужби, за місяць небайдужі зібрали на нові пікапи 3,495 мільйона гривень. Це 7813 переказів на рахунок фонду «Повернись живим», а середній розмір пожертви становить 444 грн. Зокрема, співробітники Київстар також здійснили підтримку проєкту й за два тижні 1378 корпоративних волонтерів компанії перерахували до фонду 549 000 гривень.

Гурт «Океан Ельзи» та Святослав Вакарчук від себе перерахували для ініціативи 1 000 000 гривень, це частина зборів з літніх благодійних

концертів у Європі. А відеокліп на нову пісню «Квіти мінних зон», яку гурт присвятив захисникам і захисницям України, вже зібрав 2,2 мільйона переглядів на YouTube. Після отримання коштів від платформи за монетизації відео гурт також перерахує їх у фонд «Повернись живим».

Київстар також долучився до збору коштів і перерахував 10 000 000 гривень до БФ «Повернись живим» на закупівлю транспортних засобів для гуманітарних потреб ЗСУ. Абоненти мобільного оператора також підтримували збір, відправляючи благодійні СМС на номер 88009 (вартість повідомлення становить 10 гривень) або підключаючи унікальну суперсилу «Допомога ЗСУ» у тарифах LOVE UA. Таким чином клієнти Київстар додатково перерахували 290 910 гривень.

Всі залучені кошти перераховані до фонду «Повернись живим», який вже 8 років забезпечує військових сучасною технікою, а також проводить спеціальні тренінги, які допомагають захищати Україну. Найближчим часом нові авто будуть вже доставлені на фронт, запевнили у Київстар.

Івано-Франківський театр пантоміми Mime «IF» передав на потреби ЗСУ кошти, які актори збрали у Люксембурзі ([Укрінформ](#)).

Про це у Фейсбуці повідомив театр Mime «IF».

Івано-Франківський театр «Живих скульптур» перебував на гастролях у Люксембурзі, де актори збирали кошти на підтримку ЗСУ.

Діти з львівської театральної студії «Школа мистецтв вільних та небайдужих» дали виставу у п'яти містах США та збрали 1 027 943 грн, що будуть передані на ініціативу «Купи мені бойовий літак» ([Укрінформ](#)).

Юні актори (віком 12-14 років) показували у Нью-Йорку, Йонкерсі, Філадельфії, Гартфорді виставу про дітей, які мають батьків і в той же час не мають їх поруч. Про мам і тат, які їдуть в інші країни заробляти на життя і водночас втрачають справжнє життя, яке у них є в Україні.

Режисер вистави та керівник театральної студії Олег Онещак зазначає, що під час туру діти не тільки виступали, а й несли в американський медіапростір українську позицію і правду про війну в Україні, щоб знову нагадати світу, що українці продовжують боротися.

Тур відбувся завдяки зусиллям української діаспори та директору бродвейського театру Irondale Ensemble Project Террі Грейсу.

Ініціатива «Купи мені бойовий літак» покликана зібрати кошти на придбання винищувачів для українських військових.

Чемпіон світу з боксу у суперважкій вазі повернувся в Україну після бою з Джошуа і розповів про матч-реванш з британцем ([Укрінформ](#)).

Чемпіон світу з боксу у суперважкій вазі Олександр Усик:

У 2014 році, коли Крим був вже окупований, у нас була пресконференція на Подолі. Там мене запитав про Крим хлопець, що там народився і жив. Крим – український. Він був український і залишається. Я першим сказав, що Крим – тимчасово окупована територія. Але вона обов’язково повернеться і буде, як була до 2014-го. Крим – наш. Був, є і буде.

(...) У мене десь в голові, в ногах, по всьому тілу було таке, що не можна зупинитись, здаватись. Через те, що мені не так важко, як деяким хлопцям, що на передовій. І це внутрішньо дуже завело (...).

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У Латвії завершився проєкт створення колекції мозаїк за фрагментами картин Примаченко ([Укрінформ](#)).

Наприкінці минулого тижня у Ризі відкрилася виставка колекції мозаїк з фрагментів картин народної художниці Марії Примаченко, створених учасниками благодійного проєкту «Відкрита майстерня».

Після початку повномасштабної російської агресії у селищі Іванків Київської області 26 лютого загарбники знищили історико-краєзнавчий музей Марії Примаченко. Після цього латвійський художник-мозаїст Вадим Верник, керівник «Mosaic Art Studio in Riga», ініціював та організував благодійний проєкт мозаїчного марафону «Відкрита майстерня».

До нього запрошувалися всі охочі, щоби колективно чи одноосібно створити з муранської смальти у техніці мозаїки фрагмент з картин Марії Примаченко для передачі їх у дар знищеному війною музею («Від латвійського серця – українському серцю»). Загалом у проєкті взяли участь понад двісті людей з різних країн світу. Протягом 18 червня – 18 серпня вони під керівництвом досвідчених наставників створили унікальну колекцію з 63 мозаїк, складену з 43 тисяч елементів, «каменів» (62 мозаїки розміром 25x25 см, центральна мозаїка – 70x50 см). За 160 годин спільної роботи було використано понад 100 кілограмів муранської смальти 55 кольорів та відтінків.

Виставка відкрилася 27 серпня ввечері та триватиме до 17 вересня. (...) Керівник проєкту Вадим Верник вручив дипломи всім, хто брав участь у створенні мозаїк, а також нагородив окремими відзнаками своїх помічниць, наставниць у створенні мозаїк Ренату Клепацку та Надію Васькову. Верник подякував всім, хто брав участь у Мозаїчному марафоні, насамперед – т/ц «Mols», де проходили всі роботи та відкриття виставки; співкураторів – Інесе Дроне (галерея Bazar't), Галину Максимову (галерея Happy Art Museum). При цьому головний спонсор проєкту побажав залишитися неназваним. Серед інших спонсорів Марафону слід відзначити Wood Point та Money express.

Пізніше колекція створених мозаїк ще буде експонована на найбільшій латвійській виставці-ярмарку сучасного мистецтва Art Riga Fair 2022 (21-25 серпня). Далі, за словами Верника, є плани, поїхати з благодійною виставкою в Канаду та США, щоб допомогти зібрати кошти на відбудову Іванківському історико-краєзнавчому музею. Потім і сама колекція буде передана в дар йому.

«Листівки з України»: британський актор Г'ю Бонневіль став голосом Харкова ([Укрінформ](#))

Всесвітньо відомий британський актор Г'ю Бонневіль озвучив історію пошкоджених та зруйнованих внаслідок російської агресії культурних пам'яток Харкова у першому відео з серії проекту «Листівки з України»/«Postcards from Ukraine».

«Історичний центр і вирви від снарядів на майдані Свободи стали жахливим нагадуванням того, чого вартує свобода у XXI столітті. Проте можна знищити майдани, але не свободу», – каже у відео Г'ю Бонневіль.

Невдовзі Український інститут презентує ще 7 відео, в яких взяли участь українські гурти та світові зірки.

Український інститут за підтримки USAID запустив на початку липня міжнародну кампанію «Листівки з України»/«Postcards from Ukraine», яка покаже світові зруйновані історичні та культурні пам'ятки України.

Вона розповість про завдану українській культурі шкоду внаслідок бомбардувань та обстрілів під час повномасштабної війни, яку росія розпочала проти України 24 лютого 2022 року.

В межах проекту буде випущено понад 100 листівок про об'єкти культурної спадщини з різних регіонів України українською та англійською мовами, кожна з яких розповідатиме історію конкретної культурної пам'ятки, яка зазнала пошкодження.

На фестивалі Burning Man у США створили інсталяцію «Тризуб Свободи» ([Укрінформ](#)).

На цьогорічному фестивалі Burning Man, що відбувається в пустелі Блек-Рок у штаті Невада (США), була представлена інсталяція «Тризуб Свободи» висотою у 5 метрів.

«Сьогодні тризуб – це символ єдності та свободи. Символ наполегливості та цілеспрямованості, символ боротьби за свободу та демократію», – зауважили автори інсталяції. (...).

«Burning Man» (Палаюча людина) – щорічна восьмиденна подія незалежного мистецтва.

У Норвегії презентують мережу та сайт з дослідження України ([Укрінформ](#)).

Після вторгнення Росії в Україну вчені Норвегії створили мережу для досліджень України – Ukrainett, яка 7 вересня буде запущена на заході у Pressens hus в Осло, де також буде презентовано сайт мережі.

Програма включає вітальні слова Аадне Аасланд, дослідника з OsloMet та члена правління Ukrainett; виступи державного секретаря Ейвінда Вада Петерссона та повіреного у справах України Лілії Гончаревич; презентація відомого українського письменника Юрія Андруховича на тему «Чому норвежці мають читати українську літературу?»; панельна дискусія «Що нам потрібно знати про Україну?»

Red Hot Chili Peppers під час концерту підняли прапор України (Укрінформ).

У Маямі під час концерту соліст відомого американського гурту Red Hot Chili Peppers Ентоні Кідіс вийшов на сцену з українським прапором на знак підтримки України на тлі агресії росії.

«Любимо Україну», – йдеться у дописі групи на Фейсбуці.

У квітні Red Hot Chili Peppers брав участь у благодійному концерті Stand Up For Ukraine на підтримку України.

«Буде хорошою новиною»: зірка «Реалу» виступив за переговори України з Росією (OBOZREVATEL).

Легендарний футболіст мадридського «Реалу» Тоні Кроос висловився за проведення переговорів між Росією та Україною щодо завершення війни. Німецький півзахисник назвав таку новину найголовнішою, яку хотів би зараз почути.

Про це чемпіон світу та п'ятиразовий переможець Ліги чемпіонів заявив в інтерв'ю Sports Illustrated Deutschland. За словами Крооса, у світі є безліч збройних конфліктів, проте війна в Україні виділяється серед усіх.

Google розгорнула кампанію для боротьби з фейками про українських біженців у ЄС (УНІАН).

Дочірня компанія Google Alphabet розпочинає кампанію протидії дезінформації про українських біженців у Польщі, Словаччині та Чехії, які втекли від розв'язаної Путіним широкомасштабної війни.

У рамках кампанії було створено серію 90-секундних відеороликів, покликані «щепити» людей від шкідливого контенту в соціальних мережах. Ролики будуть показуватися в рекламних місцях на YouTube від Google, а також на інших платформах, таких як Twitter, TikTok та Facebook.

Співпрацюючи з Google, психологи з університетів Кембриджа та Брістоля провели дослідження, яке показало, що люди з різними ідеологічними поглядами краще розпізнавали брехню після перегляду коротких, іноді жартівливих відео, які пояснюють загальні засоби пропаганди, зокрема фальшиві дилеми.

Антивоєнні акції в Росії та Білорусі

російська опозиція оголосила про створення політичного центру збройної боротьби в Україні (Укрінформ).

Легіон «Свобода росії» та «Національна республіканська армія» (НРА) підписали Декларацію про співпрацю та координацію дій і планують створити спільний політичний центр, який очолить російський опозиційний політик Ілля Пономарьов.

Від Легіону «Свобода росії» декларацію підписав боєць із позивним «Цезар», а бійці НРА, які діють на території рф, уповноважили на це Пономарьова. Російський добровольчий корпус (РДК) планує підписати цей документ пізніше.

російський опозиційний політик Ілля Пономарьов:

Усі наші підрозділи, усі наші дії, які ми вели від початку війни, були спрямовані на одне – на те, що цей режим (у рф – ред.) має власти, імперія має вмерти, Україна має перемогти, а ця війна має бути закінчена. І це є нашою спільною метою.

(...) І наразі ми розуміємо, що потрібно робити наступний крок. Ми бачимо, яку кількість нерозуміння, здивування, питань викликає те, що, виявляється, є росіяни, які воюють пліч-о-пліч з українцями, які ведуть збройний опір і націлені йти до кінця. І тому ми розуміємо, що потрібно створити якесь політичне представництво, якийсь спільний центр, щоб пояснювати наші цілі, показувати, розказувати, спілкуватися як з органами державної влади, так і з журналістами.

Пономарьов наголосив, що вони дуже вдячні за те, що мають змогу діяти в Україні.

Своєю чергою боєць легіону «Свобода росії» із позивним «Цезар» заявив: «Ми дуже вдячні українському народу, командуванню ЗСУ і Президенту Зеленському за те, що вони дали нам можливість зі зброєю в руках змити сором, яким покрив себе російський народ. Для нас велика честь стояти поруч, пліч-о-пліч з українцями».

У підписаній декларації встановлюються принципи діяльності російської опозиції, яка веде війну з режимом президента рф володимира путіна з обох боків фронту.

Зокрема, підписанти планують провадити спільну інформаційну політику, пояснюючи російському суспільству свої цілі і завдання, проводячи агітацію серед противників путінізму.

Підписанти документа зазначають, що взяли зброю у руки «виключно щоб боротися з узурпаторами влади у рф, розпалювачами і організаторами війни і їхніми прислужниками і фінансистами».

Під час заходу також було проголошено єдину символіку збройного антипутінського опору. Підписанти, при збереженні символіки кожного зі своїх підрозділів, приймають біло-синьо-білий прапор як символ спільної боротьби.

У рф Альянс учителів закликав бойкотувати уроки про «подвиги» російських військових в Україні (Укрінформ).

У росії Альянс вчителів та Рух жінок-політиків «М'яка сила» закликали педагогів та батьків школярів до бойкоту «патріотичного» проекту щотижневих уроків «Розмови про важливе», в якому вихвалитиметься війна проти України.

«Ми впевнені, що справжній патріотизм не виховується в атмосфері ненависті, страху та обов'язків. Патріотизм можна прищепити лише своїм прикладом: займаючись благодійністю, оберігаючи природу, вивчаючи та зберігаючи історичну спадщину. І робити це мають батьки, а школа має допомагати, а не заважати. Це насамперед справа батьків, а не чиновників», – йдеться у відкритому листі педагогів.

Згідно з проектом мініосвіти рф, з 5 вересня кожен понеділок у всіх школах країни буде починатися з позакласного заняття на теми, «пов'язані з ключовими аспектами життя людини у сучасній росії». Раніше ЗМІ звернули увагу, що в методичках до цих уроків містяться згадки про війну в Україні, оспівуються «служіння Батьківщині» та «подвиги» російських військових на Донбасі.

Як зазначають автори звернення, багато формулювань із навчальних матеріалів для «Розмов про важливе» є пропагандистськими і не мають жодного відношення до виховання патріотизму.

У своїй заяві активісти нагадують, що «спущені зверху методички та інструкції» мають рекомендаційний, а не обов'язковий характер.

«Багато директорів через страх перед начальством обманюють батьків, заявляючи про обов'язковість пропагандистських уроків. Однак, ми заявляємо: ви не зобов'язані відпускати своїх дітей на ці заняття», — йдеться у листі.

Автори закликають батьків масово скаржитися директорам шкіл та у міністерство освіти на «Розмови про важливе», а вчителів — відмовлятися від проведення цих занять, обстоюючи свободу вибору освітньої програми.

У Вільнюсі відкрився опозиційний антивоєнний конгрес «Вільної росії» (Укрінформ).

У Вільнюсі розпочався Конгрес «Вільної росії» (31 серпня - 2 вересня), який проходить під гаслом «Будьте хоробрими, як Україна». Організатор зборів – російський комітет дії.

Мета конгресу «Вільної росії» – зібрати на одному майданчику росіян, які відкрито виступають проти агресії рф в Україні, а також представників

європейських країн та міжнародних організацій, які підтримують народ України у протистоянні путінській диктатурі. Відкриваючи Конгрес, Гаррі Каспаров висловив переконання, що «Головне зараз – це перемога України». З вітальним словом також виступив Михайло Ходорковський (онлайн).

Серед заявлених російських учасників – політики, науковці, діячі культури: Віктор Шендерович, Євген Чичваркін, Юлія Латиніна, Дмитро і Геннадій Гудкови, Дмитро Биков, Леонід Невзлін, Сергій Гурієв, Сергій Алексашенко, Альфред Кох, Костянтин Еггерт, Владислав Іноземцев, Олександр Морозов.

Міжнародні гості заходу – міністр оборони Латвії Артис Пабрікс, колишній президент Естонії Тоомас Гендрік Ільвес, радник ОПУ Олексій Арестович, засновник Hermitage Capital Management Білл Браудер, колишній посол США в росії Майкл Макфол, представники урядів Литви, Польщі, ряд депутатів Європарламенту.

Верховний суд білорусі визнав терористичною організацією об'єднання колишніх співробітників правоохоронних органів країни ВУРОЛ ([Укрінформ](#)).

Суд визнав неформальну організацію ВУРОЛ зі структурними підрозділами, що входять до неї, «Ситуаційна – аналітичний центр» і «Мобилизаційний план "Перемога"» терористичними.

У генпрокуратурі заявляють, що діяльність об'єднання «пов'язана з формуванням у суспільстві ідей радикалізму та схилянням громадян до екстремістської діяльності для зміни конституційного ладу республіки білорусь незаконним шляхом». Також зазначається, нібито в результаті діяльності ВУРОЛ у білорусі було скоєно «різні злочини екстремістської спрямованості».

Об'єднання ВУРОЛ було засноване у 2020 році. До нього ввійшли колишні правоохоронці, які зайнялися викриттям репресій у білорусі. Вони розкривали особи тих, хто був причетний до масових репресій проти протестувальників. Також члени об'єднання публікували записи прослуховування співробітників кдб, мвс, слідчого комітету та прокуратури.

Експертні оцінки

([Главред](#))

Полковник запасу, військовий експерт Олег Жданов:

Питання звільнення Криму безпосередньо пов'язане з постачанням Києву озброєнь. Операція зі звільнення півострова може бути проведена тільки в рамках загальної контрнаступальної військової кампанії Збройних сил України. Окремо провести таку воєнну операцію нереально, тому в самотійному контексті розглядати її немає сенсу.

(...) При всіх погрозах, які сипалися Москвою на адресу Києва, Україна зважилася на силові дії в Криму. Втім, це ми вважаємо, що Україна – офіційно у нас цього не підтверджують.

Росія теж виявилася не готовою до того, щоб звинуватити Україну в зазіханні на нібито її територію, як вважає Москва. Російська держава показала повну нездатність захистити те, що нею було захоплено.

(...) Росія зрозуміла, що її авіація в Криму не захищена. Система протиповітряної оборони (ППО) виявилася нездатною протистояти подіям, які відбуваються в Криму.

Росіяни відтягують свою бойову авіацію з українського Криму, щоб її убезпечити. При цьому у них величезні проблеми з пілотами. Втрата кожного пілота - біль для Росії.

(...) Можливостей для удару по Кримському мосту немає. Якби були, потрібно було б негайно завдати такого удару. Ми не зупинимо потік всіх озброєнь росіян доки не завдамо удару по естакаді.

Якщо Росії вдаватиметься і надалі забезпечувати постійне підживлення свого південного угруповання військ на нашій території, ми зіткнемося з величезними труднощами. Не можна виключати і неможливість подальшого просування військ для звільнення Криму.

(...) Думаю, існує два можливих сценарії. Перший варіант передбачатиме стягування сухопутних військ до Криму і зміцнення оборони на захопленому півострові.

Другий варіант – війська Росії тихо виходять із Криму, а ЗСУ заводять туди свої підрозділи. Все залежатиме від того, яким буде політичний і практичний розклад всередині Російської Федерації.

Росія не відмовиться від Криму, допоки Путін при владі. Захоплення Кримського півострова він вважає, мабуть, своїм найвищим політичним досягненням. Поки Путін при владі, жодних передумов для того, що півострів буде добровільно повернуто Україні, немає. Я б навіть так сказав – сьогодні немає безкровного шляху повернення Криму.

Можливість для України з'явиться в тому випадку, якщо в російській політиці зміниться правлячий клан. Тоді Москва може піти на жест «доброї

волі» і поступитися Кримом політичним шляхом без застосування силових сценаріїв.

На деокупацію півострова піде тривалий час... Як мінімум півроку, як максимум рік. Вже навіть у Пентагоні кажуть, що ця військова кампанія може затягнутися до осені 2023 року.

(...) Ми не знаємо повного розкладу сил по баштах Кремля. Зрозуміло, що сьогодні турбулентність там серйозно зростає. Клани вже без Путіна ведуть сепаратні перемовини про те, що і як ділити. Поразка в Криму - це тільки тригер політичних розкладів всередині Росії. А ось битва за трон може бути дуже жорстокою.

Претендентів на посаду президента дуже багато. Припустимо, це Дмитро Патрушев (син секретаря Радбезу Миколи Патрушева, міністр сільського господарства РФ, – ред.), про кандидатуру якого сьогодні ми чуємо найчастіше. Розклад з президентством Патрушева зручний Путіну. Сценарій можливий у разі палацового перевороту в Кремлі.

Дмитро Патрушев на чолі Росії – найоптимальніший для Кремля варіант. Патрушев-старший, швидше за все, вважає, що кандидатура його сина влаштувала б і Путіна. Однак, думаю, Патрушев на всі 100% не влаштовує інші клани.

У такій ситуації дуже складно спрогнозувати, кого зрештою зроблять ставку правлячі кремлівські клани.

(...) Ймовірність перенесення війни з території України до Росії існує. Але наразі про це говорити зарано. До розмови потрібно буде повернутися, коли ЗСУ наблизяться до відновлення територіальної цілісності України в кордонах 1991 року. Тоді перед Україною жорстко постане питання - заходити нам у Росію чи не заходити.

Україна опиниться перед складним вибором. Якщо армію РФ розгромити не вдасться, а Путін і його команда втримаються при владі, можливо, ЗСУ доведеться створювати буферну зону на території Росії. Українська держава змушена буде піти на такий крок, щоб забезпечити безпеку своїх територій.

(...) Сумніваюся, що західні розвідки могли прогавити момент, коли Росія пронесла хоча б один ядерний заряд на територію Криму. Москва побоюється відвертого порушення Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Причому навіть тоді, коли угода фактично припинила діяти.

Швидше за все, ядерної зброї в Криму немає. Хоч Путін і відновив на півострові інфраструктуру для розміщення такого озброєння.

Найбільш імовірний шлях завершення війни – військовий сценарій. Події супроводжуватимуться силовим впливом на війська Росії. Україні потрібно не тільки звільнити свої території, а й влаштувати військовий розгром РФ, щоб завтра росіяни не збирали нові війська і не пішли знову в наступ.

Ось що головне.

Альтернативний варіант – зміна політичної еліти в Росії. Внутрішньополітична ситуація повинна змінитися кардинальним чином. За такої ситуації російські війська можуть швидко «відкотитися» з території України. Але, знову ж таки, під натиском сил оборони України.

(...) Якщо ленд-ліз запрацює так, як ми уявляємо, Україна швидкими темпами почне формувати ударне угруповання. Проблема тільки у відсутності озброєнь. Все інше у нас є. Як казав Черчилль: «Дайте нам зброю – все інше ми зробимо самі».

Ще раз підкреслю – якщо на базі ленд-лізу ми отримаємо те, чого очікуємо, настануть серйозні зміни в рамках всієї військової кампанії.

(...) Питання термінів потрібно прив'язувати до обстановки з постачанням озброєнь. США готуються відправляти Україні зброю морським шляхом. Використовувати будуть пароплави, а від перевезень на літаках відмовляться. Судячи з усього, партії зброї везтимуть у дуже великих обсягах.

Коли перший конвой пароплавів опиниться в Україні, тоді ми зможемо приблизно говорити про отримання ЗСУ можливості для переходу в контрнаступ. Виходячи з того, як проходитиме повномасштабна контрнаступальна операція, з'явиться потенціал для роздумів про терміни закінчення війни.

[\(Укрінформ\)](#)

ЗМІ оприлюднили інформацію про те, що за межами рф створюється структура для організації збройної боротьби всередині росії, бо там немає сил, здатних піднятися на спротив.

Колишній міністр закордонних справ України Володимир Огризко:

Кажуть, сьогодні (Ілля) Пономарьов займається створенням якоїсь структури, яка начебто буде організовувати збройний спротив у росії іззовні. Мені здається, це профанаційна ідея від самого початку, тому що в росії немає сьогодні тих сил, які можуть піднятися на спротив, і саме в цьому різниця між російською рабською ментальністю і українською ментальністю, яка передбачає, що через порушення твоїх прав піднімаються всі.

У цьому контексті він нагадав, як на наступний день після побиття студентів 30 грудня 2013 року піднявся весь Київ. Водночас дипломат провів паралель з тим, як учасники демонстрації опозиції на Болотній площі в москві йшли на неї з кульками і прапорцями і проходили крізь «рамку».

«У цьому різниця між тим, що відбувається тут, і що відбувається там. Тому я думаю, що йдеться лише про спроби у російському суспільстві зародити якісь речі, які, на мою думку, будуть реальними, у кращому випадку, через покоління. Якщо до того часу російська федерація залишиться такою, якою вона є сьогодні», – спрогнозував колишній міністр.

За його словами, історична місія України полягає в тому, щоб цієї рф у світі більше не існувало, тому що це «колоніальна країна, де метрополією виступає Москва, яка пригнічує власні регіони».

[\(Українська правда\)](#)

Генеральний інспектор Збройних сил Німеччини генерал Ебергард

Цорн:

Може, основна частина сухопутних сил Росії зараз і загрузла в Україні, але, навіть якщо це так, ми не повинні недооцінювати потенціал російських сухопутних сил відкрити другий театр війни.

У Росії також є флот, який вона майже не застосовувала в Україні, а також авіація із значним потенціалом, що також становить загрозу НАТО.

У військовому плані Росія дуже здатна поширити конфлікт у регіоні. Інше питання – що для Росії це буде вкрай нерозважливий крок.

(...). У Росії неймовірно велика кількість снарядів. Частина з них – застаріла й дуже неточна, але саме тому вони й спричиняють серйозні руйнування цивільної інфраструктури. Вони (Росія) за день використовують 40-60 тисяч артилерійських снарядів.

Водночас, Росія не зможе здійснити успішний наступ глибоко в тил України, а натомість намагається захопити весь Донбас – хоча наразі військового вирішення ситуації там не спостерігається.

[\(Економічна правда\)](#)

Експериментальний фінансир Словаччини Іван Міклош:

Один із ризиків для майбутнього, це те, що багато реформ неможливо запровадити в умовах ручного управління. З огляду на це, зокрема, ключовим фактором, який зумовить можливість залучення в Україну інвестицій, буде інвесторська впевненість.

Ми всі погоджуємося, що ліберальний підхід буде дуже важливим для дерегуляції, приватизації та макроекономічної стабілізації. І збільшення капітальних інвестицій є необхідним підходом. Ключовою проблемою при цьому стане довіра інвесторів і партнерів. І верховенство права в цьому відношенні є ключовим.

У період 2016-2020 років фіксовані капітальні інвестиції в Україну становили близько 16% ВВП. Наразі Україна ставить собі за мету збільшити цю частку до 30-35%. Якщо взяти за основу показник ВВП України за 2020 рік, то щорічні інвестиції повинні сягати не менше 26 млрд доларів.

Таку суму просто неможливо покрити з внутрішніх джерел, державних чи приватних, що означає, що залежність від прямих іноземних інвестицій буде вирішальною. Звичайно, ключем до цієї впевненості є верховенство права та захист приватної власності.

Є помітний прогрес у реформах з цих сфер, проте наразі його темп недостатній. Натомість критично важливо показувати перші кроки, які б

сигналізували інвесторам про міцні наміри України змінювати усталену систему.

У зв'язку з цим важливим буде те, як будуть використані кошти з Фонду відновлення, де буде багато грошей з офіційних джерел, приватних джерел, від міжнародних фінансових організацій.

(УНН)

Колишній генеральний директор Королівського інституту об'єднаних служб (RUSI) Майкл Кларк:

Я думаю, що вони хотіли б оточити близько 20 000 російських військ, що знаходяться на захід від річки Дніпро. Якщо зможуть загрозувати оточити їх, то росіянам доведеться втекти з Херсона. Вони не хочуть бомбити місто і тому можуть повернути Херсон просто провівши цей швидкий наступ.

([The Washington Post](#))

На південно-східному фронті є зміни. Цього тижня у звітах говорилося про те, що Україна, ймовірно, розпочала свій давно обговорюваний контрнаступ проти російських сил, розташованих у південній частині Херсонської області, яка межує з контрольованим Росією Кримським півостровом. Також є чутки про нові спроби повернути території на сході Донбасу, а також райони поблизу Харкова на півночі. «Ми гнатимемо їх до нашого кордону», — заявив президент України Володимир Зеленський у своїй промові в понеділок. «Російським військовим пора тікати».

Через туман війни важко зрозуміти, чи російські сили втрачають позиції. Влада в Києві жорстко обмежила доступ до журналістів, які висвітлювали зміни на фронтах війни. Речник південного командування Збройних сил України заявив журналістам у понеділок, що «ми можемо підтвердити, що ми прорвали першу лінію оборони» на трьох ділянках у Херсонській області. Але, схоже, бої зав'язалися вздовж другої лінії оборони, де, як повідомляється, російські сили сильніше закріпилися.

За кілька тижнів до цього постійно лунали повідомлення про те, що українські партизани та спецназ здійснювали таємні напади в тилу ворога, включно з нібито вбивствами колабораціоністів російських окупаційних сил у Херсоні. Українські артилерійські удари далекої дії завдавали ударів по стратегічним мостам, російським складам боєприпасів, військовим базам і матеріально-технічним центрам, досягаючи, можливо, навіть Криму, який Росія анексувала в 2014 році.

Представники Пентагону цього тижня визнали «зростання» зіткнень, але утрималися від підтвердження того, чи йде великий наступ. Міністерство оборони Великої Британії повідомило, що кілька українських бригад посилили артилерійський вогонь на півдні України, а також відзначило, що російські підрозділи навколо Херсона, «імовірно, не укомплектовані

особовим складом і мають слабкі лінії постачання». Російські офіційні особи, зі свого боку, заявили, що їхні війська завдали великих втрат українським військам, танкам і військовій техніці.

Бої за Херсон знаменують вирішальний етап загальної війни. «Україна сподівається, що повернення контролю над регіоном, особливо, з огляду на те, що росіяни планують проведення референдуму перед тим, як приєднати його до складу Росії, дасть поштовх у війні, яка зайшла в глухий кут», — повідомили у четвер після поїздки в район лінії фронту журналісти Стів Хендрікс і Сергій Корольчук.

Як повідомляє CNN, офіційні особи США порадили українським колегам обмежити масштаб своїх амбіцій. «Ці обговорення включали участь у «військових іграх» з Києвом... аналітичні навчання, які мали допомогти українським силам зрозуміти, які рівні сил їм потрібно буде зібрати, щоб досягти успіху в різних сценаріях», — повідомили Кеті Бо Лілліс і Наташа Бертран з CNN. «Українці спочатку розглядали більш широкий контрнаступ, але останніми тижнями звузили свою місію на південь, в Херсонській області».

Кампанія може бути повільною та виснажливою. «Це займе скільки завгодно часу, і ніхто не поспішає тільки тому що людям хочеться чогось драматичного і захоплюючого», — сказав журналістам Андрій Загороднюк, колишній міністр оборони України, який зараз керує Центром оборонних стратегій, військовим мозковим центром у Києві. «Вони будуть робити це якомога безпечніше, скільки би часу це не знадобилося».

Офіційні особи США вважають, що місяці доставки військової допомоги Україні допомогли поставити їх на більш рівні тактичні стосунки з росіянами. Це особливо вірно в світлі розвитку артилерійської війни. «Потужна гаубиця М777 веде вогонь неподалік, а вночі ми чуємо, як високомобільна артилерійська ракетна система (HIMARS) стріляє своїми боєприпасами великої дальності», — повідомив кореспондент BBC Квентін Соммервіль у доповіді з передової, опублікованій цього тижня. «Ця нова зброя допомогла підготувати ґрунт для наступу на півдні, і є надія, що вона зробить те саме на сході».

«Російські військові дезорієнтовані через удари, які вони отримали», — написав оглядач Washington Post Девід Ігнатіус із посиланням на офіційних осіб США. «За оцінками аналітиків, Росія втратила тисячі офіцерів, у тому числі сотні полковників і десятки генералів. Невпинні атаки змусили російське командування продовжувати переміщувати штабні пости, додаючи їм командних і матеріально-технічних проблем».

Українські чиновники говорять про перспективу рішучої перемоги, але наголошують, що їхні пріоритети є більш негайними та обмеженими. «Ми зараз зосереджені на виживанні», — сказав мені Олексій Чернишов, міністр розвитку громад і територій України. Чернишов перебував у Вашингтоні для

зустрічей з адміністрацією Байдена та представниками великих міжнародних фінансових установ, штаб-квартири яких розташовані в столиці США.

Україна має величезну потребу в допомозі на багатьох фронтах, окрім військових зусиль: їй потрібна допомога для забезпечення додаткових потоків природного газу, оскільки наближається зима, а Росія загрожує трубопроводам і продовжує руйнувати критичну інфраструктуру. Він сподівається отримати мільярди доларів фінансування від міжнародного співтовариства, щоб допомогти у відновленні того, що Чернишов назвав «деокупованими територіями» — територій, захоплених і спустошених російськими військами на попередніх етапах війни, які потім повернув собі Київ.

І українські посадовці вже окреслили західним колегам своє бачення грандіозного проекту реконструкції — який багато хто порівнює з новим «планом Маршалла» — який передбачатиме вливання в країну близько 350 мільярдів доларів після закінчення війни.

Чернишов сказав, що війна показала важливість серії політичних реформ, розпочатих у 2014 році для децентралізації влади в країні далі від Києва, що, на його думку, зміцнило «стійкість» України перед обличчям російського вторгнення. «Ми всі були свідками того, що Україна є абсолютно єдиною, незалежно від територій, мов та інших регіональних аспектів», — сказав він.

Тепер уряд України сподівається просуватися вперед. На планшеті Чернишов показав мені карту країни з регіонами, затіненими різними кольорами, щоб проілюструвати масштаби російського контролю та спустошень. Захід країни, зосереджений навколо міста Львів, був більш захищений від російського нападу та пофарбований у жовтий колір.

«Наше завдання — щоб цей жовтий колір був на всій території, — сказав Чернишов, махнувши рукою над картою України, перш ніж вказати на Крим, — включно з цим».

[\(The Washington Post\)](#)

«Ми гнатимемо їх до нашого кордону», — заявив президент України Володимир Зеленський про російські війська у понеділок, виступаючи з нагоди Дня Незалежності України. «Російським військовим пора тікати».

Оскільки Україна проводить новий контрнаступ у південній частині країни, бравада Зеленського ризикує спричинити надто високі очікування. По правді кажучи, Україна, ймовірно, не звільнить свою територію ні цього року, ні навіть наступного. Тим не менш, поки українські сили просуваються до узбережжя Чорного моря, Зеленський дає зухвалу відповідь на заяву президента Володимира Путіна про те, що Україна не є справжньою країною. Україна може не тільки вижити, але й повернути частину окупованих земель.

Найкращий захист – це хороший напад, як стверджували військові стратеги протягом століть. І якщо просування України до узбережжя

вдасться, це відновить економічну життєздатність країни, зменшивши тиск на портове місто Одеса. Крім того, перерізавши сухопутний міст, який з'єднує контрольований Росією регіон Донбасу на сході з Кримом, можна створити загрозу окупованому Росією Криму.

Українські та американські чиновники не будуть говорити про деталі плану штурму. Як сказав у своєму виступі Зеленський, «конкретики від жодної справді відповідальної людини не почуєш». Але з відкритих джерел зрозуміло, що українці намагаються відтіснити російські війська від річки Дніпро в напрямку Херсона та тиснути на Запоріжжя, на схід від Криму, у напрямку до Азовського моря. Ймовірні й інші удари в інших частинах країни.

Можливість для України зараз полягає в тому, що надані США високомобільні артилерійські ракетні системи (HIMARS) та інша високоточна зброя дозволили українським військовим атакувати російські тиллові штаби, склади боєприпасів, мости та інші транспортні вузли. Часи, коли росіяни могли сидіти біля кордону та пускати ракети по українських містах, минули. «Цільовим набором є командні та контрольні вузли», — пояснює один американський чиновник. «Росіяни дуже борються».

Офіційні особи США вважають, що російські військові дезорієнтовані через удари, яких вони отримали. За оцінками аналітиків, Росія втратила тисячі офіцерів, у тому числі сотні полковників і десятки генералів. Невпинні атаки змусили російське командування продовжувати переміщувати штабні пости, додаючи їм командних і матеріально-технічних проблем.

Ще однією великою перевагою України в цій новій фазі війни є «партизанська» кампанія в тилу проти російських окупантів. Американські військові командири попередили своїх російських колег про цю жорстоку нерегулярну війну, спираючись на досвід США в Іраку та Афганістані. Російські офіційні особи не прислухалися, і тепер вони стикаються з атаками, яких вони не бачать і не можуть викоринити, незважаючи на всю свою вогневу міць. Кожен українець із мобільним телефоном – артилерійський спостерігач чи збирач розвідки.

Ця партизанська кампанія, як і високоточний вогонь HIMARS, є продуктом планування США та навчання українських сил. З 2014 року Сили спеціальних операцій США вчать українців боротися з окупаційною армією — використовуючи спеціальні підрозділи, подібні до тих, які були настільки ефективними проти бойовиків Аль-Каїди та Ісламської держави.

Генерал Річард Кларк, який цього тижня йде у відставку з посади голови Командування спеціальних операцій США, пояснив в інтерв'ю, як Сполучені Штати тренували своїх колег із українських сил спеціальних операцій (ССО) в очікуванні майбутньої кампанії проти російських окупантів.

«Те, що ми зробили, починаючи з 2014 року, — це встановили умови», — згадує Кларк. «До того, як росіяни вторглися в лютому, ми сім років

працювали з українськими ССО. З нашою допомогою вони нарощували спроможність, тому вони росли, і їх кількість зростала, але, що важливіше, вони нарощували спроможність», як у бойових нападах, так і в інформаційних операціях.

Щоб підготуватися до відсічі російському вторгненню, минулого року кожна українська бригада ССО створила та навчила «роту опору», набрану з місцевого населення в таких районах, як Херсонщина, Запоріжжя та Донбас, які ймовірно були цілями Росії. У результаті Кларк сказав: «Якщо ви сьогодні російський солдат, ваша голова має бути на повороті, тому що ви не знаєте, де загроза. Вони не можуть дивитися на жодного українця з упевненістю, що він не ворог».

Ця партизанська війна призвела до жахливої кількості жертв серед проросійських чиновників на окупованих територіях. За останні кілька тижнів проросійські посадовці були вбиті або поранені від замінованих автомобілів, придорожніх бомб, отрути та рушниць.

Оскільки Росія бореться з запеклим опором України, вона все частіше звертається до найманців із приватної армії, відомої як «Група Вагнера». Їхні трупи легко впізнати на полі бою, тому що вони носять відмітні значки «Похмурий жнець» із гаслом «Смерть — наша робота, а робота — це добре» та «Я ні в що не вірю». Я тут заради насильства».

Ця гротескна, цинічна жорстокість передала дух путінської війни. Але через півроку штурм заглох, і для Росії бізнес смерті виглядає не так добре.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №617/2022

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

КІТУГІНА Максима Олеговича — підполковника

ЯВКУНА Олексія Ігоровича — полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

КУБАЙЧУКА Василя Борисовича — полковника

МАКУХУ Олега Сергійовича — підполковника

МЄШКА Віталія Борисовича — полковника

МІХІНА Олексія Олеговича — підполковника

ШВЕДЮКА Володимира Петровича — бригадного генерала

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БОНДАРЕВА Віталія Івановича (посмертно) — підполковника

ВДОВЕНКА Олександра Олександровича — полковника

ВЕРНИГОРУ Назара Юрійовича — лейтенанта

ГЕРАСИМЧУКА Олександра Васильовича — підполковника

ДЕЙНЕКА Олександра Григоровича (посмертно) — підполковника

ІВАНОВА Василя Степановича — полковника

ІЛЬІНА Геннадія Олександровича — підполковника

КИБАЛЬНИКОВА Михайла Олександровича — полковника

КЛИМКА Віталія Валерійовича — старшого лейтенанта

ЛІСЯНОГО Андрія Миколайовича — майора

ЛОБАСА Олександра Анатолійовича — полковника

МАРЮХНІЧА Віталія Олеговича — молодшого лейтенанта

ОСТИМЧУКА Ігоря Васильовича — полковника

ПЕРЕПЕЛИЦЮ Владислава Анатолійовича — старшого лейтенанта

ПОДОПРИГОРУ Сергія Анатолійовича — підполковника

СЕРГІЄНКА Валентина Івановича (посмертно) — підполковника

СІЛЕНКА Володимира Миколайовича — полковника

СКЛЯРА Андрія Вікторовича — підполковника

СОСЄДСЬКОГО Сергія Володимировича — підполковника

ТАНІНА Дмитра Миколайовича — капітана

ТКАЧУКА Сергія Олександровича — полковника

ТРУБНІКОВА Олексія Ігоровича — підполковника

ШЕМАНА Дмитра Юрійовича — майора
ШИРОКОГО Сергія Петровича — полковника
ЮРЧУКА Віктора Вікторовича — капітана
ЯВОРСЬКОГО Сергія Миколайовича — капітана
ЯРОЩУКА Сергія Ігоровича — старшого лейтенанта
Нагородити орденом “За мужність” II ступеня
ДОЛЖЕНКА Віталія Володимировича — старшого сержанта
ЖУКОВА Олексія Віталійовича — старшого сержанта
ЗАХАРЧЕНКА Максима Григоровича — капітана
ЗУБКОВА Дмитра Павловича — солдата
КУРИЛА Олександра Сергійовича — підполковника
ЛУЧАНОВА Богдана Олександровича — солдата
СТЕРАНІВСЬКОГО Олега Івановича — старшого солдата
ТИКВЕНКА Сергія Олександровича — молодшого сержанта
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
БАЦЕНКА Романа Васильовича — солдата
БУЛАВКУ Олександра Володимировича — молодшого сержанта
ВАВРЕНЮКА Артема Антоновича — молодшого сержанта
ГАПОНОВА Сергія Едуардовича — солдата
ГЛУЩЕНКА Валерія Віталійовича — солдата
ГРАБОВСЬКОГО Миколу Миколайовича (по смертно) — молодшого сержанта
ДЖУРКА Олександра Євгенійовича — старшого лейтенанта
ДЗЯДЗИНА Костянтина Олеговича — лейтенанта
ЖУКОВА Павла Ігоровича (по смертно) — сержанта
ЗАДОРЖНОГО Віталія Олександровича — майора
ЗОЗУЛЮ Анатолія Степановича — молодшого сержанта
ІВАНОВА Микиту Олександровича — старшого лейтенанта
ІВАЩЕНКА Олександра Володимировича — солдата
ІЛЬЧЕНКА Владислава Олександровича — солдата
КАЛУГУ Олександра Вячеславовича — молодшого сержанта
КАРНАФЕЛЯ Олега Валерійовича — старшого солдата
КАТРІЧА Віталія Олексійовича — солдата
КЛИМКОВИЧА Володимира Володимировича — лейтенанта
КОВАЛЕНКА Ігоря Олександровича (по смертно) — старшого солдата
КУРБАТСЬКОГО Олексія Сергійовича — капітана
КУРГАСВА Богдана Анатолійовича (по смертно) — старшого солдата
МЕЛЬНИКА Романа Сергійовича — солдата
МЕЛЬНИКА Руслана Івановича — майора
МУЗИЧКА Олександра Миколайовича (по смертно) — старшого солдата
ПАВЛЕНКА Олега Олександровича — старшого солдата
ПАСІЧНИКА Сергія Володимировича — молодшого лейтенанта
ПЛАКСИВОГО Владислава Михайловича — молодшого сержанта

ПОЛЩУКА Валентина Володимировича — солдата
ПРИСЯЖНЮКА Олександра Дмитровича (помертньо) — сержанта
ПРОТАСА Віктора Борисовича (помертньо) — сержанта
РЕДУНА Ігоря Валерійовича — головного сержанта
САХНА Михайла Юрійовича — солдата
СЕРГІЄНКА Сергія Михайловича — штаб-сержанта
СОЛОВЙОВА Сергія Олександровича — солдата
СОЛОМКА Вячеслава Ігоровича — молодшого сержанта
ТИЩЕНКА Андрія Сергійовича — молодшого сержанта
ХОРОЛЕНКА Данила Андрійовича — сержанта
ШВИДУНА Максима Олександровича — старшого лейтенанта
ШКЛЯРЕВСЬКОГО Олександра Васильовича — солдата
ШУЛЕНКА Дмитра Геннадійовича — солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
КАРКИЩЕНКА Ігоря Миколайовича — полковника
КОНОНЕНКА Олега Васильовича — полковника
ЛЕВАНДОВСЬКОГО Андрія Костянтинівича — полковника
МЕЛЬНИКА Євгена Вікторовича — полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БАБЧЕНКА Олександра Дмитровича — молодшого сержанта
БЕРЕЗОВСЬКОГО Сергія Анатолійовича — солдата
БЖАНА Геннадія Олександровича — полковника
БОЯРЧУКА Олександра Анатолійовича — підполковника
ВЕНЗЕЛЯ Антона Андрійовича — лейтенанта
ВЕРЕЩАГІНА Олега Вікторовича — підполковника
ВІРЧЕНКА Сергія Олександровича — солдата
ГОЛУБЕНКА Олександра Олександровича — старшого лейтенанта медичної служби
ГРИДАСОВА Ярослава Вікторовича — молодшого лейтенанта
ГУДЗЯ Сергія Олександровича — лейтенанта
ГУРІНЕНКА Антона Сергійовича — солдата
ДОЛГІХ Віктора Сергійовича — солдата
ДРОБЦЯ Анатолія Володимировича — лейтенанта
ЄРШОВА Романа Юрійовича — полковника
ЗАРІЧНОГО Андрія Анатолійовича — старшого солдата
ЗЕЛЕНСЬКОГО Руслана Васильовича — старшого солдата
КОЛЕСНИКА Віталія Олександровича — сержанта
КОРОПА Анатолія Григоровича — полковника
КРИВОРУЧКА Івана Григоровича — підполковника
КУЗЬМИЧОВА Максима Сергійовича — підполковника
ЛИТВИНЮКА Олександра Васильовича — старшого солдата
ЛУБСЬКОГО Станіслава Вікторовича — старшого сержанта
МАЙСТРУКА Сергія Івановича — полковника

МАРУСИЧ Ірину Миколаївну — майора
МІНЕНКА Едуарда Вікторовича — солдата
МОРОЗЕВИЧА Віктора Миколайовича — підполковника
НЕБОРАЧЕКА Геннадія Володимировича — полковника
НІКОЛАЄНКА Олексія Володимировича — підполковника
ПАНЧУКА Дмитра Андрійовича — старшого солдата
ПІНЧУКА Вадима Вікторовича — сержанта
ПЛАКАСОВА Сергія Анатолійовича — підполковника
РОЗСОХУ Сергія Сергійовича — старшого солдата
РОМАНЕНКА Владислава Володимировича — сержанта
РОМАСЕНКА Олексія Олексійовича — солдата
РОСТОПІРУ Ігоря Володимировича — головного сержанта
СИЗОВА Юрія Юрійовича — солдата
СТЕПАНОВА Вадима Олеговича — старшого солдата
ТУЗА Вадима Сергійовича — старшого солдата
УСТИМЕНКА Олександра Володимировича — сержанта
ФУНІКОВА Олексія Вікторовича — старшого солдата
ЦЕЛОГОРОДЦЕВА Ігоря Васильовича — молодшого лейтенанта
ЧЕРЕДНИКА Олексія Юрійовича — полковника
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
МІРОНОВА Ігоря Миколайовича — підполковника
СІБЯКІНА Віталія Володимировича — підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БУЗУКА Дмитра Анатолійовича — матроса
ГУПАЛА Олега Михайловича — солдата
ДОРОШЕНКА Миколу Євгеновича — солдата
КОСТЯКОВА Олександра Олексійовича — матроса
ПАЛАМАРЧУКА Івана Юрійовича — матроса
ПАЛИВОДУ В’ячеслава Вікторовича — підполковника
ПІСТОЛЄТОВА Віталія Володимировича — підполковника
ПРОТЕЧКА Романа Івановича — солдата
СТАНЧУ Дмитра Валерійовича — сержанта
ХРИСТИНУ Андрія Михайловича — солдата
ШАПАЙЧУКА Віталія Петровича — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

29 серпня 2022 року

Додаток 2**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №619/2022****Про відзначення державними нагородами України**

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ДЕМ'ЯНЧИКА Григорія Петровича — бригадного генерала
ТАРАНА Юрія Олександровича (помертно) — капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ГУСАРА Дмитра Миколайовича — лейтенанта

КОВАЛЬОВА Сергія Андрійовича — капітана

КОПОТУНА Євгенія Володимировича (помертно) — майора

КОРОЛЯ Віктора Сергійовича — капітана

КРИВОШЕЮ Рустама Володимировича — лейтенанта

КРІЛЯ Назарія Романовича (помертно) — старшого лейтенанта

КУЗЬО Михайла Володимировича — капітана

ЛИХОДІДА Максима Петровича (помертно) — підполковника

ЛОЗОВОГО Богдана Віталійовича (помертно) — капітана

ЛУКАЩУКА Вадима Анатолійовича — старшого лейтенанта

МАРИНЯКА Віталія Миколайовича — капітана

МЕЛЬНИКА Юрія Олексійовича (помертно) — полковника

РУДЯ Валерія Григоровича — підполковника

САВЧУКА Олександра Васильовича — майора

СКРИГІНА Олега Вікторовича — підполковника

ТКАЧУКА Богдана Петровича — підполковника

ЦИБА Андрія Миколайовича — лейтенанта

ЧАУСА Юрія Васильовича (помертно) — підполковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БАГРІЯ Юрія Івановича — молодшого сержанта

МАРТИНЕНКА В'ячеслава Валентиновича — сержанта

МІСКІВА Володимира Володимировича — молодшого сержанта

МУЗИЧЕНКА Дмитра Володимировича — сержанта

ФЕРМАНЧУКА Романа Володимировича — старшого солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЬОХІНА Миколу Володимировича — солдата

БАБИЧА Юрія Миколайовича — солдата

БАРИНА Євгена Анатолійовича (помертно) — старшого сержанта

БАХЧЕДЖИ Сергія Ілліча (помертно) — старшого солдата

БОГУНА Станіслава Сергійовича — молодшого лейтенанта

ВАСИЛЕВСЬКОГО Романа Валерійовича — старшого солдата

ВЛАСЮКА Івана Григоровича — солдата

ГАВРИЛЮКА Володимира Петровича — сержанта
ГЕРБІНА Ігоря Володимировича — старшого лейтенанта
ГІБНЕРА Вальдемара Олександровича — старшого солдата
ГОНЧАРУКА Володимира Олександровича — капітана
ГРИЧУКА Олександра Володимировича — головного сержанта
ДАНЕЛЮКА Олексія Петровича — солдата
ДАНІЛОВИЧА Івана Олександровича — молодшого лейтенанта
ДАЦЕНКА Володимира Григоровича (помертньо) — солдата
ДОНСКОВА Олега Олеговича — молодшого сержанта
ЄФИМОВА Олександра Віталійовича — лейтенанта
ЗУБРИЦЬКОГО Данила Дмитровича — лейтенанта
КАБАКОВА Олександра Сергійовича — старшого солдата
КЕРНИСЮКА Андрія Петровича — сержанта
КИРИЛЕНКА Олександра Васильовича — солдата
КИРИЛЬЧАКА Володимира Миколайовича — штаб-сержанта
КІНДЕРА Вячеслава Юрійовича (помертньо) — капітана
КОЗАКА Олександра Миколайовича — полковника
КОРЧАКА Леоніда Леонідовича — підполковника
КОЦЮРУБУ Олександра Михайловича — штаб-сержанта
КРАСНОВСЬКОГО Дмитрія Олександровича — старшого солдата
КРИВОРУЧКА Артема Васильовича — молодшого сержанта
КУЗЬКІНА Сергія Георгійовича — солдата
ЛЕВИЦЬКОГО Михайла Івановича — молодшого лейтенанта
ЛІТВІНОВА Сергія Володимировича — старшого солдата
ЛІТОВЧЕНКА Олександра Юрійовича — старшого сержанта
МАРКОВА Олександра Сергійовича — полковника
МАСЛЮКОВА Ростислава Віталійовича — старшого солдата
ПЕДАНА Ігоря Івановича — полковника
ПЕРЕДРІЯ Віталія Валерійовича (помертньо) — старшого солдата
ПЕТРУКА Анатолія Миколайовича — солдата
ПОВОРОЗНОГО Сергія Анатолійовича — солдата
ПОГОРЕЛОВА Валерія Олександровича (помертньо) — солдата
ПОГОРЄЛОВА Владислава Володимировича — молодшого сержанта
ПОТОРОЧУ Олега Миколайовича — старшого сержанта
ПРАЛЮ Олександра Вікторовича — старшого солдата
РЯБЧУКА Сергія Миколайовича — старшого сержанта
СИСОЄВА Сергія Олександровича (помертньо) — старшину 2 статті
СОКОРСЬКОГО Юрія Миколайовича — підполковника
ТИХОНОВА Михайла Анатолійовича — полковника
ТКАЧЕНКА Олександра Євгенійовича — старшого солдата
ФЕДОРОВИЧА Євгенія Вадимовича — підполковника
ФІЛПИШИНА Артема Миколайовича — старшого солдата
ЦИГАНКА Артема Михайловича — солдата

ЧУХРЯЄВА Андрія Олександровича (посмертно) — старшого солдата
ШЕВЧЕНКА Вячеслава Володимировича — молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Сергія Олексійовича — молодшого сержанта
ШИШУКА Петра Віталійовича — солдата
ШМЕЛЬОВА Олександра Геннадійовича — солдата
ШУБУ Данила Олександровича — солдата
ЮХНОВСЬКОГО Сергія Анатолійовича — полковника
Нагородити орденом Данила Галицького
ВАСІЛЬЄВА Олександра Сергійовича — капітана
ГОНЧАРУКА Олександра Сергійовича — майора
КАМЕНЄВА Олександра Юрійовича — лейтенанта
КАРАКАЯ Романа Миколайовича — полковника
КОВАЛЕНКА Кирила Геннадійовича — полковника
ЛЮБЧЕНКА Миколу Миколайовича — майора
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БАБІЯ Олега Михайловича — капітана
БАУТІНА Миколу Миколайовича — полковника
БІРЮКА Віктора Олександровича — солдата
БРАЖНІКОВА Дмитра Руслановича — солдата
БРИЖА Артура Андрійовича — солдата
ГОРБУНОВА Андрія Олександровича — солдата
ДОНЧЕНКА Леоніда Олександровича — майора
Д’ЯКОНОВА Віктора Юрійовича — капітана
ІВАШИНУ Богдана Сергійовича — майора
КЛИЖЕНКА Сергія Вікторовича — солдата
КЛИМЕНКА Ігоря Дмитровича — солдата
КОВАЛЕНКА Михайла Костянтинівича — солдата
КОВАЛИКА Віктора Федоровича — полковника
КОВАЛЯ Івана Івановича — підполковника
КОЦАЯ Віктора Степановича — солдата
КУЛЕІНА Юрія Олександровича — молодшого сержанта
КУЛИНИЧА Сергія Володимировича — солдата
КУЛЬЧИЦЬКОГО Олександра Івановича — головного сержанта
ЛИСЕНКА Олексія Євгенійовича — молодшого сержанта
ЛОЗОВОГО Ігоря Сергійовича — старшого лейтенанта
ЛОМАКА Олексія Юрійовича — підполковника
ЛЯХА Олега Валерійовича — старшого лейтенанта
МЕЛЬНИЧЕНКО Галину Степанівну — сержанта
МОРОЗА Олександра Володимировича — старшого солдата
ОСТАПЧУКА Владислава Миколайовича — сержанта
ПОЛЩУКА Ярослава Григоровича — підполковника
РЕЧНЯКОВА Сергія Васильовича — старшого солдата
РОСТАВЕЦЬКОГО Василя Вікторовича — майора

САСА Андрія Анатолійовича — старшого солдата
СЛОБОЖЕНЮКА Юрія Сергійовича — старшого лейтенанта
СОСЮРКА Давіда Олександровича — солдата
СТОРОЖЕНКА Святослава Вікторовича — лейтенанта
СУПРУНА Віктора Васильовича — солдата
ТКАЧОВА Олексія Сергійовича — солдата
ТРОФІМОВА Сергія Сергійовича — старшого солдата
ШКОДІНУ Анну Сергіївну — старшого лейтенанта
ЯРОВИКА Назара Олеговича — солдата

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

САХНЮКА Олега Петровича — полковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАРЗДОВА Дмитра Миколайовича — солдата
БАУДЕ Олександра Євгенійовича — старшого солдата
ВОЛІНА Євгена Олександровича — солдата
ВОЛКОВА Олександра Миколайовича — сержанта
ГРЕЧАНИКА Олександра Сергійовича — старшого солдата
ЗІЗДОКА Миколу Олександровича — старшого солдата
КНИША Петра Олександровича — солдата
КОЛОМІЙЦЯ Артема Сергійовича — солдата
КОРСУНА Євгенія Івановича — старшого солдата
КРЮЧКОВА Артема Геннадійовича — сержанта
КУЛШЕНКА Миколу Вікторовича — солдата
КУЛЯСА Сергія Васильовича — полковника
МИРОНЕНКА Сергія Валентиновича — солдата
МЛАДАХОВСЬКОГО Андрія Петровича — старшого сержанта
ТОЛСТОГО Анатолія Валерійовича — старшого сержанта
ТОЛСТОПЯТА Євгена Миколайовича — старшого лейтенанта
ШЕЛЕСТОВА Юрія Миколайовича — солдата
ЯРЬОМЕНКА В’ячеслава Михайловича — солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
БУДУСЯ Сергія Степановича — сержанта
КРАСИЛОВА Володимира Олеговича — молодшого сержанта
ЛАВРОВА Сергія Віталійовича — майора медичної служби
СТАРОВОЙТА Сергія Володимировича — старшого матроса
ЧЕРНІЦЬКОГО Євгенія Олександровича — головного сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

31 серпня 2022 року